

Beleidsnota Wmo 2008-2011

Iedereen doet mee

Uniek in verbondenheid

Verantwoordelijk wethouder:
Projectleider:

Datum:
Versie:
Status:

Th. M. B. Gerts
W. Bouwmeester/
E. van Kampen
3 juli 2008
0.8
definitief

Samenvatting

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is bedoeld om mensen, indien nodig, te ondersteunen in hun bijdrage aan de samenleving, de zelfredzaamheid te herstellen en mensen toe te rusten om maatschappelijk te participeren. De Wmo richt zich met name op bewoners in een kwetsbare positie. De gemeente Waddinxveen heeft deze 'kwetsbare groepen', bij de vaststelling van de welzijnsvisie, reeds gedefinieerd. De Wmo biedt de mogelijkheid om de reeds ingezette koers verder uit te werken.

De Wmo is opgedeeld in negen prestatievelden. In de Wmo staan drie thema's centraal: preventie, ondersteuning en participatie. De Wmo is bijzonder breed en betreft alle facetten van de samenleving. In de eerste Wmo-beleidsnota van de gemeente Waddinxveen worden de pijnpunten geslagen voor de invulling van de Wmo in Waddinxveen. De nota is het begin van een ontwikkeling die nog jaren gaat duren. De ontwikkeling heeft tot doel dat iedereen in Waddinxveen, zowel inwoners als organisaties, steeds meer aan de samenleving gaat meedoen. De gemeente neemt hiervoor de regierol op zich.

In het beschrijvende deel van de beleidsnota, de eerste drie hoofdstukken, worden de prestatievelden waar de Wmo zich op richt kort beschreven. Tevens wordt aan de orde gesteld hoe de prestatievelden van de Wmo zich verhouden tot de huidige beleidsnota's die van kracht zijn in de gemeente Waddinxveen. Daaruit blijkt dat het bestaande beleid waar men tevreden over is, integraal onderdeel kan uitmaken van de Wmo. De Wmo en het daaruit voortkomende beleidsplan vormt de paraplu boven al deze afzonderlijke beleidsterreinen. De Wmo stimuleert dat al deze beleidsterreinen in hun onderlinge samenhang worden gezien. Welzijn en leefbaarheid komen als rode lijn in elk afzonderlijk beleidsveld naar voren. De visie van de gemeenteraad en het college op de Wmo is verwoord in de visienotitie maatschappelijke ondersteuning. Deze visie geeft de richting aan voor de invulling van het beleid zoals in deze eerste nota is opgenomen. Een van de belangrijkste punten in de visienotitie is dat de vraag van de inwoners centraal moet staan en dat het te ontwikkelen aanbod daarop aan moet sluiten. Participatie is onontbeerlijk om de vraag van de inwoners helder te krijgen.

In hoofdstuk vier wordt de huidige Waddinxveense situatie per prestatieveld beschreven. Dit hoofdstuk sluit aan op de eerder vastgestelde basisnotitie die, op basis van de Wmo-prestatievelden, een inventarisatie liet zien van het huidige beleid. Aan de hand van de huidige situatie worden speerpunten benoemd en uitgangspunten voor de drie proefprojecten beschreven. Deze proefprojecten hebben als doel om vanuit de vraaggerichte Wmo-werkwijze in een beperkt deel van Waddinxveen tot een aanbod te komen dat aansluit op de vraag van de inwoners in een bepaalde wijk. Als blijkt dat deze werkwijze succesvol is, wordt de werkwijze uitgebreid over meerdere wijken en over meerdere prestatievelden. Dit hoofdstuk is gericht op het proces dat doorlopen moet worden om de proefprojecten en de speerpunten tot een succes te maken. Het vijfde hoofdstuk geeft inzicht in de financiële vertaling van de uit te voeren speerpunten en proefprojecten. Ten slotte wordt in hoofdstuk 6 duidelijk wat het vervolgproces is en op welke wijze de participatie wordt vormgegeven.

Het Wmo-beleid zoals in de nota is opgenomen schept, in combinatie met de visienotitie maatschappelijke ontwikkeling, algemene kaders. Voor sommige onderwerpen, zoals het jeugdbeleid, ouderen, vrijwilligers en individuele voorzieningen, is aanvullend en meer specifiek beleid nodig. Dat beleid vindt zijn basis in de Wmo.

De Wmo gaat over het welzijn van de inwoners en over de leefbaarheid in de gemeentelijke wijken. Dat betekent niet dat deze beleidsnota Wmo een antwoord geeft op welke voorzieningen er precies nodig zijn en dat die voorzieningen vanuit de Wmo gefinancierd kunnen worden. Ook daarvoor is meer specifiek beleid noodzakelijk. Wmo is een ontwikkeltraject en met deze nota wordt de eerste aanzet gegeven.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	p. 5
Hoofdstuk 2	Wat is de Wmo	p. 7
2.0	Inleiding en leeswijzer	p. 7
2.1	Samenvatting van de prestatievelden van de Wmo	p. 7
2.2	Relatie tussen de Wmo en andere beleidsvelden	p. 8
2.3	Samenvatting	p. 9
Hoofdstuk 3:	Uitgangspunten voor de Wmo in Waddinxveen	p. 10
3.0	Inleiding en leeswijzer	p. 10
3.1	Ambitie college: coalitieakkoord	p. 10
3.2	Visienotitie Waddinxveen	p. 10
3.3	De taak van de gemeente	p. 12
3.4	Samenvatting	p. 12
Hoofdstuk 4	De speerpunten van beleid voor de periode 2008-2011	p. 14
4.0	Inleiding en leeswijzer	p. 14
4.1	Bevorderen van sociale samenhang en in leefbaarheid van wijken en buurten	p. 14
	4.1.0 Inleiding	
	4.1.1 De huidige situatie	
	4.1.2 Wat gaan we doen	
4.2	Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders	p. 16
	4.2.0 Inleiding	
	4.2.1 De huidige situatie	
	4.2.2 Wat gaan we doen	
4.3	Geven van informatie en advies	p. 18
	4.3.0 Inleiding	
	4.3.1 De huidige situatie	
	4.3.2 Wat gaan we doen	
4.4	Ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligers	p. 20
	4.4.0 Inleiding	
	4.4.1 De situatie op het gebied van vrijwilligerswerk	
	4.4.2 Wat gaan we doen ten aanzien van vrijwilligerswerk	
	4.4.3 De situatie op het gebied van mantelzorg	
	4.4.4 Wat gaan we doen ten aanzien van mantelzorg	
4.5	Bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer (collectieve voorzieningen)	p. 22
	4.5.0 Inleiding	
	4.5.1 De huidige situatie	
	4.5.2 Wat gaan we doen	
4.6	Verlenen van voorzieningen ten behoeve van het zelfstandig functioneren (individuele voorzieningen)	p. 24
	4.6.0 Inleiding	
	4.6.1 De huidige situatie	
	4.6.2 Wat gaan we doen	
4.7	Bieden van maatschappelijk opvang, het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg en het voeren van verslavingsbeleid	p. 26
	4.7.0 Inleiding	
	4.7.1 De huidige situatie	
	4.7.2 Wat gaan we doen	
4.8	Conclusie en samenvatting	p. 28

Hoofdstuk 5	De Wmo in financieel perspectief	p. 29
5.0	Inleiding en leeswijzer	p. 29
5.1	Wat gaan we doen en wat gaat het kosten	p. 29
5.2	Waar worden de kosten uit betaald?	p. 34
5.3	Beleidslijn ten aanzien van (O)GGZ en de inkomensafhankelijke bijdrage	p. 34
5.4	Financiële gevolgen samengevat	p. 35
Hoofdstuk 6	Vervolgproces	p. 37
Bijlage 1:	Omschrijving kwetsbare groepen	
Bijlage 2:	Lijst met gebruikte afkortingen	
Bijlage 3:	Uitvoeringsprogramma 2008-2010	
Bijlage 4:	Projectstructuur om de uitvoering te realiseren	
Bijlage 5	Gebruikte beleidsnota's	
Bijlage 6:	Reactie Wmo-raad op de conceptbeleidsnota Wmo;	
Bijlage 7:	Inspraakreacties	
Bijlage 8a:	Reactie van de gemeente op het advies van de Wmo-raad	
Bijlage 8b:	Reactie van de gemeente op de inspraak van 7 februari 2008	
Bijlage 9:	Participatiegegevens	
Bijlage 10:	Statistische gegevens	
Bijlage 11:	Achtergrondinformatie bronnen statistische gegevens	

Hoofdstuk 1 Inleiding

Met ingang van 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning, kortweg Wmo, van kracht. Deze wet geeft aan dat de gemeente iedere vier jaar een beleidsplan moet vaststellen dat invulling geeft aan de Wmo. De voor u liggende nota is het eerste beleidsplan Wmo van de gemeente Waddinxveen.

Het doel van de beleidsnota Wmo

Het doel van deze beleidsnota Wmo is om de eerste pijlpalen te slaan waardoor duidelijk wordt welke richting het college en de gemeenteraad kiezen voor de invulling van de Wmo. Het college en de gemeenteraad krijgen door de beleidsnota grip op de ontwikkeling die voortkomt uit de Wmo. Inwoners krijgen door het verschijnen van deze beleidsnota inzicht in het proces dat het college en de gemeenteraad initiëren. Centraal hierbij staat dat het maatschappelijke middenveld betrokken is bij de ontwikkeling van het beleid. Een van de maatschappelijke doelen van de Wmo is immers “meedoen” en dit sluit geheel aan op het coalitieakkoord 2006-2010 “Waddinxveen in de steigers”. Het is noodzakelijk dat instellingen, organisaties en inwoners via hun belangenorganisaties meedoen, ook bij de ontwikkeling van het beleid omdat ze ook verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering.

Omdat het een eerste beleidsnota Wmo is, waarin veel bestaande beleidsterreinen elkaar raken, is deze beleidsnota te beschouwen als een procesdocument. Vanuit deze nota ontstaat een visie op welzijn, zorg en leefbaarheid die gebaseerd is op samenhang en afstemming. Het Wmo-beleidsplan is een gelegenheid om de samenhangende visie te gaan ontwikkelen. Uit dit procesdocument wordt duidelijk waar de gemeente Waddinxveen zich in de jaren 2008, 2009 en 2010 vanuit de Wmo op gaat richten. Het plan kan worden aangepast als blijkt dat de inwoners andere behoeften hebben dan in de nota zijn opgenomen. Deze eerste beleidsnota Wmo is het uitgangspunt waarin de eerste kaders worden geplaatst. Het ontwikkelingsproces wordt met het verschijnen van de nota ingezet.

Voorafgaand aan deze beleidsnota zijn verschillende andere documenten over de Wmo vastgesteld. Eén daarvan is de visienotitie Maatschappelijke ondersteuning, waarin algemene kaders voor de Wmo in Waddinxveen zijn opgenomen. Daarnaast is er een basisnotitie vastgesteld. Deze basisnotitie is inventariserend van aard en daarin staat aangegeven wat de gemeente Waddinxveen reeds doet in het kader van de Wmo. Bovendien is in 2005 reeds vastgesteld dat specifieke groepen extra aandacht wordt gegeven (zie bijlage 1). Dit naar aanleiding van de vaststelling van de welzijnsvisie ‘Geluk aan de Gouwe’. De wmo biedt de mogelijkheid om verder uitwerking te geven aan de aandacht voor ‘kwetsbare groepen’.

Afbakening van de beleidsnota Wmo

De Wmo betekent veel voor de samenleving. Vanuit het maatschappelijke doel “meedoen” wordt er veel verwacht van de gemeente, maar óók van de Waddinxveense samenleving. Dat vraagt om een nieuwe manier van denken en een nieuwe manier van werken. De gemeente “slaat” in dit document hiervoor de eerste pijlpalen. We staan aan het begin van een ontwikkeling. Deze ontwikkeling vraagt om onderzoek, om uitproberen door middel van proefprojecten maar ook om het formuleren van bredere doelstellingen en tussentijdse evaluaties (wat gaat er goed en wat zou er beter kunnen) zodat we het beleid kunnen bijstellen en aanscherpen. Daarom is ervoor gekozen om het proces voor de komende drie jaar in deze beleidsnota te verwoorden. Na twee jaar (in 2010) wordt er, op basis van een evaluatie, een nieuwe nota opgesteld. Deze tweede nota is de volgende stap in het Wmo-ontwikkelingsproces. Ter ondersteuning van de gekozen speerpunten is er in bijlage 9 aangegeven op welke manier, via welke overleggen, participatie vorm krijgt met daarbij voorstellen om tot een verbetering te komen. In de bijlagen 10 en 11 is statistische informatie opgenomen.

De Wmo gaat over veel onderwerpen die een raakvlak hebben met welzijn, zorg en leefbaarheid. De Wmo-nota is bedoeld:

- om aan te geven wat voor de inwoners van de gemeente Waddinxveen belangrijk is;

- om duidelijk te krijgen waardoor de leefbaarheid en welzijn kunnen verbeteren.

Samengevat kan het Wmo-beleidsveld worden afgebakend tot al het beleid dat gericht is op het bieden van maatschappelijke ondersteuning ter vergroting en behoud van zelfredzaamheid van mensen die ondersteuning vragen en mensen die ondersteuning bieden, zodat zij deel blijven uitmaken van de samenleving. De Wmo is dus niet bedoeld om alle voorzieningen die de leefbaarheid en het welzijn versterken te realiseren vanuit de Wmo. Daarvoor is aanvullend en meer specifiek beleid nodig.

Tot standkoming van de Wmo-beleidsnota

Bij de ontwikkeling van de beleidsnota Wmo zijn op verschillende momenten andere partijen betrokken. In het voorjaar van 2007 zijn er twee workshops georganiseerd waar met name vrijwilligersorganisaties hebben kunnen aangeven wat belangrijk is in het Wmo-beleid. In deze bijeenkomsten is geoefend met het meetbaar formuleren van doelstellingen. In november is een vervolgbijeenkomst geweest waar naast de vrijwilligersorganisaties ook veel zorgaanbieders aanwezig waren. Het doel van deze bijeenkomst was om ten aanzien van enkele prestatievelden van de Wmo in gezamenlijkheid te ontdekken wat we willen bereiken. Tijdens deze bijeenkomst is er ingezoomd op 3 onderwerpen, namelijk mantelzorg, ouderen en jeugd. Voor deze drie gebieden zijn er kaders uitgezet voor proefprojecten die verder uitgewerkt gaan worden. Deze proefprojecten hebben tot doel om te gaan “experimenteren” met de geformuleerde doelen en de geformuleerde Wmo-werkwijze. Dit is verder uitgewerkt in hoofdstuk 3. Hoewel externe partijen zijn betrokken bij de beleidsontwikkeling kan nog niet gesproken worden van een interactief proces. Wel is hiertoe een aanzet gegeven. Het is belangrijk om in de verdere uitwerking van het beleid de interactie verder uit te bouwen.

De Wmo-raad die in Waddinxveen actief is sinds begin 2007, is betrokken bij het opstellen van de nota. Het plan van aanpak en de basisnotitie zijn aan de Wmo-raad voorgelegd. Tevens is de Wmo-raad uitgenodigd voor de interactieve bijeenkomsten en is daar, als toehoorder, bij aanwezig geweest. De Wmo-raad is gevraagd om advies te geven over de beleidsnota Wmo. Het uitgebrachte advies is integraal in de bijlage van deze beleidsnota opgenomen met daarbij de reactie op het uitgebrachte advies.

Leeswijzer

De beleidsnota Wmo 2008-2011 is als volgt opgebouwd: De hoofdstukken 2 en 3 zijn beschrijvend van aard en geven aan wat de Wmo betekent voor de gemeente Waddinxveen. Deze hoofdstukken zijn te beschouwen als een plaatsaanduiding. In hoofdstuk 2 wordt aangegeven waar de Wmo over gaat en hoe de verbanden liggen tussen de Wmo en alle aangrenzende beleidsterreinen. Dit is een beschrijvend hoofdstuk. In hoofdstuk 3 wordt beschreven wat in het coalitieakkoord is opgenomen over de Wmo, welke visie reeds is vastgesteld en wat de komst van de Wmo voor de gemeente Waddinxveen betekent.

In de hoofdstukken 4, 5 en 6 zijn zowel nieuw beleid en beleidsdoelstellingen opgenomen als dat wordt beschreven over het proces waarmee de doelen bereikt kunnen worden. Dit proces betreft de hoofdlijnen, in de komende periode worden dit specifieker uitgewerkt. In hoofdstuk 4 wordt per prestatieveld aangegeven wat de huidige situatie is in Waddinxveen, wat we gaan doen in de komende periode en hoe de verantwoordelijkheden liggen. In hoofdstuk 5 wordt vervolgens de financiële vertaling gemaakt van de ambities van hoofdstuk 4. Afsluitend is een slothoofdstuk opgenomen.

Hoofdstuk 2

Wat is de Wmo

2.0 Inleiding en leeswijzer

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is bedoeld om mensen, indien nodig, te ondersteunen in hun bijdrage aan de samenleving, de zelfredzaamheid te herstellen en mensen toe te rusten om maatschappelijk te participeren. De Wmo is opgedeeld in negen prestatievelden. In de Wmo staan drie thema's centraal: preventie, ondersteuning en participatie. Dit hoofdstuk is bedoeld om inzicht te verschaffen in de Wmo.

Dit hoofdstuk beschrijft hoe het doel van de Wmo tot uitdrukking komt in de prestatievelden van de Wmo. Vervolgens wordt er een relatie gelegd tussen de Wmo en de andere beleidsterreinen waar de gemeente een regierol heeft. Ten slotte wordt samengevat wat de Wmo in Waddinxveen betekent.

2.1 Samenvatting van de prestatievelden van de Wmo

In de Wmo zijn de Welzijnswet, de Wet Voorzieningen Gehandicapten, een deel van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid en de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en een deel van de AWBZ, te weten de huishoudelijke verzorging, opgenomen. Hierdoor hebben de gemeenten vanaf 1 januari 2007 de verantwoordelijkheid gekregen voor de verstrekking van huishoudelijke verzorging.

De Wmo is onderverdeeld in negen prestatievelden. In het onderstaande wordt aangegeven waar een prestatieveld zich op richt.

Prestatieveld 1: Bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

Dit prestatieveld is door de wetgever zeer ruim en breed geformuleerd. Leefbaarheid wordt gedefinieerd als het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg- welzijns- en gemaksdiensten.

Prestatieveld 2: Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden

In dit prestatieveld gaat het om de in de gemeente wonende kinderen en jongeren van 0 tot en met 22 jaar – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de Jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden.

Vanuit de Wmo gaat het zowel om het bieden van algemeen en preventief jeugdbeleid hetgeen ook genoemd kan worden onder prestatieveld 1 als het gaat om het voorkomen en waar mogelijk bestrijden van sociale uitsluiting bij jeugdigen.

Prestatieveld 3: Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Met het “geven van informatie en advies” wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals informatiepunten of een loket, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag. De Wmo geeft niet aan, aan welke voorwaarden dit moet voldoen. Het is aan de gemeente, andere organisaties en natuurlijk de gebruikers om aan te geven waar bijvoorbeeld het loket aan moet voldoen.

Prestatieveld 4: het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorg is de hulp bij het dagelijks functioneren. Hulp die vrijwillig en onbetaald wordt verleend aan personen uit het sociale netwerk die – door welke oorzaak dan ook – fysieke, verstandelijke of psychische beperkingen hebben. Vrijwilligerswerk is onbetaald werk en wordt door individuen, organisaties of de samenleving in enig georganiseerd verband verricht. Het gaat om vrijwilligerswerk in de volle breedte. Dit reikt veel verder dan enkel de zorg.

Prestatieveld 5: Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

In dit prestatieveld staat centraal dat er voorzieningen zijn dat iedereen, dus ook mensen met een beperking, kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven. Dat betekent dat voorzieningen bereikbaar en toegankelijk moeten zijn. Deze algemene maatregelen of voorzieningen betreffen de inrichting van de openbare ruimte (obstakelvrij), de beschikbaarheid van voldoende geschikte woningen (levensloopbestendig), de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en voldoende eerstelijns voorzieningen (zoals huisartsen en maatschappelijk werk).

Prestatieveld 6: Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer

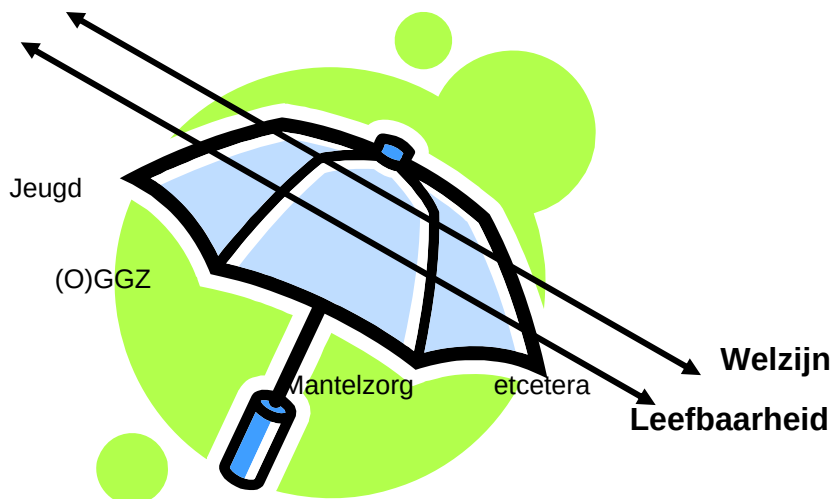
In dit prestatieveld gaat het om individuele voorzieningen en de term “compensatiebeginsel”. Het kenmerk van de individuele voorziening is dat een indicatiestelling vereist is om gebruik te kunnen maken van de voorziening en dat de te leveren dienst / voorziening gebaseerd is op de vastgestelde beperking. Met de voorziening wordt de beperking “gecompenseerd” om zoveel mogelijk zelfstandig te functioneren en/of deelname aan het maatschappelijke verkeer mogelijk te maken. Dit is een van de weinige prestatievelden in de Wmo waarbij nog sprake is van rechtsaanspraak door de burger. Het betreft een zeer praktisch prestatieveld waarin de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) is opgegaan, aangevuld met de huishoudelijke verzorging uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

Prestatievelden 7, 8 en 9: het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang & het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen & het bevorderen van verslavingsbeleid

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) gaat over de zorg voor mensen die daar zelf niet om vragen, maar het wel nodig hebben. De reden kan zijn dat mensen geen zorg willen of niet in staat zijn om hulp te vragen. De hulp betreft activiteiten gericht op preventie, opvang en zorg. Kenmerkend voor de OGGZ-problematiek is dat er vaak een combinatie van problemen speelt op psychosociaal, geestelijk, lichamelijk en sociaal vlak. De OGGZ onderscheidt zich van de Geestelijke Gezondheidszorg omdat de OGGZ zich afspeelt in het publieke domein, zonder dat er een individuele hulpvraag wordt gesteld door de cliënt. De Wmo geeft de gemeenten de taak om samenhang en continuïteit te verzorgen binnen de collectieve preventie evenals tussen collectieve preventie en curatieve zorg.

2.2 Relatie tussen de Wmo en andere beleidsvelden

In de gemeente Waddinxveen zijn verschillende beleidsnota's vastgesteld die een relatie hebben tot de Wmo. Bijvoorbeeld omdat ze betrekking hebben op een doelgroep die ook specifiek in de Wmo is genoemd (zoals jeugd of vrijwilligers). Of omdat de beleidsnota een duidelijke relatie heeft tot de leefbaarheid (welzijnsnota Geluk aan de Gouwe of de nota Leefbaarheid). De beleidsnota Wmo is de paraplu boven deze nota's en geeft richting aan de verschillende onderdelen. De Welzijnsvisie en het project Leefbaarheid lopen als een dwarsverbinding door die paraplu heen. De uitgangspunten van Welzijn en Leefbaarheid komen namelijk in elk prestatieveld aan de orde.

Voor het bestaande beleid betekent dat: notities die gericht zijn op één van de baleinen van de paraplu zoals jeugd, mantelzorg en vrijwilligers, kunnen vernieuwd worden in het verlengde van de beleidsnota Wmo. Beleidsnota's die over elke balein van de Wmo-paraplu lopen zoals Leefbaarheid en Geluk aan de Gouwe vormen het cement van de Wmo. Het project Leefbaarheid wordt momenteel vertaald naar de uitvoering. Het welzijn van de inwoners van Waddinxveen is integraal onderdeel van de Wmo. Het ontwikkelen van een nieuwe en aparte Welzijnsvisie is door de komst van de Wmo niet langer nodig. De Welzijnswet is immers overgegaan in de Wmo.

Uit het bovenstaande blijkt dat de Wmo veel bestaande activiteiten bundelt. Dat blijkt ook uit de eerder vastgestelde basisnotitie. De Wmo zorgt ervoor dat:

- taken geordend worden;
- nieuwe taken uitgevoerd worden, zoals de overgang van enkele AWBZ taken naar de Wmo;
- er stil wordt gestaan bij het integraal vormgeven van (nieuwe) taken;
- de inspraak van burgers en de Wmo-raad bij de ontwikkeling en invulling van beleid gewaarborgd wordt;
- het gemeentebestuur verantwoording aflegt aan de eigen inwoners.

2.3 Samenvatting

In het bovenstaande is op hoofdlijnen aangegeven waar de Wmo zich op richt en hoe de Wmo zich verhoudt tot het Waddinxveens beleid. De Wmo vraagt om een andere manier van denken en een andere manier van werken. De inwoners staan centraal en er wordt op basis van de vraag naar een integraal aanbod toegewerkt. Dat is een proces. Deze nota is een eerste verkenning naar de doelen die behaald moeten worden en welke processen nodig zijn om de doelen te bereiken.

Hoofdstuk 3

Uitgangspunten voor de Wmo in Waddinxveen

3.0 Inleiding en leeswijzer

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de ambitie is van het college voor de Wmo. Dit is opgenomen in het coalitieakkoord. Daarnaast wordt er een samenvatting gegeven van de beleidsvisie maatschappelijke ondersteuning. Deze beleidsvisie geeft, samen met het coalitieakkoord aan, waar de gemeente Waddinxveen zich op wil richten in de komende jaren. Dit hoofdstuk beschrijft de basis voor het proces van de komende drie jaar.

3.1 Ambitie college: coalitieakkoord

Het coalitieakkoord 2006 – 2010 gaat uit van de missie “Waddinxveen in de steigers, werken aan samenhang, betrokkenheid en vernieuwing”. Deze missie straalt daadkracht uit en onderstreept het streven van het college om beloftes waar te maken. De gemeente wil graag werken aan de betrokkenheid van inwoners van Waddinxveen bij het beleid, het bestuur en de uitvoering. Draagvlak is wezenlijk.

3.2 Visienotitie Waddinxveen

Het coalitieakkoord is voor de Wmo vertaald in de beleidsvisie maatschappelijke ondersteuning. De basisgedachte van deze visie is als volgt verwoord:

“In de Waddinxveense samenleving komt het welzijn van de inwoners op de eerste plaats. We gaan ervan uit dat iedereen talenten heeft en dat hij deze kwaliteiten kan benutten. Uitgangspunt is zelfstandigheid. Als mensen ondersteuning nodig hebben, wordt gestimuleerd dat deze wordt geboden door familie, vrienden en vrijwillige verbanden zoals geloofsgemeenschappen en verenigingen (de civil society). Als er niet kan worden teuggevalen op de eigen omgeving kan een beroep worden gedaan op voorzieningen in het kader van de Wmo. Het functioneren van vrijwillige verbanden is ondermeer afhankelijk van de onderlinge verbondenheid en solidariteit. Daarom is het Waddinxveense beleid erop gericht de sociale samenhang te vergroten.”

In deze visienotitie zijn de volgende uitgangspunten voor het Waddinxveense Wmo-beleid vastgesteld:

Regie over het eigen leven. Het uitgangspunt is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en daar zonodig ondersteuning bij vragen uit het eigen netwerk. Deze grotere eigen verantwoordelijkheid vraagt van burgers een aanpassing. Bijvoorbeeld in de vorm van anticiperen op een volgende levensfase “wat kan ik zelf doen om prettig oud te worden”. Soms moeten mensen een drempel over. Voor sommige mensen is het moeilijker om hulp te vragen aan het eigen netwerk dan aan een professionele organisatie. Onder zelfredzaamheid verstaan we dat elk mens zichzelf kan redden in de Waddinxveense samenleving. Dat hoeft niet altijd volledig zelfstandig te zijn. Kwetsbare mensen kunnen we vooral aantreffen binnen de volgende groepen: mensen met een beperking (lichamelijk, verstandelijk, sociaal, psychisch), chronisch zieken, risicogezinnen waarin ouders kampen met opvoedingsproblemen en/of jongeren met opgroeioproblemen, (ex)-verslaafden, dak- en thuislozen.

Klaar staan voor een ander / medemens. De vraag naar professionele zorg stuit bij toenemende vergrijzing en psychische problematiek op problemen. Het aanbod van de arbeidsmarkt loopt ook niet in de pas met die vraag. Daarom, en vanwege kostenbeheersing, is het noodzakelijk om daar waar het kan mensen op het spoor te zetten zich in te zetten als vrijwilliger. We willen stimuleren dat meer mensen zich inzetten bij eenmalige activiteiten en/of structurele dienstverlening. Alle inzet is waardevol. Mensen die zich inzetten voor een medemens moeten beter worden ondersteund (mantelzorg en vrijwilligerswerk).

Beleid is inclusief: voorzieningen moeten in de eerste plaats voor iedereen bruikbaar, toegankelijk en bereikbaar zijn. Een van de vertrekpunten in de Wmo is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Ook bij ziekte en beperkingen. In de Wmo staat de inclusieve benadering centraal: voorzieningen moeten in de eerste plaats voor iedereen bruikbaar, toegankelijk en bereikbaar zijn. De gemeente Waddinxveen wil dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van algemene collectieve voorzieningen. Inclusief beleid is beleid dat rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Resultaat is dat algemene voorzieningen ook beschikbaar zijn voor mensen met een beperking. Waddinxveen zet in op het vergroten van sociale samenhang.

Vraagsturing en keuzevrijheid. De vraag centraal stellen betekent in dialoog met de cliënt keuzemogelijkheden afwegen en een goede afstemming met andere regelingen realiseren. Het aanbod van de gemeente mag niet geïsoleerd zijn van andere voorzieningen die onder andere wetten of regelingen vallen. Mensen met een grote zorgbehoefte zullen immers naast een beroep op de Wmo ook een beroep op de AWBZ blijven doen voor bijvoorbeeld persoonlijke verzorging. Het is voor de inwoner van Waddinxveen slechts van belang dat de zorgvraag beantwoord wordt waarbij een goede afstemming tussen de voorzieningen geregeld is. Dit uitgangspunt heeft een directe relatie met het gemeentelijke dienstverleningsconcept om vraaggestuurd en klantgericht producten te verzorgen.

Grote rol particulier initiatief, uitvoering op afstand. De gemeente is niet in staat het beleid alleen uit te voeren en te realiseren. De gemeente kiest daar ten principale ook niet voor. De gemeente kan en wil niet de verantwoordelijkheden van mensen overnemen. Er ligt dan ook een belangrijke rol bij het particulier initiatief, juist in de uitvoering. De gemeente zorgt er voor dat de burger goed is geïnformeerd en geadviseerd en voert de regie op het terrein van wonen, welzijn en zorg. De uitvoering van het beleid wordt gedaan door instellingen en organisaties die in en bij Waddinxveen betrokken zijn. In de vorm van subsidiëring of inkoop legt de gemeente vast wat van uitvoerders verwacht wordt en waar zij op worden aangesproken. Waar "zelf doen" door de gemeente Waddinxveen een duidelijke meerwaarde heeft, wordt deze rol ook genomen, maar dit is slechts spaarzaam het geval.

Wijk of buurt en lokaal wat kan, regionaal wat een meerwaarde heeft. Het uitgangspunt is dat de uitvoering van taken binnen de Wmo prestatievelden zoveel mogelijk lokaal opgepakt worden. Voor een gemeente met de omvang van Waddinxveen is dat echter niet altijd mogelijk of zinnig. Zo schrijft de Wmo voor dat de gemeente actief aan verslavingszorg en –beleid doet (prestatieveld 9). Buiten preventieve acties op het gebied van verslavingsbeleid zoals voorlichting in het onderwijs, is opvang en behandeling een regionale aangelegenheid waar Gouda verantwoordelijkheid in heeft. Dit geldt ook voor de opvang van dak- en thuislozen, vrouwenopvang en de (openbare) Geestelijke Gezondheidszorg (prestatievelden 7 en 8). Het Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden Holland (ISMH) heeft voor deze prestatievelden, in samenwerking met de regionale gemeenten, een regionale nota geschreven. In deze Wmo-nota is opgenomen wat er in de gemeente Waddinxveen lokaal wordt opgepakt.

Participatie is goed geregeld. De Wmo kent vele belanghebbenden, alle inwoners kunnen immers te maken krijgen met de uitwerking van deze wet. Om de dialoog aan te gaan en behoeften van belanghebbenden te horen worden diverse instrumenten ingezet. Denk aan bijeenkomsten, schriftelijke inspraakmogelijkheden, en informatieverstrekking/raadpleging tijdens reguliere overleggen met externen. Ook wordt geïnvesteerd in de informatievoorziening over het lokale invoeringstraject van de Wmo. Hiervoor wordt ondermeer de gemeentelijke website ingezet (informatiepagina Wmo bij digitale gemeentebalie). Voor de adviesfunctie van de Waddinxveense (potentiële) vragers wordt een Wmo-raad ingesteld, die gevraagd en ongevraagd advies kan uitbrengen.

Wmo-beleid kan tot koerswijziging huidig beleid leiden. De doelstelling van de Wmo en de geformuleerde uitgangspunten leiden tot een herijking van het huidige lokale beleid op diverse beleidsterreinen. Dit kan betekenen dat in de uitvoering andere keuzes worden gemaakt en accenten worden verlegd om de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren. De gemeente Waddinxveen streeft daarbij naar integraal beleid. Vanzelfsprekend zullen eventuele koerswijzigingen zorgvuldig uitgevoerd worden.

Bezuiniging is geen doel. De gemeente heeft geen bezuiniging voor ogen met de invoering van de Wmo. Dit betekent dat de huidige middelen die beschikbaar zijn voor dit brede beleidsterrein hiervoor beschikbaar blijven. Ook de nieuwe middelen die de gemeente krijgt om de Wmo uit te voeren zijn hiervoor beschikbaar en worden herkenbaar in de begroting opgenomen. Of dit ook betekent dat hetzelfde voorzieningen niveau de komende jaren geleverd kan worden is op dit moment nog niet te overzien. Daarvoor zijn nog teveel zaken onduidelijk. Er komt bijvoorbeeld nog een Algemene Maatregel van Bestuur (AmvB) met betrekking tot de eigen bijdrageregeling en het persoonsgebonden budget. Via monitoring en eventueel heroverweging (bijvoorbeeld op het moment dat de AmvB er is en halverwege het eerste jaar waarin de Wmo van kracht is) zal de kostenontwikkeling nauwlettend gevolgd worden.

Uitvoeringskosten wordt beperkt gehouden. Hoewel de gemeente extra uitvoeringsmiddelen krijgt, is het de vraag of deze alle kosten dekken. Het parool is dan ook om te streven naar eenvoud in de aanvraag en eenvoud in de uitvoering om onnodige belasting en kosten te voorkomen. Waar mogelijk zal in Waddinxveen gestandaardiseerd worden, zolang dat niet in strijd is met vraaggericht werken. Een consequentie van standaardisatie is wel dat niet altijd maatwerk geleverd kan worden. Steeds zal het gaan om het vinden van een goed evenwicht.

Sinds het vaststellen van de visie Maatschappelijke ondersteuning in 2006 is er ten aanzien van twee punten van de visie een verandering opgetreden. In de eerste plaats is er een Wmo-raad ingesteld die het college gevraagd en ongevraagd adviseert over beleidsontwikkelingen en te nemen besluiten. Deze Wmo-raad bestaat uit 11 belangenorganisaties van Waddinxveense inwoners. Dit is een ontwikkeling ten aanzien van het punt "participatie is goed geregeld". In de tweede plaats is er in de visienotitie vastgesteld dat "bezuiniging geen doel is op zich". Door het college is voorgesteld om een inkomensafhankelijke bijdrage voor de woningaanpassing en de hulpmiddelen in te voeren. De gemeenteraad heeft aangegeven dit met ingang van 2011 te willen overwegen. Het argument van het college is dat de zorg, vanuit het compensatiebeginsel, voor iedereen toegankelijk moet zijn. Gezien de demografische ontwikkeling is het de vraag of de zorg voor iedereen toegankelijk kan blijven. Daarvoor is het nodig om bewust in te grijpen. Dit punt komt verder aan de orde in hoofdstuk 4 bij prestatieveld 6 en in hoofdstuk 5.

3.3 De taak van de gemeente

De gemeente is verantwoordelijk voor de regie op de maatschappelijke ondersteuning. Dat betekent dat zij het inhoudelijke en budgettaire kader aangeeft en stuurt op resultaat en rendement. De gemeente heeft vanuit de regierol de verantwoordelijkheid om organisaties samen te brengen, om samenwerking te stimuleren en om een aanjager te zijn bij het starten van projecten. De gemeente moet daarvoor in eerste instantie investeren in de relatie met organisaties en instellingen (maatschappelijk middenveld) maar ook werken aan de relatie met inwoners, belangenorganisaties en de Wmo-raad. Dat vraagt om een externe oriëntatie en ook om tijd. Het investeren in een relatie en het stimuleren van samenwerking zijn processen die lang lopen. De vraag hoe de doelstellingen gerealiseerd kunnen worden wordt overgelaten aan de instellingen die verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering. Hierbij geldt als leidend principe dat de inwoner en de aandacht voor Waddinxveen centraal staat in plaats van financiering en wet- en regelgeving van de overheid. Ten aanzien van de subsidieverlening betekenen deze leidende principes dat er subsidie verleend wordt voor producten die een bijdrage leveren aan het realiseren van doelstellingen zoals genoemd in onder andere de Wmo-nota.

3.4 Samenvatting

Het is zeer belangrijk dat binnen de gemeente er vanuit de Wmo een aanbod ontstaat dat gebaseerd is op de vraag vanuit de samenleving. Het gaat daarbij enerzijds om de collectieve voorzieningen. Anderzijds gaat het ook om individuele voorzieningen die moeten aansluiten op de persoonlijke situatie van de (zorg)vragers. Dit vraagt een actieve en vragende houding van de gemeente en instellingen en organisaties die hierin een rol hebben. Dit dient vorm te krijgen in de uitwerking van de speerpunten die genoemd worden in dit Wmo-beleid. Daarnaast is het belangrijk om het aanbod zoveel als mogelijk lokaal te organiseren omdat dat het

best aansluit op de lokale situatie. Alleen daar waar blijkt dat de schaal van Waddinxveen te beperkt is om zaken lokaal op te pakken, is het beter voor het te realiseren aanbod om dit regionaal te doen.

In het volgende hoofdstuk wordt, met dit hoofdstuk als basis, per prestatieveld aangegeven wat er in de komende jaren zowel lokaal als regionaal wordt gedaan.

Hoofdstuk 4

De speerpunten van beleid voor de periode 2008-2011

4.0 Inleiding en leeswijzer

In dit hoofdstuk wordt per prestatieveld aangegeven wat de gemeente Waddinxveen binnen een prestatieveld gaat doen om een doel te bereiken en hoe dat gebeurt. Dit hoofdstuk sluit aan op de eerder vastgestelde basisnotitie. In de basisnotitie werd per prestatieveld aangegeven welke beleidsnota's van kracht waren en hoe het gesteld was met de realisatie van de vastgestelde actiepunten. Het uitgangspunt voor het Wmo-beleid is dat we toewerken naar een zorgketen waarin meerdere partijen die verantwoordelijk zijn die verantwoordelijkheid ook op zich nemen en waarin de vraag van de Waddinxveense inwoner centraal staat. Samenwerking staat centraal evenals het toewerken naar productenboeken ten behoeve van subsidieverlening.

In de paragrafen van dit hoofdstuk worden de negen prestatievelden toegelicht. Per paragraaf wordt na een korte inleiding aangegeven wat er aan de hand is en wat oplossingsrichtingen (speerpunten) zijn. Uit die oplossingsrichtingen blijkt wat we gaan doen. In hoofdstuk 5 wordt de financiële vertaling gegeven van wat we gaan doen. Voor de cijfermatige onderbouwing, mede door demografische gegevens, wordt verwezen naar bijlage 9 (de statistische gegevens) en bijlage 10 (de toelichting op de gebruikte bronnen).

4.1 Bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid van wijken en buurten

4.1.0 Inleiding

Leefbaarheid is een diffuus begrip en kan zowel objectief als subjectief worden uitgelegd. In de objectieve betekenis van leefbaarheid gaat het om volkshuisvesting, demografische ontwikkeling (samenstelling en opbouw van een wijk of buurt) aanwezigheid van voorzieningen, bedrijvigheid en werkgelegenheid. De subjectieve betekenis hangt af van de beoordeling en de beleving van bewoners.

De definitie van leefbaarheid die gehanteerd wordt in de Wmo is: Het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg- welzijns- en gemaksdiensten. Sociale samenhang betreft, eenvoudig gezegd, de mate van onderlinge betrokkenheid. De Wmo wil de sociale samenhang en de leefbaarheid bevorderen. De vraag die in deze paragraaf centraal staat: Wat gaan we in Waddinxveen doen om de sociale samenhang en de leefbaarheid, te bevorderen. Hierbij wordt zowel de lijn uitgezet voor alle inwoners als ook speciaal voor de doelgroep ouderen.

4.1.1 De huidige situatie

Voor de gemeente Waddinxveen is het belangrijk dat iedere inwoner prettig kan wonen en leven in de gemeente Waddinxveen. Leven omvat veel aspecten die veelal met het welzijn van de mensen te maken hebben. Van belang is om inzicht te hebben in wat er is in deze gemeente en wat ons bindt. In deze gemeente zijn veel verenigingen en vrijwilligers actief en spelen buurthuizen een belangrijke rol. De gemeente is gestart met het project Leefbare wijken.

De aanleiding tot het starten van het project Leefbare wijken was dat er vanuit de samenleving signalen kwamen dat er het op het gebied van de sociale cohesie, de veiligheid en de leefbaarheid in de buurten en wijken nog wel wat te verbeteren viel. Die signalen kwamen met name naar voren tijdens de bewonersavonden die in het kader van de integrale veiligheid begin 2006 werden gehouden. Het college van burgemeester en wethouders heeft in haar collegeprogramma van 2006 de ambitie uitgesproken een zwaar accent te leggen op het bevorderen van de sociale cohesie, de veiligheid en op de kwaliteit van de openbare ruimte. Tevens legt het college een zwaar accent op de betrokkenheid en de verantwoordelijkheid van de burgers ten opzichte van elkaar en hun omgeving.

De basis van het project Leefbare wijken is dat de gemeente wijken wil waar het voor iedereen goed, veilig en prettig wonen is. Burgers, maatschappelijke organisaties, verenigingen en ondernemers zouden goede bijdragen moeten leveren aan het maatschappelijke leven waardoor de sociale samenhang wordt bevorderd.

Leefbaarheid heeft betrekking op alle inwoners van de gemeente Waddinxveen. Het project Leefbare wijken richt zich op alle inwoners van Waddinxveen. In dit deel van de beleidsnota Wmo wordt er één groep inwoners uitgelicht omdat er voor deze groep een proefproject gaat starten vanuit de Wmo. Het gaat om de ouderen. In de komende jaren zal deze groep inwoners, door de demografische ontwikkeling, sterk in aantal toenemen. Doordat de zorgvoorzieningen ook steeds beter toegerust zijn op de zorg voor de ouderen en de gezondheid steeds beter, wordt de leeftijd steeds hoger. Dat neemt niet weg dat er door deze inwoners wel knelpunten worden ervaren en dat er signalen zijn dat de eenzaamheid toeneemt. Het is echter lastig om in beeld te krijgen hoeveel mensen eenzaam zijn of eenzaamheid ervaren. Voldoende redenen om hier binnen de gemeente Waddinxveen vroegtijdig op in te spelen. Om de situatie van de oudere inwoners in beeld te brengen zijn er reeds ouderenbezoekers actief die huisbezoeken brengen en contacten opbouwen met de ouderen. Daarnaast zijn er veel andere instanties zoals bijvoorbeeld de Zonnebloem en kerken die ook bij deze mensen thuiskomen. Deze bestaande initiatieven passen binnen het vraaggericht werken vanuit de Wmo en nieuwe initiatieven kunnen hier wellicht op aansluiten. Binnen de beleidsnota Wmo wordt niet het gehele ouderenbeleid voor de komende jaren vastgelegd. Wel komen de ouderen als inwoners van de gemeente Waddinxveen, binnen alle prestatievelden aan de orde, zonder overigens altijd specifiek genoemd te worden.

4.1.2 Wat gaan we doen

Speerpunt 1: voorzetting van het project leefbare wijken. Tot de zomer van 2009 is dit project een zelfstandig project. De basis van het project is dat de gemeente met haar partners wijken wil waar het voor iedereen goed, veilig en prettig wonen is. Burgers, politie, Woonpartners, maatschappelijke organisaties, verenigingen en ondernemers leveren goede bijdragen aan het maatschappelijke leven waardoor de sociale samenhang wordt bevorderd. We willen dat bereiken door samen te werken met onze partners in een wijkplatform. Die wijkplatforms moeten in 2008 geïnstalleerd zijn. De gemeente Waddinxveen bestaat uit vier wijken. Voor elke wijk is een gemeentelijke wijkregisseur die direct aanspreekpunt is voor de inwoners van die wijk. Gezien de inhoudelijke uitgangspunten van Wmo en Leefbare Wijken is het een goed om deze op termijn te integreren.

Speerpunt 2: Ouderen. Voor de oudere Waddinxveense inwoners wordt een proefproject gestart. Het proefproject¹ zou als resultaat moeten hebben dat er voor de ouderen in een specifieke wijk vanuit de vraaggerichte Wmo-werkwijze een aanbod wordt ontwikkeld. De Wmo-werkwijze is, dat er vanuit de vraag van de oudere wordt gewerkt. Daarbij wordt er zowel binnen de gemeentelijke organisatie als ook met de verschillende organisaties die hierin verantwoordelijkheid willen nemen, integraal gewerkt. Als blijkt dat deze manier van werken het gewenste resultaat geeft kan dit ook voor de andere wijken worden toegepast. Tijdens de interactieve bijeenkomst van 15 november 2007 zijn uitgangspunten voor dit proefproject geformuleerd en hebben organisaties en belangengroepen aangegeven een rol te willen hebben in de opzet en uitvoering van het proefproject.

- Doel: organisatorische maatregelen treffen om vraaggericht te kunnen werken;
- Gewenst resultaat: op vraaggerichte wijze een aanbod ontwikkelen voor de doelgroep alsmede zicht krijgen op de eenzame ouderen;
- Te nemen acties:
 - 1) het aanstellen van een “casemanager” die een persoonlijke band heeft met de oudere om de vraag van de oudere goed in beeld te kunnen brengen;
 - 2) het starten van een signaleringsnetwerk bestaande uit de “casemanager” en medeverantwoordelijke organisaties om helder te krijgen welke vraag een individuele oudere stelt en om daar een passend antwoord op te geven. Dit antwoord kan ook een zorgaanbod zijn
- Doelgroep: de meest behoeftige en onzichtbare ouderen. Dit kunnen ook eenzame ouderen zijn;

¹ Voorheen pilot genoemd maar voor het vergroten van de leesbaarheid wordt de Nederlandse term proefproject gekozen.

- Wijk: st. Victorwijk of Centrum (Anne Frank) zodat direct een koppeling gelegd kan worden met het zorgwelzijnskruispunt;
- Rol gemeente: de gemeente heeft de regie en is faciliterend.
- Andere betrokkenen: kerken, maatschappelijke instellingen, woningbouw, thuiszorg, de huisarts en het welzijnswerk.
- Looptijd: het proefproject heeft de looptijd 2008, 2009 en 2010 waarbij er in 2010 geëvalueerd dient te worden ten behoeve van de vormgeving van het beleid vanaf 2011. Op basis van de evaluatie kan bepaald worden of de werkwijze zo succesvol is dat het ook toegepast kan worden in de andere wijken van Waddinxveen.

In januari 2008 is door de gemeente een startbijeenkomst georganiseerd voor dit proefproject. Tijdens de bijeenkomst van 15 november 2007 heeft een aantal organisaties aangegeven dat ze willen meedenken over het verder vormgeven van dit proefproject. Tijdens de bijeenkomst is een werkgroep samengesteld om het proefproject verder uit te werken in een projectplan. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente, instellingen en bewoners en/of belangenorganisaties. Het proefproject heeft tevens tot doel om duidelijk te krijgen welk aanbod de maatschappelijke instellingen zouden moeten doen om te voldoen aan de vraag van de oudere Waddinxveense inwoners. De uitkomst van dit proefproject zal ook meegenomen worden in de subsidieverlening zodat de gemeente daarmee de maatschappelijke instellingen kan helpen om het juiste aanbod te doen en daarmee de doelstellingen vanuit het Wmo-beleid te bereiken.

Speerpunt 3: Het opstellen van een nota ouderenbeleid.

Samenvatting: Op het gebied van prestatieveld 1, de leefbaarheid in Waddinxveen, wordt het project Leefbare wijken gecontinueerd en verder uitgebouwd. Dit project sluit geheel aan op het gedachtegoed van de Wmo. Op termijn kan “leefbare wijken” opgaan in de Wmo. Voor de doelgroep ouderen wordt een apart proefproject gestart. De werkgroep die hiervoor wordt opgericht heeft als eerste opdracht een projectplan te schrijven en op basis daarvan tot uitvoering over te gaan. De financiële middelen voor het proefproject zijn als PM post opgenomen in hoofdstuk 5.

4.2 Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders

4.2.0 Inleiding

Deze paragraaf heeft als doel om richting te geven aan de Waddinxveense invulling van prestatieveld 2. Het doel is om de ontwikkeling van alle kinderen en jeugdigen in de gemeente Waddinxveen te stimuleren zodat het sociaal- en economische zelfstandige volwassenen worden. Vanuit de Wmo gaat het dan enerzijds om het welzijn en de maatschappelijke participatie van jongeren en anderzijds om het voorkomen van en daar waar nodig het bestrijden van sociale uitsluiting van jeugdigen. Hierbij kan ook de ervaren overlast van jongeren worden betrokken.

4.2.1 De huidige situatie

In de gemeente Waddinxveen is er in de jaren 2004 tot en met 2008 gewerkt aan de uitvoering van het jeugdbeleid aan de hand van de nota “Jeugd in Beeld”. De looptijd van deze nota is eind 2007 verstreken. In oktober 2006 is geëvalueerd wat er is waargemaakt van de voorgenomen ambities en waar de verbeterpunten liggen. Een van de belangrijkste constatering is, is dat er een sluitende aanpak is voor kinderen in de leeftijd van 0 – 12 jaar. Meerdere partijen zijn vertegenwoordigd in een casuïstiekoverleg waardoor men snel in beeld heeft hoe het gaat met de jongeren die besproken worden en op welke wijze er eventueel hulp geboden zou moeten worden.

Bij het ontwikkelen van activiteiten voor de jeugd (12-23 jaar) is het belangrijk dat de jongeren daarin zelf ook verantwoordelijkheid nemen. Zeker vanuit het motto van de Wmo “Meedoen” is dat een belangrijke voorwaarde. Aangezien de huidige nota jeugdbeleid “Jeugd in beeld” vernieuwd moet worden, worden de uitgangspunten en het gedachtegoed van de Wmo in de nieuw te ontwikkelen beleidsnota opgenomen.

4.2.2 Wat gaan we doen

Speerpunt 1: Het ontwikkelen van een integrale nota jeugdbeleid in 2008 voor 2009 – 2012, waarin een visie is opgenomen voor de kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot en met 22 jaar. Het Centrum voor Jeugd en Gezin krijgt hierin ook een plek.

Speerpunt 2: Het starten van een proefproject jeugd en jongeren. Het proefproject zou als resultaat moeten hebben dat er voor de jongeren in een specifieke wijk vanuit de Wmo-werkwijze een aanbod wordt ontwikkeld. De Wmo-werkwijze is dat er vanuit de vraag van de jongere wordt gewerkt en dat er zowel binnen de gemeentelijke organisatie als ook met de verschillende organisaties die hierin verantwoordelijkheid willen nemen, integraal wordt gewerkt. Als blijkt dat deze manier van werken het gewenste resultaat geeft kan dit ook voor de andere wijken worden toegepast.

Tijdens de interactieve Wmo-bijeenkomst van 15 november 2007 zijn uitgangspunten voor dit proefproject geformuleerd en hebben organisaties en belangengroepen aangegeven een rol te willen hebben in de opzet en uitvoering van het proefproject. De behoefte die tijdens de interactieve bijeenkomst is geformuleerd, is dat er een duidelijke visie op het jeugdbeleid wordt geformuleerd waarin de jongeren centraal staan. Op elk niveau zou een luisterend oor voor de jongeren moeten zijn. Daarbij zou het oplossende vermogen van de jongeren zelf gestimuleerd moeten worden. Er is door de deelnemers aangegeven dat er behoefte is aan een twee-sporen-beleid. Het ene spoor is erop gericht om de jongeren zelf te stimuleren, het andere spoor betreft de noodzakelijke netwerken waarin organisaties samenkomen. Een sociale kaart is hiervoor zeer gewenst.

- Doel: organisatorische maatregelen treffen om vraaggericht te kunnen werken
- Gewenst resultaat: op basis van de vraag van de jongeren een passend aanbod ontwikkelen.
- Opzet proefproject:
 - 1) contact opbouwen met jongeren;
 - 2) duidelijk krijgen welke vragen de jongeren hebben;
 - 3) inventariseren welk aanbod er is;
 - 4) partijen om de tafel brengen waarin vanuit commitment en een gezamenlijke verantwoordelijkheid oplossingsgericht wordt gewerkt. Het gaat er om dat vraag en aanbod aan elkaar gekoppeld worden om vandaar uit zowel oplossingen voor korte termijn, als ook voor langere termijn (structureel) te benoemen.
- Doelgroep: jongeren van 13 tot en met 22;
- Wijk: Zuidplas;
- Rol gemeente: de gemeente heeft de regie en is faciliterend.
- Andere betrokkenen: kerken, maatschappelijke instellingen, woningbouw, politie, thuiszorg, jeugd en jongerenwerk en het welzijnswerk.
- Looptijd: het proefproject heeft de looptijd 2008, 2009 en 2010 waarbij er in 2010 geëvalueerd dient te worden ten behoeve van de vormgeving van het Wmo-beleid vanaf 2011. Dit beleid zal aansluiting moeten vinden op het jeugdbeleid. Op basis van de evaluatie kan bepaald worden of de werkwijze zo succesvol is dat het ook toegepast kan worden in de andere wijken van Waddinxveen.
- Als oplossingsrichting wordt gedacht aan een jongerenwerker per wijk.

De werkgroep jeugd, recreatie en veiligheid zal het proefproject jeugd verder uitwerken. Deze werkgroep heeft de volgende opdracht:

- 1) Om concreet te maken welke resultaten geboekt moeten worden op zowel de korte als de lange termijn. Door het benoemen van resultaten is het mogelijk om het succes te meten.
- 2) Het proefproject heeft ook tot doel om duidelijk te krijgen welk aanbod de maatschappelijke instellingen zouden moeten doen om te voldoen aan de vraag van de jeugdige Waddinxveense inwoners. Dat wordt meegenomen in de subsidieverlening zodat de gemeente daarmee de maatschappelijke instellingen kan helpen om het juiste aanbod te doen en daarmee de doelstellingen vanuit het Wmo-beleid te bereiken.

Speerpunt 3: Het maken van een sociale kaart. Vanuit de regio Midden Holland zijn hiertoe de eerste initiatieven genomen om tot een aanbod te komen dat voor iedere gemeente in de regio Midden Holland gelijk is. Dit plan sluit aan landelijke data-bases en kan lokaal ingevuld worden. Dit wordt nader uitgewerkt in 2008.

Samenvatting: Voor het tweede prestatieveld wordt in 2008 jeugdbeleid ontwikkeld en wordt gewerkt aan de implementatie van een sociale kaart. Daarnaast wordt er een proefproject gestart die de looptijd heeft van de jaren 2008, 2009 en 2010. De werkgroep jeugd, recreatie en veiligheid heeft als opdracht een projectplan te schrijven en op basis daarvan tot uitvoering over te gaan. De financiële middelen voor het proefproject zijn als PM post opgenomen in hoofdstuk 5.

4.3 Geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

4.3.0 Inleiding

Het doel van informatie, advies en cliëntondersteuning is dat het voor de inwoners van Waddinxveen duidelijk is op welke plek ze een antwoord kunnen krijgen op vragen die ze hebben op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Deze adviesfunctie helpt om de zelfredzaamheid van de inwoner te vergroten en om de maatschappelijke participatie te bevorderen. Over het algemeen zal het geven van informatie en advies voldoende zijn. Cliëntondersteuning vindt plaats om de cliënt te helpen bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. In eerste instantie gaat het daarbij om vraagverheldering en daarnaast om kortdurende ondersteuning bij keuzes op verschillende levensterreinen omdat de persoon het zelf niet meer kan oplossen.

In deze paragraaf wordt de huidige situatie in Waddinxveen beschreven en welke speerpunten zijn geformuleerd om de komende drie jaar aan te werken.

4.3.1 De huidige situatie

In de gemeente Waddinxveen bestaat vanaf 1 januari 2007 een zorgloket. De wettelijke basis hiervan is de Wmo. Bij dit zorgloket kunnen mensen terecht met vragen over zorg, welzijn en wonen. De medewerkers van het zorgloket geven informatie en advies en beantwoorden vragen van de inwoners in onderlinge samenhang. Het kan natuurlijk ook zijn dat de medewerkers de inwoner verwijzen naar een andere instelling of organisatie. Informatie en advies wordt gegeven over bijvoorbeeld: woningaanpassingen, rolstoelen, hulp bij het huishouden, vervoersvoorzieningen, inkomensondersteuning zoals bijzondere bijstand en financiële problemen. In de praktijk blijkt dat de vragen vooral gaan over zorg, woon-aanpassingen en over de AWBZ en dat er vooral verstrekking van voorzieningen plaatsvindt. De informatie, advies en doorverwijsfunctie kan versterkt worden.

In de gemeente Waddinxveen worden zorgwelzijnskruispunten opgericht. De eerste wordt in 2008 geopend in Anne Frank. Het ontstaan van zorgwelzijnskruispunten is opgenomen in het door alle relevante partijen ondertekende regionale Pact van Savelberg en de daaruit voortvloeiende lokale uitwerkingsplannen. In het pact van Savelberg wordt nut en noodzaak om te komen tot een zorgwelzijnskruispunt per woon-zorg-zone onderschreven. Het pact en de latere uitwerkingsnotities omschrijven samengevat de doelstelling van een zorgwelzijnskruispunt als volgt:

- het is een gemeenschappelijke voorziening opgezet door alle partijen (zorg en welzijnsaanbieders, vragers, corporatie, gemeente, verzekeraar enz.);
- het is een laagdrempelige voorziening, waar burgers/cliënten terecht kunnen voor informatie én voor aanbod van zorg, welzijn en dienstverlening;
- het heeft een zoveel mogelijk onafhankelijke frontoffice (= niet verbonden aan slechts één deelnemende partij, gemeenschappelijk georganiseerd en gelijkwaardige deelnemende partijen).

Het bovenstaande maakt duidelijk dat het Zorgloket en een zorgwelzijnskruispunt in elkaars verlengde liggen en dat zij elkaar overlappen en kunnen ondersteunen qua informatie en adviesrol.

Op basis van de aanbesteding van de hulpmiddelen en van de Huishoudelijke verzorging (zie ook paragraaf 4.6) is een zorgcatalogus opgesteld waarin omschreven staan welke zorg geleverd kan worden en door welke zorgleveranciers. Het is van belang om deze up-to-date te houden.

4.3.2 Wat gaan we doen

Speerpunt 1: Het zorgloket is met ingang van januari 2007 ingevoerd. Momenteel worden hier enkel nog gemeentelijke diensten aangeboden door gemeentelijke medewerkers. De formatie wordt gedeeltelijk bekostigd uit het Wmo budget. Het zou goed zijn als het zorgloket, overeenkomstig het dienstverleningsprofiel van het zorgloket en de uitgangspunten van de Wmo, verder wordt uitgebreid. Hierbij kan gedacht worden aan mantelzorgondersteuning. Er kan natuurlijk een koppeling worden gemaakt met andere organisaties die op het gebied van maatschappelijke ondersteuning een front-office hebben. Hiermee wordt een start gemaakt in 2008. Het proces om het zorgloket uit te breiden zal meerdere jaren bestrijken.

Speerpunt 2: Het ontwikkelen van een sociale kaart voor alle inwoners en instellingen. Dit punt is aan de orde geweest in de bijeenkomst van 15 november. De sociale kaart is, ten aanzien van de jeugd, aan de orde geweest in paragraaf 4.2 en zal worden opgezet voor alle doelgroepen. Het speerpunt wordt opgepakt in 2008.

Speerpunt 3: Tijdens de interactieve bijeenkomst van 15 november 2007 is duidelijk geworden dat er gebrek aan samenwerking is tussen de organisaties die informatie en advies geven. Daardoor ontstaat vertraging en bureaucratie. Bij de verdere ontwikkeling van het zorgloket is het goed om samenwerking te bevorderen. De regierol ligt hiervoor bij de gemeente omdat het zorgloket een gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Er zijn meer organisaties die informatie en advies geven. Daarom is het belangrijk dat er meer samenwerking ontstaat met die organisaties.

Speerpunt 4: Tijdens de interactieve bijeenkomst van 15 november 2007 is door de zorgaanbieders en door de belangenorganisaties aangegeven dat het wenselijk is als de medewerkers van het zorgloket meer deskundigheid hebben ten aanzien van het ondersteunen van mantelzorgers en het begeleiden van mensen met een GGZ achtergrond.

Speerpunt 5: Het actueel houden van een gemeentelijke website. Daarnaast is het belangrijk dat ook de Wmo-raad een eigen website heeft. Op beide websites kan, vanuit verschillende invalshoeken, veel informatie worden opgenomen over de Wmo. Op de gemeentelijke website kan een link worden geplaatst naar de website van de Wmo-raad.

Speerpunt 6: Op grond van de Wmo dienen benchmarks uitgevoerd te worden. In 2007 is de Wmo ingevoerd en het kost tijd voordat zaken geïmplementeerd zijn. Daarom wordt in 2008 een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd zoals gebruikelijk is in de publieksbalie. In 2009 wordt een benchmark Wmo gehouden in overeenstemming met de eisen van de wet. Gegevens die hieruit komen zijn landelijk vergelijkbaar. In 2009 zijn we beter in staat om de juiste en gewenste informatie aan te leveren waardoor er betrouwbaardere en completere gegevens uit de benchmark komen. Die resultaten geven meer informatie om het beleid verder mee vorm te geven. Als de benchmark te vroeg wordt gedaan heeft het teveel onvrede omdat de gewenste gegevens nog niet voorhanden zijn.

Samenvatting: Bij het geven van informatie en advies willen gemeenten en organisaties het volgende bereiken: het gaat om het uitbreiden van de samenwerkingspartners in het zorgloket (frontoffice), het stimuleren van samenwerking in de backoffice, de deskundigheidsbevordering van de medewerkers van het zorgloket. Daarnaast zou het goed zijn als er een website komt voor de Wmo-raad. De benchmark Wmo wordt voor het eerst in 2009 uitgevoerd. De financiële vertaling van prestatieveld 3 is opgenomen in hoofdstuk 5.

4.4 Ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligers

4.4.0 Inleiding

In dit deel van de beleidsnota Wmo 2008-2011 wordt aangegeven wat de situatie is ten aanzien van vrijwilligerswerk en mantelzorg in Waddinxveen. Daarbij gaat het er vooral om, om aan te geven op welke wijze de mantelzorgers en vrijwilligers ondersteund gaan worden in deze gemeente. Omdat vrijwilligers vanuit een heel ander uitgangspunt hun werk doen dan de mantelzorgers, worden deze twee groepen wel apart belicht. In 4.4.1 gaat het om de vrijwilligers, in 4.4.2 gaat het om de mantelzorg.

4.4.1 De situatie rondom vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onbetaald werk en wordt door individuen, organisaties of de samenleving in enig georganiseerd verband verricht. Het gaat om vrijwilligerswerk in de volle breedte, dat reikt veel verder dan enkel de zorg. In de gemeente Waddinxveen is er een actueel vrijwilligersbeleid. In 2003 is de nota "Sterk Vrijwilligerswerk" door de gemeenteraad vastgesteld. De daarin geformuleerde doelen (zie hiervoor de basisnotitie Wmo) zijn allen gerealiseerd. Als vervolg op de nota "Sterk Vrijwilligerswerk" is de nota Quo Vadis opgesteld waarin geactualiseerde beleidsdoelen zijn opgenomen. Deze nota is tot en met 2010 van kracht. Dat betekent dat gedurende de looptijd van de beleidsnota Wmo het vrijwilligersbeleid herzien moet worden zodat de volgende nota vanaf 2011 van kracht is. Op basis van het beleid is er een stichting vrijwilligerswerk opgericht die verantwoordelijk is voor de realisatie van de beleidsdoelen. Uitgangspunt in het beleid is dat de vrijwilligers ondersteuning krijgen als dat gewenst is, dat vraag en aanbod gekoppeld kunnen worden via een vacaturebank en dat vrijwilligers verzekerd zijn. Tevens wordt in het beleid het vrijwilligerswerk gezien als een manier om dichter betrokken te zijn bij de maatschappij. Het is een middel om sociaal actiever te worden en eenzaamheid tegen te gaan.

Het vrijwilligersbeleid is goed ontwikkeld en sluit geheel aan op de Wmo. Vanuit de Wmo-beleidsnota worden dan geen aparte speerpunten benoemd. In de looptijd van de Wmo beleidsnota zullen de doelstellingen verder uitgevoerd worden op basis van de nota 'Quo Vadis'.

4.4.2 Wat gaan we doen op het gebied van vrijwilligerswerk

Speerpunt 1: het beleid in 2010 actualiseren en herzien.

4.4.3 De situatie rondom mantelzorg

Mantelzorg wordt omschreven als "langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten".

Bij mantelzorg gaat het om het bieden van iets extra's dat qua duur en intensiteit de "normale gang van zaken" overstijgt. Vaak is er – in tegenstelling tot "normale" situaties in het huishouden – sprake van een situatie die wordt gekenmerkt door het in de knel komen van maatschappelijke verplichtingen en persoonlijke voorkeuren.

In de Wmo wordt een groot beroep gedaan op de mantelzorg. Daarom is het van belang dat er voldoende maatregelen worden genomen om de mantelzorger te ondersteunen. Daardoor kan de druk op de mantelzorger worden verlicht en kan de zorg op een betere manier gedurende langere periode worden volgehouden. Dit komt zowel de mantelzorger als de zorgvrager ten goede.

Er is in de gemeenten Waddinxveen en Boskoop, in opdracht van het ISMH, een onderzoek verricht. Doel van dat onderzoek was te inventariseren welk aanbod er is voor de mantelzorgers zowel op lokaal niveau als wat er door regionale instellingen wordt geboden. De uitkomsten van het onderzoek zijn:

- de behoefte aan mantelzorgondersteuning betreft vooral emotionele ondersteuning, respijtzorg en advies, informatie en voorlichting;
- de komende jaren valt er een toename van de vraag naar mantelzorgondersteuning te verwachten;
- het huidige aanbod van vrijwilligersorganisaties op lokaal niveau richt zich met name op ouderen in het algemeen, maar laat hiaten zien in het aanbod voor ouders van kinderen met problemen,

mensen met een verstandelijke handicap, mensen met psychosociale of psychische problematiek en ouderen met dementie;

- er is lokaal vooral een tekort aan mogelijkheden voor respijtzorg (kortdurend overnemen van taken van de mantelzorger) en ook op regionaal niveau is er nauwelijks aanbod, met uitzondering van respijtzorg voor mensen met een verstandelijke handicap;
- uit de discussie² kwam naar voren dat er behoefte is aan meer bekendheid van het aanbod naar zowel vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties als hulpvragers/mantelzorgers toe;
- verder hebben de organisaties behoefte aan meer onderlinge samenwerking en afstemming tussen de organisaties.

In de gemeente Waddinxveen is het, gezien het bovenstaande, van groot belang dat er mantelzorg-ondersteuning wordt ingekocht.

4.4.4 Wat gaan we doen op het gebied van mantelzorg

Speerpunt 1: Het starten van een proefproject voor mantelzorgondersteuning. Het proefproject zou als resultaat moeten hebben dat er voor de mantelzorgers in Waddinxveen vanuit de Wmo-werkwijze een aanbod wordt ontwikkeld. De Wmo-werkwijze is dat er vanuit de vraag van de mantelzorger wordt gewerkt en dat er zowel binnen de gemeentelijke organisatie als ook met de verschillende organisaties die hierin verantwoordelijkheid willen nemen, integraal wordt gewerkt.

Tijdens de interactieve Wmo-bijeenkomst van 15 november 2007 zijn uitgangspunten voor dit proefproject geformuleerd en hebben organisaties en belangengroepen aangegeven een rol te willen hebben in de opzet en uitvoering van het proefproject. De behoefte die tijdens de interactieve bijeenkomst is geformuleerd, dat de medewerkers van het zorgloket een signalerende functie hebben. Van belang is dat mantelzorgers weten dat ze mantelzorger zijn en dat ze met vragen en voor ondersteuning terecht kunnen bij het zorgloket. Tevens zou het goed zijn als een samenwerking ontstaat tussen de organisaties die betrokken zijn bij mantelzorgers en mantelzorgondersteuning. Een sociale kaart is hiervoor zeer gewenst.

- Doel: organisatorische maatregelen treffen om vraaggericht te kunnen werken ten behoeve van passende mantelzorgondersteuning;
- Gewenst resultaat: op basis van de vraag van de mantelzorgers een passend aanbod ontwikkelen.
- Opzet proefproject:

1) Aan de kant van het zorgloket:

- deskundigheidsbevordering medewerkers;
- protocol ontwikkelen voor een gesprek met de mantelzorger waarin somatiek, sociale, lichamelijke, psychische en financiële ondersteuning aan de orde komen;

Deze punten zijn meegenomen in paragraaf 4.3 en worden om die reden buiten het proefproject gehouden.

2) Aan de kant van de mantelzorger:

- duidelijk krijgen wie mantelzorger zijn en wat de mantelzorgers nodig hebben. Vaak weten de mantelzorgers niet dat ze mantelzorger zijn.
- informatiebrochure ontwikkelen voor huis-aan-huis verspreiding;
- interviews met mantelzorgers in de krant: "herkent u zich hierin? Dan verleent u mantelzorg!"
- informatiebijeenkomst voor mantelzorgers in de wijk om kennis te delen en de behoefte te peilen

3) inventariseren welk aanbod er is;

4) partijen om de tafel brengen waarin vanuit commitment en een gezamenlijke verantwoordelijkheid oplossingsgericht wordt gewerkt. Het gaat er om dat vraag en aanbod aan elkaar gekoppeld worden om vandaar uit zowel oplossingen voor korte termijn, als ook voor langere termijn (structureel) te benoemen.

- Doelgroep: mantelzorgers in Waddinxveen;

² Naar aanleiding van het onderzoek is een discussiebijeenkomst georganiseerd voor de organisaties die hebben meegedaan aan het onderzoek.

- Rol gemeente: de gemeente heeft de regie en is faciliterend.
- Andere betrokkenen: ouderenadviseur, thuiszorg, Zorgvragers Organisatie Geestelijke gezondheidszorg, Geestelijke gezondheidszorg, MEE Midden Holland, huisarts, stichting informele zorg, platform armoedebestrijding Waddinxveen, seniorenraad, bureau jeugdzorg, patiëntenvereniging, kerken.
- Looptijd: het proefproject heeft de looptijd 2008, 2009 en 2010 waarbij er in 2010 geëvalueerd dient te worden ten behoeve van de vormgeving van het Wmo-beleid vanaf 2011.

In januari 2008 is door de gemeente een startbijeenkomst georganiseerd voor dit proefproject. Tijdens de bijeenkomst van 15 november 2007 heeft een aantal organisaties aangegeven te willen meedenken in het verder vormgeven van dit proefproject. Tijdens de startbijeenkomst is een werkgroep samen gesteld om het proefproject verder uit te werken in een projectplan. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente, instellingen en bewoners en/of belangenorganisaties. Deze werkgroep krijgt de opdracht om concreet te maken welke resultaten geboekt moeten worden op zowel de korte als de lange termijn. Door het benoemen van resultaten is het mogelijk om het succes te meten.

Speerpunt 2: Het ontwikkelen van een sociale kaart.
Dit is aan de orde geweest in paragraaf 4.2 en 4.3

Speerpunt 3: trainen van medewerkers zorgloket om mantelzorgers te ondersteunen.
Dit is uitgewerkt als speerpunt in paragraaf 4.3.

Samenvatting: In de gemeente Waddinxveen wordt vanuit de Wmo de komende jaren vooral inzet gepleegd om de mantelzorgers passende ondersteuning te bieden. Dit gebeurt door het opzetten van een proefproject. Middels het proefproject worden de inwoners van Waddinxveen bewust gemaakt van het feit dat ze mantelzorger kunnen zijn en dat er ondersteuning is voor hen. Voor de vrijwilligers wordt aangesloten op het vrijwilligersbeleid en de doelstellingen die zijn opgenomen in de nota Quo Vadis. De financiële vertaling van prestatieveld 4 is opgenomen in hoofdstuk 5.

4.5 Bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer (collectieve voorzieningen)

4.5.0 Inleiding

In dit deel van de beleidsnota gaat het erom aan te geven welk doel de gemeente Waddinxveen in de komende drie jaar wil bereiken om ervoor te zorgen dat mensen kunnen deelnemen aan het maatschappelijke verkeer. Het gaat om die voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn, waarvoor men zich niet eerst tot de gemeente hoeft te wenden.

4.5.1 De huidige situatie

Het platform gehandicapten heeft in 2004 en 2005 onderzocht hoe het is gesteld met de bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen in Waddinxveen. In 2006 is dit onderzoek afgerond. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat er onvoldoende invalidenparkeerplaatsen zijn waardoor niet alle voorzieningen bereikbaar zijn. Dit is erkend door de gemeente maar tot op heden worden er geen extra plaatsen aangelegd of bestaande plaatsen verbeterd. Nu worden de beheerders van de gebouwen jaarlijks gevraagd of de situatie veranderd of verbeterd is. Bereikbaarheid reikt verder dan enkel invalidenparkeerplaatsen. Het gaat ook om voetpaden, oversteekplaatsen, de situering van het straatmeubilair en de toegankelijkheid van bushaltes. De verkeersvisie zegt niets over de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een fysieke beperking. Zonder beleid over dit onderwerp is er geen uitvoering.

Ten aanzien van sport is er in de gemeente Waddinxveen veel mogelijk. Kinderen met een beperking kunnen bij 4 á 5 verenigingen een sport beoefenen. Voor volwassenen worden vaak individuele oplossingen gevonden. Voor volwassenen zijn er geen speciale verenigingen. De sporten die beoefend kunnen worden zijn fitness- en dansgeoriënteerd, maar ook bijvoorbeeld biljarten. Ook het zwembad is toegankelijk voor mensen met een beperking en zijn organisaties actief die specifieke activiteiten organiseren.

Kortom, er zijn weinig collectieve voorzieningen maar individueel zijn er mogelijkheden. Daarnaast is er een sportstimuleringsregeling waardoor vereniging subsidie krijgen indien ze activiteiten organiseren voor speciale doelgroepen.

Het is van belang om rekening te houden met de demografische ontwikkeling (toename van het aantal ouderen). Dat betekent dat we moeten kunnen inspelen op veranderingen en dat we nu al rekening houden met het levensloopbestendig bouwen. Om die reden is afgesproken dat er woonzorgzones worden gerealiseerd rondom Anne Frank en Souburgh en dat er in de nieuw te bouwen wijk Triangel een woonzorgzone komt. Ook het activiteitenaanbod dient passend te zijn bij de samenstelling van Waddinxveen. Onzichtbare groepen, zoals de eenzame inwoners, zouden in beeld gebracht moeten worden om ook daarvoor een passend aanbod te ontwikkelen. Overige activiteiten zijn voor iedere inwoner van Waddinxveen toegankelijk.

4.5.2 Wat gaan we doen

Speerpunt 1: Ten aanzien van de fysieke toegankelijkheid is het doel om al gedane toezeggingen over aanleg en aanpassing van parkeerplaatsen na te komen en om in een beleidsplan vast te leggen wat er in de komende jaren wordt gedaan. Dit beleid is specifiek gericht op het toegankelijk maken van voorzieningen. Beleid wordt hiervoor ontwikkeld door de afdeling Strategie en BeleidsOntwikkeling (SBO), uitvoering vindt plaats door de afdeling Beheer Openbare Ruimte (BOR).

Speerpunt 2: Stimuleren van deelname aan activiteiten middels subsidieverlening.

De subsidieverlening is één van de instrumenten om het beleid uit te laten voeren. Dit betekent dat ook op het gebied van de Wmo subsidies worden verleend. Hierdoor wordt gestimuleerd dat inwoners van Waddinxveen, in het bijzonder de inwoners in een kwetsbare situatie, deel kunnen nemen aan de samenleving. Door deze deelname krijgt men mogelijkheden tot zelfstandigheid, onafhankelijkheid en sociale participatie.

Speerpunt 3: Het aanbieden van voldoende activiteiten in de buurtcentra passend bij de vraag van de inwoners van die wijk/buurt. Tevens dient er een activiteitenaanbod te zijn in de wijkoverstijgende voorzieningen die aansluiten op de vraag van de Waddinxveense inwoners. Via de subsidieverlening wordt hiertoe een prikkel gegeven.

Speerpunt 4: Via het project Leefbare wijken is er per wijk een wijkregisseur aangesteld. Deze wijkregisseur maakt deel uit van het in 2008 te installeren wijkplatform en heeft een signalerende functie ten aanzien van de inwoners van die wijk. Zij kunnen signaleren hoe het is gesteld met de toegankelijkheid, de veiligheid van de wijk, de maatschappelijke participatie en daarmee het welbevinden van de inwoners.

Samenvatting: In het bovenstaande is in beeld gebracht waar de gemeente Waddinxveen zich in de komende drie jaar vanuit het Wmo beleid op gaat richten. In de eerste plaats is een verkeersbeleid nodig om voorzieningen bereikbaar en toegankelijk te houden en dienen gemaakte afspraken nagekomen te worden. In de tweede plaats wordt door middel van subsidieverlening mogelijk gemaakt dat inwoners deel kunnen nemen aan activiteiten. Deze activiteiten zouden zoveel mogelijk op buurtniveau en passend bij de vraag van die buurt, aangeboden moeten worden. Ten slotte zouden de wijkregisseurs en de wijkplatforms een signalerende functie kunnen hebben ten aanzien van het welbevinden van de inwoners. De financiële vertaling van prestatieveld 5 is opgenomen in hoofdstuk 5.

4.6 Verlenen van voorzieningen ten behoeve van het zelfstandig functioneren (individuele voorzieningen)

4.6.0 Inleiding

In deze paragraaf, in dit prestatieveld, gaat het om het verstrekken van de individuele voorzieningen. De gemeente is hier, vanuit de zorgplicht, verantwoordelijk voor. Voorzieningen waar het in dit prestatieveld om gaat zijn de hulp bij het huishouden, en de voorzieningen die voorheen onder de Wet voorzieningen gehandicapten vielen, de vervoers-, rolstoel-, en woonvoorzieningen.

4.6.1 De huidige situatie

Voor de invulling van dit prestatieveld is in de gemeente Waddinxveen op 28 juni 2006 de kadernota individuele verstrekkingen Wmo vastgesteld. Deze kadernota is gericht op de individuele verstrekkingen en op de hulp bij het huishouden. De nota geeft aan welke zorg geboden kan worden aan inwoners van de gemeente Waddinxveen en hoe men daar aanspraak op kan maken. De nota is de basis voor de aanbestedingsprocedure op basis waarvan zorgaanbieders een opdracht gegund wordt. Op basis van deze nota individuele verstrekkingen is de Wmo-verordening, een financieel besluit en het verstrekkingenboek Wmo opgesteld en vastgesteld.

Bij de invoering van de Wmo heeft de gemeente Waddinxveen besloten om de toetsingscriteria voor de voorzieningen, die voorheen via de AWBZ werden aangeboden, op dezelfde manier te hanteren als voor de invoering van de Wmo. Deze keuze is gemaakt om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk onrust zou ontstaan bij de gebruikers van de voorzieningen. Er verandert ten aanzien van de individuele voorzieningen al zoveel doordat de voorzieningen via de gemeente verstrekt worden dat die veranderingen al voldoende waren. Dat betekent dat de eigen bijdrage voor de hulp bij het huishouden die onder de AWBZ bij de gebruikers bekend was, ook onder de Wmo is blijven bestaan.

Met ingang van 2008 is duidelijk welke aanbieders van zorg de huishoudelijke zorg leveren, wie de hulpmiddelen leveren. De hulp bij het huishouden is vastgelegd in een zorgcatalogus. De gebruikers zijn hiervan op de hoogte gebracht en kunnen voor vragen over de voorzieningen en voor andere vragen terecht bij het gemeentelijke zorgloket (zie ook paragraaf 4.3).

De risico's van de individuele voorzieningen binnen de Wmo

- A. Financiële aspecten: De invoering van de Wmo heeft voor een aantal onzekerheden gezorgd in financiële zin. De gemeente is volledig verantwoordelijk voor de verlening van individuele voorzieningen. Het betreft een 'open eind'-regeling. Dus als het aantal aanvragers van voorzieningen substantieel toeneemt dan zullen ook de kosten aanzienlijk stijgen. Vanuit het Rijk zijn er in de budgetteringstructuur onvoldoende garanties ingebouwd om lokale effecten op te vangen. De komende jaren zullen deze ontwikkelingen aandacht moeten worden gevolgd.
- B. Kwantitatieve aspecten: Bij de overgang van de hulp bij het huishouden van het Zorgkantoor naar de gemeente was er sprake van een minimale overdracht van gegevens. Het Zorgkantoor heeft geen volledige totaaloverzichten van klanten kunnen opstellen. Ook is er geen inzicht gegeven in de indicaties van de klanten. Het jaar 2007 heeft dan vooral in het teken gestaan van een inventarisatie. Alle klanten zijn geherindiceerd. Hierdoor is wel een redelijk beeld van de klant ontstaan. Onduidelijk is nog hoe de zorgvraag zich de komende jaren zal ontwikkelen. Waar is behoefte aan? En in hoeverre heeft de 'vergrijzing' invloed op de toenemende vraag? Het is aannemelijk dat de vraag naar zorg meer zal stijgen dan een jaarlijkse prijsindex. Hoeveel dit voor Waddinxveen het geval zal zijn is echter nog niet duidelijk.
- C. Kwalitatieve aspecten: De gemeente is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de zorg. Voor de feitelijke levering van de zorg maakt de gemeente gebruik van derden. Zo zijn er voor de verstrekking van hulpmiddelen (rolstoelen, scootmobielen etc) twee leveranciers gecontracteerd. In ISMH verband is een aanbesteding uitgevoerd voor de hulpmiddelen. Deze is begin 2008 afgerond. Ook voor de hulp bij het huishouden zijn zorgleveranciers ingeschakeld. Deze aanbesteding is eind 2007 afgerond.

De gemeente heeft bij deze aanbesteding natuurlijk een groot aantal kwaliteitseisen opgenomen in de overeenkomst. Deze zullen actief worden gemonitord.

Ook de klant zal na de invoering van de Wmo gevraagd moeten worden hoe zij de dienstverlening van de gemeente ervaren. Zo zullen de toetsingscriteria die zijn vastgelegd in de Wmo verordening moeten worden geëvalueerd.

Geconcludeerd kan worden dat er diverse risico's kleven aan de invoering van de Wmo. De kwaliteit van de zorg zal actief moeten worden bewaakt. Met alle (nieuwe) leveranciers zullen frequente contacten nodig zijn om de kwaliteit van de dienstverlening op peil te houden.

Ook op het financiële vlak zijn er nog aardig wat onduidelijkheden. Hoe zal de vraag naar zorg zich ontwikkelen? Hoe zal het Rijk de jaarlijkse budgetten indexeren?

Om alle beleidskaders en toetsingscriteria van de individuele voorzieningen te evalueren is eerst antwoord nodig op bovenstaande vragen. De gemeente zal in eerste instantie meer ervaring moeten opdoen met haar nieuwe taak alvorens een volledige evaluatie mogelijk is. Indien al op korte termijn structurele wijzigingen worden doorgevoerd dan is het mogelijk dat die binnen afzienbare tijd weer moeten worden teruggedraaid op basis van financiële overwegingen. Bijvoorbeeld doordat het budget dat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld onvoldoende is om de lokale groei naar zorg op te vangen. Natuurlijk kan het niet zo zijn dat het huidige beleid zal leiden tot schrijnende gevallen. Mocht dit echter het geval zijn dan biedt de huidige verordening voldoende aanknopingspunten op op individuele situaties af te wijken van de standaard regel.

In de periode waarin deze beleidsnota Wmo (2008/2011) van kracht is, zijn er enkele doelen te behalen. In algemene zin is het belangrijk om als gemeente toegankelijk te zijn en voor een goede communicatie te zorgen met de klanten. Dat vraagt om een actieve houding van de gemeente en om een integrale aanpak tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen.

Daarnaast gaat het er om dat:

- inwoners van Waddinxveen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen;
- dat het aanbod, het gebruik, de bereikte en te bereiken doelgroepen in kaart zijn gebracht aan het eind van de periode 2008-2011;
- dat er duidelijkheid is bij de gebruikers over rechten, plichten en service bij de te verstrekken voorziening.

Uitgangspunt hierbij is om vanuit de vraag van de inwoners te redeneren.

Met het vaststellen van de kadernota 2008 – 2011 “Waddinxveen in de steigers”, en voor het opstellen van de gemeentebegroting 2009 is besloten dat er een inkomensafhankelijke bijdrage ingevoerd moet worden voor de woningaanpassing en de hulpmiddelen vanuit de Wmo. Hoewel bezuiniging geen doel op zich is (visienota maatschappelijke ondersteuning) is een inkomensafhankelijke bijdrage te rechtvaardigen. De zorg moet immers voor iedereen toegankelijk blijven, zeker gezien de demografische ontwikkeling. Door het invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage “dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten”. Op basis van een ingediende motie is dit besluit opgeschort naar 2011. Hierover is meer te lezen in hoofdstuk 5.

4.6.2 Wat gaan we doen

In de komende drie jaren wordt het volgende gedaan ten aanzien van de individuele voorzieningen:

Speerpunt 1: Het aanbesteden van het collectief vraagafhankelijk vervoer in 2008 zodat er met ingang van 2009 een aanbieder is die dit product levert voor een goede kwaliteit en zo mogelijk een lagere prijs. Deze aanbesteding wordt in regionaal verband aangestuurd om schaalvoordelen te behalen. Bij deze aanbesteding kan overwogen worden om opnieuw te bezien voor welke doelgroep het CVV is en voor wie dit collectieve vervoer toegankelijk moet zijn. Door dit vervoer aan te bieden binnen Waddinxveen voor meereizende personen zoals bijvoorbeeld partners of door het gestructureerd (bijvoorbeeld twee maal daags) toegankelijk te maken voor het bereiken van winkels en andere voorzieningen, wordt de bereikbaarheid van collectieve voorzieningen (prestatieveld 5) verbeterd.

Speerpunt 2: In 2010 wordt er een nieuw verstrekkingenboek ontwikkeld en een nieuwe verordening individuele voorzieningen ten behoeve van de aanbesteding die in 2011 moet plaatsvinden voor Hulp bij het huishouden.

Speerpunt 3: In 2010 wordt de verstrekking van de individuele voorzieningen geëvalueerd. Het is goed om het beleid eerst goed te implementeren, daar enkele jaren mee te werken en dan te evalueren. Om die reden is het raadzaam om deze evaluatie pas in 2010 te doen.

Speerpunt 4: In 2010 wordt er een voorstel voor het college en de gemeenteraad ontwikkeld om de inkomensafhankelijke bijdrage in te voeren met ingang van 2011. De basis voor dit voorstel ligt in de evaluatie van de individuele voorzieningen. Op deze wijze is het mogelijk om de voorzieningen integraal te benaderen, vanuit de evaluatie een visie te ontwikkelen en vanuit een visie een voorstel te doen over de inkomensafhankelijke bijdrage voor alle individuele voorzieningen.

In 2012 dient er een aanbestedingsprocedure gestart te worden voor de hulpmiddelen. Het nieuwe contract gaat in 2008 in, heeft de looptijd van 3 jaar (tot medio 2011) en kan daarna met maximaal 2 jaar worden verlengd.

Samenvatting: In de gemeente Waddinxveen wordt er de komende 3 jaar ingezet op het bestendigen van het huidige beleid, het voorbereiden van de aanbesteding voor de volgende periode (2011-2014). Tevens zal onderzocht worden of er een inkomensafhankelijke bijdrage ingevoerd gaat worden. De financiële vertaling van de individuele voorzieningen is opgenomen in hoofdstuk 5.

4.7 Bieden van maatschappelijk opvang, het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg en het voeren van verslavingsbeleid

4.7.0 Inleiding

In de regio Midden Holland is de beleidsnota Regionale visie (O)GGZ vastgesteld. Deze nota geeft aan wat er in de regio Midden Holland, in het kader van de Wmo, gedaan gaat worden op het gebied van de (O)GGZ. Het gaat daarbij om de volgende onderwerpen:

- **Maatschappelijke opvang** omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
- Onder **vrouwenopvang** wordt begrepen het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.
- Onder het bieden van **openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)** wordt nagenoeg hetzelfde verstaan als wat eerder in de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) hieronder werd verstaan. Te weten: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.
- Ambulante **verslavingszorg** doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van bestrijding van overlast door verslaving.

Binnen deze onderwerpen gaat het erom dat:

- voorkomen wordt dat mensen tot de doelgroep gaan behoren;
- er een plek is voor mensen die tot de doelgroep behoren. Dat gesignaleerd wordt hoe het met hen gaat en dat er opvang is;
- ervoor gezorgd wordt dat deze mensen, als het kan, uiteindelijk weer deel gaan nemen aan de maatschappij als maatschappelijk actieve inwoners;

- er oog is voor de persoonlijke omgeving en de woonomgeving.

4.7.1 De huidige situatie

De gemeente Gouda is centrumgemeente en is verantwoordelijk voor de invulling van deze drie prestatievelden. Zoals in de inleiding van deze paragraaf is aangegeven, is er in regionaal verband een visie ontwikkeld met de looptijd van vier jaar (2008-2011). Het doel van deze regionale visie is om tot een goede integrale aanpak te komen in de regio Midden Holland. Deze visie sluit aan bij het gezondheidsbeleid, het huisvestingsbeleid, het veiligheidsbeleid, de uitgangspunten van het algemeen maatschappelijk werk en het lokale Wmo-beleid. Deze regionale visie wordt enerzijds uitgewerkt in een uitvoeringsplan en opvangvoorzieningen voor de gemeente Gouda. Daarnaast hebben de regiogemeenten, waaronder Waddinxveen, de verantwoordelijkheid om een regionaal uitvoeringsplan op te stellen en lokale actieplannen. Dat is de opdracht voor 2008. Voor dit prestatieveld is met name het uitgangspunt van toepassing: lokaal wat kan, regionaal als dat beter is.

De volgende speerpunten zijn vastgesteld in de regio Midden Holland:

- Bestrijding van eenzaamheid en psychosociale problematiek;
- Bestrijding van drugsgebruik en alcoholverslaving en het creëren van voorzieningen voor verslaafden;
- Bestrijding van huiselijk geweld en het creëren van voorzieningen voor slachtoffers van huiselijk geweld;
- Bestrijding van dak- en thuisloosheid en het creëren van opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen;
- Het komen tot een sluitende keten (O)GGZ;
- Het opzetten van een cliëntvolgsysteem;
- Het beschrijven van risico-indicatoren voor (O)GGZ-problematiek;
- Het uitwerken van lokale vormen van vroegsignalering;
- Het verder verfijnen en optimaliseren van de OGGZ-monitor;
- Het ondersteunen van mantelzorgers van OGGZ-cliënten.

De centrumgemeente Gouda is verantwoordelijk voor het realiseren voor het specifieke vangnet en de opvang van mensen in de multi-problemsituaties. Het gaat daarbij eigenlijk om de curatieve voorzieningen. Hiervoor ontvangt de gemeente Gouda van iedere gemeente uit de regio een budget. De uitvoering voor de collectieve Preventie GGZ is door het college voor de jaren 2008 – 2011 gedelegeerd aan de gemeente Gouda middels een delegatiebesluit.

De andere gemeenten in de regio gaan preventief aan de slag en zorgen ervoor dat:

- Er een veilige leefomgeving (prestatieveld 1) is en voldoende huisvesting;
- Mensen gestimuleerd worden een opleiding af te ronden en een baan te hebben;
- Er sociale en welzijnsvoorzieningen zijn ter voorkoming van eenzaamheid (prestatieveld 5);
- Er specifieke aandacht is voor de rol van mantelzorgers bij de (O)GGZ-problematiek (prestatieveld 4);
- Er aandacht is voor psychosociale problematiek en (alcohol)verslaving.

4.7.2 Wat gaan we doen

In het regionale uitvoeringsplan zijn voor de gemeenten in de regio zes speerpunten vastgesteld. Voor de gemeente Waddinxveen betekent dat, dat we de komende drie jaar gaan werken aan:

1. Bestrijding van eenzaamheid en psychische problematiek: met name aan de doelgroep ouderen wordt in eerste instantie de aandacht gegeven aangezien er voor deze inwoners van de gemeente Waddinxveen een proefproject start;
2. Bestrijding en preventie van drugsgebruik en alcoholverslaving: Dit speerpunt komt ook aan de orde in het Lokaal gezondheidsbeleid en is onderwerp voor het jeugdbeleid. In het najaar van 2008 wordt hier nader op ingegaan. Ieder jaar is er nu reeds een themaweek;
3. Preventieve aanpak huiselijk geweld;
4. Bestrijding en preventie van dak- en thuisloosheid;
5. Lokale vormen van vroegsignalering gaan inventariseren en uitwerken;

6. Het ondersteunen van mantelzorgers van de (O)GGZ-clienten. Zie ook paragraaf 3.4. Ook dit speerpunt heeft, gezien de proefproject en het onderzoek dat in Waddinxveen is gedaan ten behoeve van de mantelzorgondersteuning, prioriteit.

Samenvatting: in de gemeente Waddinxveen wordt er in de komende 3 jaar ingezet op het aanbieden van collectieve preventie GGZ via de gemeente Gouda. Daarnaast richt de gemeente zich voornamelijk op de lokale speerpunten 1, 2 en 6. De financiële vertaling van prestatievelden 7, 8 en 9 is opgenomen in hoofdstuk 5.

4.8 Conclusie en samenvatting

Dit hoofdstuk had als doel om per prestatieveld aan te geven wat de gemeente Waddinxveen binnen een prestatieveld wil doen om een doel te bereiken en hoe dat gebeurt. Voor alle prestatievelden zijn speerpunten geformuleerd. Hiervan is een overzicht opgenomen in bijlage 2. Er wordt binnen 3 verschillende prestatievelden gestart met een proefproject. Het uitgangspunt in zo'n proefproject is dat we toewerken naar een zorgketen waarin meerdere partijen die verantwoordelijkheid zijn die verantwoordelijkheid ook op zich nemen en waarin de vraag van de Waddinxveense inwoner centraal staat. Dit is de kern van de Wmo en omdat dit de eerste beleidsnota Wmo is, is het goed om met drie proefprojecten te starten. Voor ieder prestatieveld een proefproject formuleren is niet mogelijk omdat daardoor het boeken van het resultaat in gevaar komt.

In hoofdstuk 5 wordt aangegeven wat we gaan doen (de speerpunten en de proefprojecten) gaat kosten en waar de dekking van deze kosten gevonden wordt.

Hoofdstuk 5

De Wmo in financieel perspectief

5.0 Inleiding en leeswijzer

In dit hoofdstuk wordt er per prestatieveld aangegeven wat de kosten zijn voor de gemeente Waddinxveen als de ambities, zoals opgenomen in hoofdstuk 4, worden uitgevoerd. Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vraag: Wat gaat het kosten? Per prestatieveld wordt in paragraaf 5.1 in een tabel aangegeven wat we gaan doen en wat het gaat kosten. Voor de beschrijving wordt verwezen naar hoofdstuk 4. Uitgangspunt hierbij zijn de middelen zoals deze zijn toegekend door het ministerie en zoals deze zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting 2008. Voor 2009 en 2010 is een indicatie opgenomen. Omdat deze benodigde middelen niet in de kadernota 2008-2011 staan en de begrotingen voor 2009 en 2010 nog opgesteld dienen te worden, is dit niet meer dan een indicatie. Vervolgens wordt in paragraaf 5.2 aangegeven hoe de te maken kosten gedekt worden. In paragraaf 5.3 wordt ingezoomd op de financiële vertaling van het regionale (O)GGZ beleid en de inkomensafhankelijke bijdrage. Afsluitend wordt in 5.4 een samenvatting gegeven van de financiën Wmo 2008-2010.

5.1 Wat gaan we doen en wat gaat het kosten

In hoofdstuk 4 is aangegeven wat er in de gemeente Waddinxveen, op grond van de Wmo, in de komende 3 jaar wordt gedaan. Ook is aangegeven hoe het proces er uitziet om doelen te behalen zoals ten aanzien van de proefprojecten. Tevens is in de inleiding aangegeven dat de implementatie van de Wmo tijd kost om het zorgvuldig te doen en dat de implementatie gevolgen heeft. In het onderstaande wordt de financiële vertaling gemaakt van "Wat we gaan doen" naar "Wat gaat het kosten". Hierbij is aangesloten op de gegevens die zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting voor 2008 en wordt een raming gemaakt van de te verwachten kosten voor 2009 en 2010. Omdat deze niet in de kadernota staan en de begrotingen voor 2009 en 2010 nog opgesteld dienen te worden, is dit niet meer dan een indicatie. Deze kosten zijn per prestatieveld schematisch in beeld gebracht.

Prestatieveld 1: sociale samenhang en leefbaarheid

	2008	Raming voor 2009	Raming voor 2010
Leefbare wijken	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen
Proefproject ouderen	€ 1.650 en pm	pm	pm
Nota ouderenbeleid	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen
TOTAAL	€ 1.650 en pm-	pm	pm

Toelichting:

- Voor leefbare wijken hoeven geen extra kosten geraamd te worden vanuit de Wmo. Het project loopt nu als zelfstandig project.
- Voor het proefproject ouderen zijn momenteel alleen de kosten voor de burenhulpcentrale in beeld. Voor de overige kosten dient eerst, door de werkgroep, een projectplan opgesteld te worden waarin concrete resultaten worden benoemd en een kostenraming voor drie jaar. Dit projectplan wordt, samen met de projectplannen van de andere twee proefprojecten, voorgelegd aan het college voor een integrale afweging en het toekennen van financiële middelen. De financiële middelen worden ten laste gebracht van de stelpost Wmo.

Prestatieveld 2: op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders

	2008	Raming voor 2009	Raming voor 2010
Ontwikkeling jeugdbeleid	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen
Proefproject jongeren	Pm	pm	Pm
Sociale kaart eenmalig	€ 4.000,--		
Sociale kaart structureel		€ 2.055,--	€ 2.055,--
TOTAAL	€ 4.000,-- en pm	€ 2.055,-- en pm	€ 2.055,-- en pm

Toelichting:

- De ontwikkeling van het jeugdbeleid zijn geen extra middelen vanuit de Wmo nodig. In eerste instantie is de formatie nodig voor de beleidsontwikkeling. Aanvullende middelen voor de uitvoering van het beleid dienen meegenomen te worden in de afwegingen binnen de kadernota;
- Voor het proefproject jongeren zijn momenteel nog geen kosten en beeld te brengen. Eerst moet een projectplan worden opgesteld waarin concrete resultaten worden benoemd en een kostenraming voor drie jaar. Dit projectplan wordt, samen met de projectplannen van de andere twee proefprojecten, voorgelegd aan het college voor een integrale afweging en het toekennen van financiële middelen. De financiële middelen worden ten laste gebracht van de stelpost Wmo;
- In de regio Midden Holland wordt gestreefd naar het gebruik van een landelijke digitale sociale kaart waarin VNG, GGD Nederland, MEE-Nederland, de openbare bibliotheken en het RIVM samenwerken. De deelnemende gemeenten van de regio Midden Holland hebben besloten (29 november 2006) hieraan mee te doen. Voor het ontwikkelen en implementeren van de sociale kaart zijn eenmalige- en structurele middelen nodig. Eenmalig betreft de aanschaf van de module en aanpassing van de applicatie. Structurele lasten betreffen het onderhoudscontract van de webapplicatie en het onderhouden en bijhouden van de sociale kaart. Deze kosten worden ten laste gebracht van het Wmo-budget.

Prestatieveld 3: informatie en advies

	2008	2009	2010
Verdere ontwikkeling zorgloket	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen
Sociale kaart (zie prestatieveld 2)	Nvt	Nvt	Nvt
Stimuleren van samenwerking	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen
Deskundigheidsbevordering medewerkers zorgloket	€ 10.000,--	€ 5.000,--	€ 5.000,--
Website Wmo-raad eenmalig	€ 1.000,--	Nvt	Nvt
Benchmark Wmo	€ 6.000,--	€ 10.000,--	€ 10.000,--
Formatie medewerkers zorgloket	€ 48.000,--	€ 48.000,--	€ 48.000,--
TOTAAL	€ 65.000,--	€ 63.000	€ 63.000,--

Toelichting:

- Voor de verdere ontwikkeling van het zorgloket zijn de kosten meegenomen in de formatie. Er hoeven vanuit de Wmo geen extra middelen beschikbaar te worden gesteld;
- De kosten voor de sociale kaart, die alle doelgroepen betreft, zijn meegenomen in het financiële overzicht van prestatieveld 2;
- Voor het stimuleren van samenwerking hoeven geen extra middelen geraamd te worden omdat dit onderdeel is van een gemeentelijke functie. Nu de Wmo grotendeels is geïmplementeerd zou daar meer ruimte voor moeten zijn;
- Voor de deskundigheidsbevordering worden middelen geraamd vanuit het Wmo-budget. Het eerste jaar € 10.000,-- om een impuls te geven. De daarop volgende jaren zou een bedrag van € 5.000,-- moeten volstaan. De deskundigheidsbevordering richt zich in deze periode vooral op mantelzorg

ondersteuning en begeleiding van GGZ-cliënten. Deze kosten worden ten laste gebracht van het Wmo-budget;

- Voor de website die de Wmo-raad ontwikkeld wordt in 2008 een eenmalig bedrag beschikbaar gesteld van € 1.000,--. Het onderhouden van de site kan gedekt worden door het budget dat de Wmo-raad beschikbaar heeft. Deze kosten worden ten laste gebracht van het Wmo-budget;
- De benchmark Wmo wordt door een externe uitgevoerd in verband met de onafhankelijkheid. Momenteel is SGB van de VNG de enige aanbieder. De kosten hiervoor worden geraamd op € 10.000,--. De benchmark wordt vanaf 2009 uitgevoerd;
- Er zijn vanaf 2007 middelen beschikbaar gesteld vanuit het Wmo-budget voor de extra taken die het zorgloket heeft gekregen als gevolg van de komst van de Wmo. Dit blijft gehandhaafd.

Prestatieveld 4: ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligerswerk

	2008	2009	2010
Actualiseren vrijwilligersbeleid	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen
Proefproject mantelzorg	Pm	pm	Pm
Sociale kaart (zie prestatieveld 2)			
Deskundigheidsbevordering medewerkers Zorgloket (zie prestatieveld 3)			
Inkopen van mantelzorgondersteuning	€ 16.000,--	€ 16.000,--	€ 16.000,--
TOTAAL	€ 16.000 en pm	€ 16.000,-- en pm	€ 16.000,-- en pm

Toelichting:

- Voor het proefproject mantelzorg zijn momenteel nog geen kosten en beeld te brengen. Eerst ontwikkelt de werkgroep een projectplan waarin concrete resultaten worden benoemd en een kostenraming voor drie jaar. Dit projectplan wordt, samen met de projectplannen van de andere twee proefprojecten, voorgelegd aan het college voor een integrale afweging en het toekennen van financiële middelen. De financiële middelen worden ten laste gebracht van de stelpost Wmo;
- Tot de Wmo in werking trad werd vanuit de regio en de centrumgemeente Gouda mantelzorgondersteuning ingekocht bij stichting Informele zorg. Met ingang van 2008 dragen alle gemeenten hier zelf zorg voor. De stichting Informele Zorg onderhandelt met de gemeenten over welk aanbod ze gaan leveren. De Wmo is hiervoor de basis. Er is door stichting Informele Zorg een productenboek opgesteld. De gemeente onderhandelt, op basis van de Wmo en de uitkomsten van de interactieve bijeenkomst van 15 november 2007, over de producten die passend zijn voor de gemeente Waddinxveen. Vooralsnog wordt uitgegaan van een bedrag van maximaal € 16.000,--. Deze kosten worden ten laste gebracht van het Wmo-budget.

Prestatieveld 5: deelname aan maatschappelijk verkeer (collectieve voorzieningen)

	2008	2009	2010
Aanpassing invalidenparkeerplaatsen en opstellen verkeersbeleid	In formatie en begroting opgenomen	In formatie en begroting opgenomen	In formatie en begroting opgenomen
Stimuleren van deelname aan activiteiten middels subsidieverlening	Wordt meegenomen in subsidieverlening	Wordt meegenomen in subsidieverlening	Wordt meegenomen in subsidieverlening
Aanbieden van activiteiten in buurtcentra	€ 20.000,--	€ 20.000,--	€ 20.000,--
Signalerende functie voor wijkregisseur en wijkplatform	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen	In formatie opgenomen
TOTAAL	€ 20.000,--	€ 20.000,--	€ 20.000,--

Toelichting:

- Het aanpassen van de invalidenparkeerplaatsen en het opstellen van het verkeersbeleid zijn in de begroting en de formatie opgenomen. Een deel van het verkeersbeleid zou zich moeten richten op de bereikbaarheid van de collectieve voorzieningen voor de minder valide mensen. Kosten komen niet ten laste van de Wmo;
- Het stimuleren dat er meer mensen aan meer activiteiten gaan deelnemen wordt meegenomen in het subsidieverlening. Er hoeven geen kosten ten laste worden gebracht van de Wmo;
- Er wordt een bedrag van € 20.000,-- beschikbaar gesteld aan de buurtcentra waardoor zij gelegenheid krijgen meer activiteiten op te zetten. Deze kosten worden ten laste gebracht van het Wmo-budget;
- De signalerende functie voor de wijkplatforms en de wijkregisseur is in de formatie opgenomen.

Prestatieveld 6: individuele voorzieningen

	2008	Raming voor 2009	Raming voor 2010
Hulp bij het huishouden (natura)	€ 750.102,-- € 1020.102 in begroting opgenomen	€ 772.605,-- € 970.102 in begroting opgenomen	€ 772.605,-- € 970.102 in begroting opgenomen
Hulp bij het huishouden (PGB)	€ 400.000,-- € 130.000,-- in begroting opgenomen	€ 412.000,-- € 130.000,-- in begroting opgenomen	€ 412.000,-- € 130.000,-- in begroting opgenomen
Woonvoorzieningen	€ 339.910,-- In begroting opgenomen.	€ 339.910,-- In begroting opgenomen.	€ 339.910,-- In begroting opgenomen.
Rolstoelen	€ 203.366,-- In begroting opgenomen	€ 203.366,-- In begroting opgenomen	€ 203.366,-- In begroting opgenomen
Vervoersvoorzieningen	€ 822.000,-- € 636.258 in begroting opgenomen	€ 822.000,-- € 636.258 in begroting opgenomen	€ 822.000,-- € 636.258 in begroting opgenomen
Automatiseringsprogramma civisionZorg	€ 22.543,--	€ 22.543,--	€ 22.543,--
Advieskosten CIZ	€ 42.578,-- 132.578,-- In begroting opgenomen	€ 42.578,-- 132.578,-- In begroting opgenomen	€ 42.578,-- 132.578,-- In begroting opgenomen
Aanbesteding CVV	€ 2.500,--		
TOTAAL	€ 2.582.999,--	€ 2.615.002,--	€ 2.615.002,--

Toelichting:

- Hulp bij het huishouden in natura: In dit budget zoals in de beleidsnota opgenomen, is de eigen bijdrage al verwerkt. Het gaat dus om een netto bedrag dat ten laste komt van het Wmo budget. Ieder jaar wordt uitgegaan van een groei van 3% door de toenemende vergrijzing;

- Hulp bij het huishouden PGB: Dit budget komt ten laste van het Wmo-budget. Ieder jaar wordt uitgegaan van een groei van 3% door de toenemende vergrijzing;
- Woonvoorzieningen: Het budget, gebaseerd op 2008, is in de begroting vanuit de algemene middelen, opgenomen. Voor de periode 2009 – 2010 wordt een neutraal verloop verwacht.
- Rolstoelen: Het budget, gebaseerd op 2008, is in de begroting vanuit de algemene middelen, opgenomen. Voor de periode 2009 – 2010 wordt een neutraal verloop verwacht.
- Vervoersvoorzieningen: In de begroting, vanuit de algemene middelen, is een budget opgenomen voor de vervoersvoorzieningen van € 636.258,--. Het aantal aanvragen neemt sterk toe waardoor de kosten op € 822.000,-- worden geraamd. Het bedrag dat voor 2008 in de begroting is opgenomen is ontoereikend. De meerkosten in 2008 komen ten laste van het Wmo-budget. De te verwachten stijging vanaf 2009 wordt meegenomen in de vorm van een bezuinigingsvoorstel;
- Automatiseringsprogramma: De structurele kosten komen ten laste van het Wmo-budget;
- Advieskosten CIZ: deze kosten zijn structureel geraamd op € 132.578,--. Doordat de medewerkers van het zorgloket steeds deskundiger worden en meer aanvragen kunnen afhandelen is te verwachten dat deze kosten dalen. Verwacht wordt dat een bedrag van € 42.578,-- voor advieskosten CIZ toereikend zal zijn;
- In 2008 wordt het collectief vraagafhankelijk vervoer opnieuw aanbesteedt. De kosten worden ten laste gebracht van het Wmo-budget;

Prestatievelden 7, 8 en 9: bieden van maatschappelijke opvang, bevorderen van (O)GGZ en voeren van verslavingsbeleid

	2008	Raming 2009	Raming voor 2010
ZVP-GGZ	€ 8.821,--	€ 9.000,--	€ 9.000,--
CP GGZ	€ 13.582,--	€ 13.582,--	€ 13.582,--
DBWZ	€ 43.947,--	€ 43.947	€ 43.947,--
CVTM	€ 12.935,--	€ 12.935,--	€ 12.935,--
Stelpost VTA	€ 1.681,--	€ 1.681,--	€ 1.681,--
Oppakken speerpunten • Bestrijding v eenzaamheid en psychosociale problematiek; • Bestrijding en preventie van drugsgebruik en alcoholverslaving; • Ondersteuning mantelzorgers van (O)GGZ-cliënten.	€ 25.000,--	€ 25.000,--	€ 25.000,--
TOTAAL	€ 105.966,--	€ 106.145,--	€ 106.145,--

Toelichting:

- Zorgvernieuwingsprojecten GGZ: in 2008 worden deze middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente Gouda die een project start in overleg met de regiogemeenten. Voor de jaren 2009 en 2010 is het van belang om vast een budget te reserveren. Deze kosten worden ten laste gebracht van het Wmo-budget;
- De collectieve preventie GGZ en diensten bij wonen en zorg (DBWZ) wordt opgepakt door de gemeente Gouda die als centrumgemeente optreedt. De lasten hiervoor zijn structureel meegenomen in de Wmo-begroting;
- Voor de coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (CVTM) worden de regionale afspraken voortgezet.
- Stelpost VTA. In 2007 zijn deze middelen voor vorming, training en advies niet ingezet.
- Voor het oppakken van genoemde 3 speerpunten wordt een bedrag gereserveerd. Er wordt nog onderzocht waarvoor die middelen het best aangewend kunnen worden. Deze kosten worden ten laste gebracht van de stelpost Wmo.

Overige kosten

	2008	Raming voor 2009	Raming voor 2010
Wmo-raad	€ 13.000,--	€ 13.000,--	€ 13.000,--
Formatie SBO 0,33 fte	€ 18.000,--	€ 18.000,--	€ 18.000,--
Extern advies	€ 30.000,--	€ 10.000,--	€ 10.000,--
Interactieve bijeenkomsten	€ 10.000,--	€ 5.000,--	€ 10.000,--
TOTAAL	€ 71.000,--	€ 46.000,--	€ 51.000,--

Toelichting:

- Het bedrag voor de Wmo-raad is onder andere bedoeld voor de vergoeding aan de Wmo-raadsleden, de vergaderkosten, inhuur van derden en deskundigheidsbevordering. Voor een deel zijn de lasten meegenomen in de begroting. Het andere deel dient gefinancierd te worden uit de stelpost (zie conclusie). De kosten voor de website zijn meegenomen bij prestatieveld 3.
- Door de komst van de Wmo heeft de afdeling strategische beleidsontwikkeling extra taken gekregen waarvoor 0,33 fte nodig is. Deze zijn met ingang van 2007 ten laste gebracht van het Wmo-budget en dit blijft zo;
- Voor het jaar 2008 wordt een bedrag geraamd van € 30.000,-- voor het inhuren van extern adviseurs voor het aanjagen van de proefprojecten, de speerpunten en andere Wmo-zaken ter ondersteuning van de projectleider. Voor de jaren 2009 en 2010 wordt een bedrag van € 10.000,-- gereserveerd om tegenslagen op te kunnen vangen. Deze kosten worden ten laste gebracht van de stelpost Wmo;
- Interactieve beleidsontwikkeling is van groot belang bij de implementatie van de Wmo. Het is belangrijk om in 2008 een bijeenkomst voor enerzijds raadsleden te organiseren en anderzijds voor alle betrokkenen tijdens de inspraakperiode. In 2009 dient er geëvalueerd te worden en die evaluatie kan voorgelegd worden aan alle betrokkenen. In 2010 dienen de stappen te worden gezet voor de nieuw te ontwikkelen beleidsnota. Deze kosten worden ten laste gebracht van de stelpost Wmo.

5.2 Waar worden de kosten uit betaald?

De gemeente Waddinxveen krijgt jaarlijks een budget toegekend voor de (uitvoering van) Wmo. Dit bedrag wordt, niet geormerkt, toegevoegd aan de algemene uitkering en betreft die nieuwe taken die de gemeente door de invoering van de Wmo als verantwoordelijkheid heeft gekregen. Op basis van gemeentelijk beleid kan aangetoond worden waar deze middelen in de komende jaren voor ingezet worden.

Voor voorzieningen die reeds door de gemeente werden verstrekt zoals de voorzieningen op grond van de Wvg, zijn bedragen geraamd in de gemeentelijke begroting (dit is inclusief de personeelskosten voor de verstrekking van individuele voorzieningen, zoals rolstoelen). Daardoor komen deze kosten niet ten laste van het Wmo-budget. Door de demografische ontwikkelingen, nemen sommige kosten sterk toe. Bijvoorbeeld de kosten van de vervoersvoorzieningen. Daarom is in bovenstaande begroting hiervoor extra financiële ruimte gecreëerd die ten laste komen van het Wmo-budget.

5.3 Beleidslijn ten aanzien van (O)GGZ en de inkomensafhankelijke bijdrage

5.3.0 Inleiding

In deze financiële paragraaf komen twee punten aan de orde. Het gaat in de eerste plaats om het inzetten van de financiële middelen voor de (Openbare) Geestelijke Gezondheidszorg. In de tweede plaats gaat het om de invulling van de structurele ruimte die in de "Kadernota 2008 – 2011 (2020) werd verwacht in de begroting bestaand beleid en welke als zodanig reeds is ingeboekt. Door de gemeenteraad is besloten de inkomensafhankelijke bijdrage niet eerder dan met ingang van 2011 in te voeren.

5.3.1 (O)GGZ in 2008, 2009 en 2010

Door de gemeente Gouda wordt, als centrumgemeente, geld ingezet om de prestatievelden 7, 8 en 9 in te vullen ten aanzien van het curatieve deel. Voor de Collectieve Preventie Openbare geestelijke gezondheidszorg is in regionaal verband besloten dat, in de jaren tot en met 2010, de gemeente Gouda de coördinatie en uitvoering op zich neemt. Ten aanzien van de Zorgvernieuwingsprojecten is dat besluit niet genomen. Het is belangrijk om, ten aanzien van de (O)GGZ regionaal af te stemmen waarmee de beste resultaten voor de cliënten geboekt kunnen worden. Juist door het regionaal te organiseren of door een lokaal aanbod. Vanuit het Wmo-budget zijn middelen gereserveerd voor de jaren 2009 en 2010 om wel een zorgvernieuwingsproject aan te kunnen bieden. In 2008 wordt bepaald of dat vanuit de regio of de centrumgemeente wordt ontwikkeld of dat het een lokaal project wordt.

5.3.2 Bezuiniging en de inkomensafhankelijke bijdrage

Volgens de "Kadernota 2008 – 2011 (2020)" was er over de begrotingsjaren 2002 tot en met 2006 sprake van een voordelig resultaat in de jaarrekening. Alhoewel de structurele elementen hiervan zijn meegenomen in het samenstellingstraject van de begrotingen voor volgende jaren leek het gerechtvaardigd om te veronderstellen dat er nog sprake is van structurele ruimte in de begroting bestaand beleid. De nieuwe voorcalculaties die zouden worden gemaakt in het kader van BiC (Bedrijfsvoering in Control) in het traject van samenstelling van de begroting 2008 – 2011 zouden dit moeten gaan aantonen. Vooruitlopend hierop is in de "Kadernota 2008 – 2011 (2020)" reeds een structureel voordeel ingeboekt van € 100.000,- in het begrotingsjaar 2008 oplopend tot structureel € 150.000,- in het begrotingsjaar 2009. Dit is onder andere ingevuld met de verwachting dat er binnen de huishoudelijke verzorging Wmo een financiële ruimte bestaat van € 75.000,- oplopend tot € 125.000,- structureel met ingang van het begrotingsjaar 2009. De financiële uitkomsten van deze beleidsnota tonen aan dat deze verwachting juist is geweest.

Naar aanleiding van een motie is besloten om de inkomensafhankelijke bijdrage nog niet in te voeren en dit door te schuiven naar 2011. In 2010 wordt er een voorstel voor het college en de gemeenteraad ontwikkeld om de inkomensafhankelijke bijdrage in te voeren met ingang van 2011. De basis voor dit voorstel ligt in de evaluatie van de individuele voorzieningen. Op deze wijze is het mogelijk om de voorzieningen integraal te benaderen, vanuit de evaluatie een visie te ontwikkelen en vanuit een visie een voorstel te doen over de inkomensafhankelijke bijdrage voor alle individuele voorzieningen.

5.4 Financiële gevolgen samengevat

Verwachte uitgaven

	2008	2009	2010
Prestatieveld 1	€ 1.650,-- en pm	€ pm	€ pm
Prestatieveld 2	€ 4.000,-- en pm	€ 2.055,-- en pm	€ 2.055,-- en pm
Prestatieveld 3	€ 65.000,--	€ 63.000,--	€ 63.000,--
Prestatieveld 4	€ 16.000,-- en pm	€ 16.000,--	€ 16.000,--
Prestatieveld 5	€ 20.000,--	€ 20.000,--	€ 20.000,--
Prestatieveld 6	€ 2.582.999,--	€ 2.615.002,--	€ 2.615.002,--
Prestatievelden 7, 8, 9	€ 105.966,--	€ 106.145,--	€ 106.145,--
Overige kosten	€ 71.000,--	€ 46.000,--	€ 51.000,--
Stelpost	€ 162.021,--	€ 71.434,--	€ 66.434,--
TOTAAL	€ 3.028.636,--	€ 2.939.636,--	€ 2.939.636,--

Beschikbare dekkingsmiddelen

	2008	2009	2010
Wvg-budget	€ 1.298.112,--	€ 1.298.112,--	€ 1.298.112,--
Wmo-budget	€ 1.691.524,--	€ 1.641.524,--	€ 1.641.524,--
Mantelzorg	€ 39.000,--		
TOTAAL	€ 3.028.636,--	€ 2.939.636,--	€ 2.939.636,--

Conclusie: De middelen voor 2008 zijn toereikend. Voor de uitvoering van de proefprojecten resteert een budget van € 162.021,--. Vanaf 2009 wordt het budget in de stelpost minder. Naar verwachting zal de stelpost in de periode 2009 – 2010 toereikend zijn. Deze conclusie is wel gebaseerd op twee randvoorwaarden. In de eerste plaats dienen eventuele overschotten in het kader van de Wmo hiervoor beschikbaar te blijven. In de tweede plaats zal het benodigd budget voor de CVV gestabiliseerd moeten worden op € 822.000,--.

Hoofdstuk 6

Vervolgproces

Conclusies

In deze eerste Wmo-beleidsnota zijn de pijlpalen geslagen voor de invulling van de Wmo in Waddinxveen. De nota is het begin van een ontwikkeling die nog jaren gaat duren. De ontwikkeling heeft tot doel dat iedereen in Waddinxveen, zowel inwoners als organisaties, steeds meer aan de samenleving gaan meedoen. De gemeente neemt hiervoor in eerste instantie de regierol op zich.

De Wmo is bijzonder breed en betreft alle facetten van de samenleving. Er is gekozen om naast het benoemen van speerpunten, aan de slag te gaan met drie proefprojecten. Deze proefprojecten hebben als doel om vanuit de vraaggerichte Wmo-werkwijze tot een aanbod te komen die aansluit op de vraag van de inwoner in een bepaalde wijk. Als blijkt dat deze werkwijze succesvol is, wordt de werkwijze uitgebreid over meerdere wijken en over meerdere prestatievelden.

Het Wmo-beleid schept algemene kaders. Voor sommige onderwerpen, zoals het jeugdbeleid, ouderen, vrijwilligers en individuele voorzieningen, is aanvullend en meer specifiek beleid nodig. Dat beleid vindt zijn basis in de Wmo

De Wmo gaat over het welzijn van de inwoners en over de leefbaarheid in de gemeentelijke wijken. Dat betekent niet dat de Wmo een antwoord geeft op welke voorzieningen er precies nodig zijn en dat die voorzieningen vanuit de Wmo gefinancierd kunnen worden. Ook daarvoor is meer specifiek beleid noodzakelijk.

Hoe gaan we aan de slag

In het beleid zijn uitgangspunten voor proefprojecten geformuleerd zoals deze zijn ontwikkeld tijdens de bijeenkomst op 15 november 2007. Deze uitgangspunten dienen nog verder uitgewerkt te worden in een projectplan. De drie projectplannen waarin duidelijk wordt welke resultaten middels de proefprojecten geboekt gaan worden, worden voorgelegd aan het college zodat het startsein gegeven kan worden voor de uitvoering. Daarbij kunnen dan ook de benodigde financiële middelen beschikbaar worden gesteld mits deze passen binnen de Wmo begroting van de komende drie jaar. Daarnaast gaat de gemeente aan de slag met de speerpunten.

Voor uitvoering van het Wmo-beleid is een projectorganisatie nodig met per proefproject een werkgroep, een intern (gemeentelijke) Wmo-overleg als ook een stuurgroep. Zowel de stuurgroep als ook de werkgroepen bestaan uit vertegenwoordigers van belangenorganisaties en organisaties als ook uit gemeentelijke werknemers. Hierdoor kan iedereen meedoen aan de uitvoering van de beleidsnota Wmo en krijgt de interactieve beleidsontwikkeling een invulling.

Ook de Wmo-raad wordt nauw betrokken bij de uitvoering van het beleid, de realisatie van de proefprojecten en de speerpunten. Enerzijds doordat er gevraagd en ongevraagd advies gegeven kan worden aan het college, anderzijds doordat leden van de Wmo-raad via hun belangenorganisatie ook een plek kunnen krijgen in de stuur- of werkgroep. De gemeentelijk projectleider Wmo zal de Wmo-raad gedurende iedere vergadering van de Wmo informeren over de voortgang.

Nadat het Wmo-beleid één jaar in werking is geweest wordt er een schriftelijke evaluatie opgesteld in samenspraak met de Wmo-raad. Deze evaluatie wordt in een bijeenkomst besproken met alle betrokkenen en eerder genodigden zodat op basis van die ervaring het beleid eventueel bijgesteld kan worden.

Vooruitblik

Deze eerste Wmo-beleidsnota heeft de looptijd van drie jaar. In het laatste jaar, dus in 2010, dient de nieuwe beleidsnota ontwikkeld te worden. In 2010 wordt deze beleidsnota geëvalueerd en worden resultaten gemeten. Dit wordt in een interactief proces gedaan omdat er veel organisaties en belangengroepen een rol hebben in de Wmo en ervaringen hebben opgedaan. Op basis van de evaluatie en op basis van de geboekte resultaten wordt de tweede nota opgesteld die de volgende stappen zet in het Wmo-proces en daardoor meer diepgang heeft.

Vanuit deze eerste beleidsnota Wmo worden organisaties die gemeentelijke subsidie ontvangen, uitgenodigd om hun beleid aan te laten sluiten op de uitgangspunten van de beleidsnota. Dit Wmo-beleid en de uitnodiging aan de organisaties zal ertoe gaan leiden dat organisaties een subsidie verleend krijgen indien ze een meetbare bijdrage gaan leveren aan het realiseren van Wmo-doelstellingen. Sinds 2005 wordt reeds prioriteit gegeven aan 'kwetsbare groepen' (zie bijlage 1). De subsidieverlening is ook aan verandering onderhevig. In de looptijd van de Wmo-nota zal onder andere gewerkt worden aan het sluiten van productovereenkomsten, het aanpassen van formats, het opstellen van een protocol en een beoordelingskader. Daarnaast zal er steeds meer sprake zijn van het verlenen van een opdracht of het uitzetten van een vraag. Op basis van een gepast aanbod wordt subsidie verleend. Naar verwachting is per 2011 deze wijze van subsidieverlening van kracht.

Bijlage 1. Omschrijving kwetsbare groepen

De tekst van de op 30 maart 2005 door de raad aangenomen motie wordt vastgesteld als beleidsregel in de zin van artikel 1: 3 Awb op het gebied van subsidieverstrekking waaraan subsidieverzoeken vanaf 2005 getoets kunnen worden (collegebesluit 26 april 2005)

Tijdens de raadsvergadering van 30 maart 2005 is duidelijk geworden dat de raad zich uitspreekt voor subsidieverstrekking ten behoeve van de zorg voor en het welzijn van de zwakkeren in de Waddinxveense samenleving. Ter zake werd een motie ingediend door PCW, CDA en PvdA, welke gesteund werd door de overige partijen. Voor uitvoering van de motie en ten behoeve van de herijking van beleid zijn beleidsregels opgesteld.

Op grond van de motie en op basis van omschrijvingen in landelijke bronnen (Denktank Armoedebestrijding en het SGB-onderezoeksbureau van de VNG) komen we tot de volgende drie lokaal-relevante clusters:

- A. inwoners met een lage sociaal economische status
 - Laag opleidingsniveau en laag inkomen
 - Overdracht van armoede gedurende meerdere generaties
 - Langdurige uitkeringsafhankelijkheid: eenoudergezinnen, bijstand of wao
 - Agrariërs en middenstanders met langdurig laag inkomen
 - Nieuw armen: plotselinge armoede nav echtscheiding, faillissement, ontslag
 - Frictiearmen: tijdelijke armoede
- B. Risico-ouderen
 - oudere mensen met een laag inkomen en een lage opleiding
 - Alleenstaanden boven 75 jaar (risico van vereenzaming)
 - Tachtig-plussers (risico van versnelde fysieke en mentale achteruitgang)
 - Allochtone ouderen uit niet-westerse landen
 - Dementerende ouderen
 - Chronisch zieke en lichamelijk gehandicapte ouderen
 - Ouderen met chronisch psychiatrische problemen
- C. Risicokinderen, inwoners < 23 jaar waarbij twee van de volgende vijf kenmerken aanwezig zijn:
 - (dreigende) ontwikkelingsachterstanden
 - Gedragsproblematiek
 - Opvoedingsproblemen
 - Laag opleidingsniveau verzorgende ouder
 - Allochtone afkomst (geboorteland kind of ouder niet westers)
- D. Kwetsbare groepen OGGZ gekenmerkt door:
 - een complexe problematiek
 - een latente hulpvraag

Op grond van het beleid dat schriftelijk werd neergelegd in de gemeentebegroting en in de welzijnsvisie 'Geluk aan de Gouwe', worden subsidieverzoeken vanaf 2006 voortaan getoetst aan de volgende voorschriften/beleidsregels:

1. Er wordt prioriteit gegeven aan subsidiëring van initiatieven die zich richten op de specifieke doelgroepen;
2. De activiteiten dienen gericht te zijn op het bevorderen van het collectief lokaal sociaal belang of op de ontplooiingsmogelijkheden van ingezetenen van de gemeente;
3. De instelling verplicht zich een substantieel deel te financieren uit eigen inkomsten;
4. De instelling dient voor zover mogelijk een eigenbijdrage, contributie of redelijk tarief te vragen aan daadkrachtige deelnemers'
5. Activiteiten die niet vallen onder 2 dienen door de instelling kostendekkend te worden georganiseerd.

Bron: B & W besluit 26 april 2005, onderwerp: nadere beleidsregels in de zin van artikel 1:3, vierde lid van de Awb.

Bijlage 2

Lijst met gebruikte afkortingen

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BOR	Beheer Openbare Ruimte (gemeentelijke afdeling)
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
ISMH	Intergemeentelijke Samenwerkingsorgaan Midden Holland
(O)GGZ	(Openbare) Geestelijke GezondheidsZorg
PAW	Platform Armoedebestrijding Waddinxveen
PGW	Platform Gehandicapten Waddinxveen
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
SBO	Strategische beleidsontwikkeling (gemeentelijke afdeling)
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Wcpv	Wet collectieve preventie volksgezondheid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
ZOG	Zorgvragers Organisatie Geestelijke gezondheidszorg Midden holland

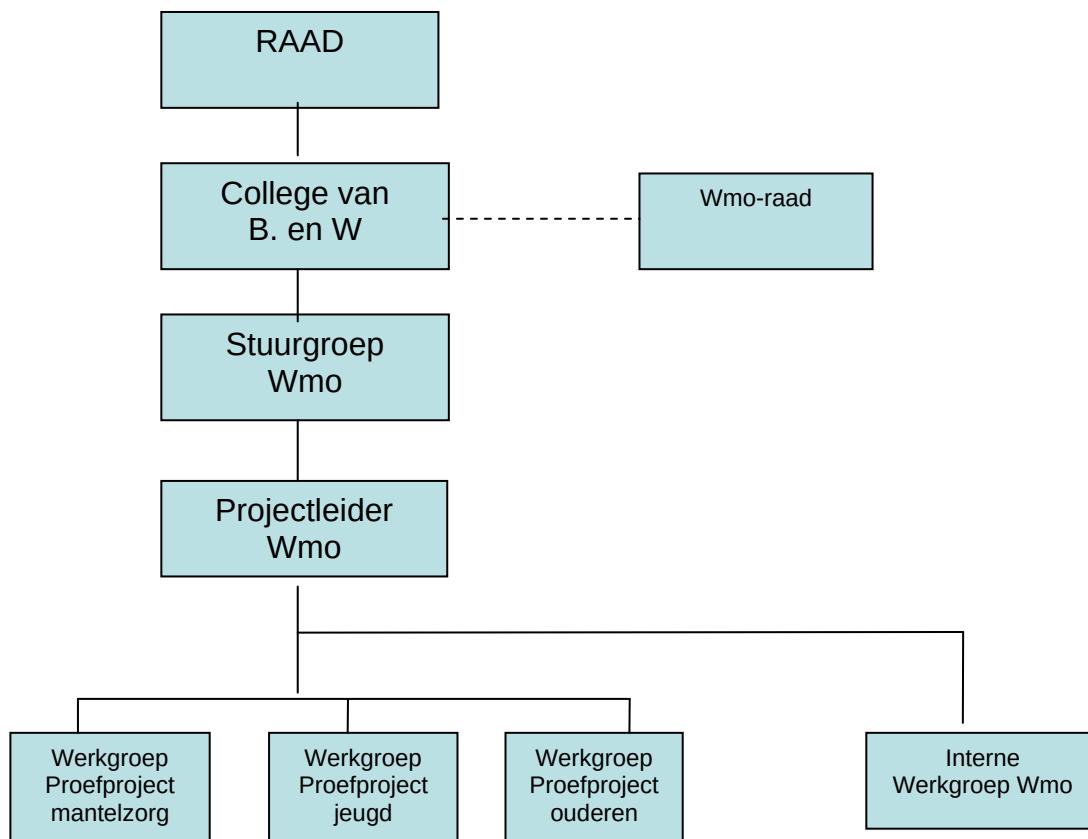
Bijlage 3: Uitvoeringsprogramma 2008-2010

		Wat gaan we doen	Benoemen van resultaten	Wie is regisseur en wie doen er mee	Wanneer
Prestatieveld 1 Leefbaarheid en sociale samenhang	Speerpunt 1	Voortzetting project leefbare wijken	Eerst evaluatie van het project met daarin aanbevelingen over inbedding van het project in Wmo	Gemeentelijke regie ism wijkplatforms	2008, 2009 en 2010
	Speerpunt 2	Proefproject Ouderen in Waddinxveen	Projectplan wordt ontwikkeld. Daarin aangeven welk resultaat bereikt wordt.	Gemeentelijke regie ism werkgroep proefproject	Start in 2008. looptijd 2008, 2009 en 2010. Evaluatie in 2010
	Speerpunt 3	Opstellen ouderenbeleid	Eerst Plan van aanpak opstellen om aan te geven waar het beleid zich precies op richt, welk doel het heeft en welke resultaten bereikt moeten worden.	Gemeentelijke regie. Interactief proces	Vanaf 2009
Prestatieveld 2 Preventieve ondersteuning jeugd en ouders	Speerpunt 4	Ontwikkelen nota jeugdbeleid	Eerst Plan van aanpak opstellen om aan te geven waar het beleid zich precies op richt, welk doel het heeft en welke resultaten bereikt moeten worden.	Gemeentelijke regie ism deskundigen uit te veld	Start in 2008. Looptijd nota 2009 - 2013
	Speerpunt 5	Proefproject jeugd	Projectplan wordt ontwikkeld. Daarin aangeven welk resultaat bereikt wordt.	Gemeentelijke regie ism werkgroep proefproject	Start in 2008. looptijd 2008, 2009 en 2010. Evaluatie in 2010
	Speerpunt 6	Implementeren sociale kaart	Sociale kaart moet eind 2008 beschikbaar zijn.	gemeente	2008
Prestatieveld 3 Informatie en advies	Speerpunt 7	Uitbreiden gemeentelijk zorgloket	Aantal bezoekers; Aantal klachten	Regie gemeente	Start in 2008
	Speerpunt 8	Samenwerking stimuleren op het gebied van informatie en advies	Netwerkoeverleg	Regie gemeente	Start in 2008

		Wat gaan we doen	Benoemen van resultaten	Wie is regisseur en wie doen er mee	Wanneer
	Speerpunt 9	Deskundigheidsbevordering medewerkers Zorgloket t.a.v mantelzorg en begeleiding (O)GGZ cliënten	Klanttevredenheids-onderzoek	Regie gemeente	Start in 2008
	Speerpunt 10	Actueel houden gemeentelijke website		Regie gemeente	Doorlopend
	Speerpunt 11	Maken website Wmo-raad	Is de website in de lucht?	Wmo-raad	2008
	Speerpunt 12	Bechmark Wmo	Aan de benchmark zijn door het rijk eisen verbonden. Geen aparte kwaliteitseisen te verbinden. Het resultaat is de benchmark. We kunnen na de eerste benchmark verbeteringsslagen gaan maken om beter te gaan scoren.	Regie gemeente	2009
Prestatieveld 4 Ondersteunen mantelzorg en vrijwilligers	Speerpunt 13	Actualiseren vrijwilligersbeleid	Hiertoe wordt plan van aanpak opgesteld waarin staat welke resultaten geboekt moeten worden.	Regie gemeente	2010
	Speerpunt 14	Proefproject mantelzorg	Projectplan wordt ontwikkeld. Daarin aangeven welk resultaat bereikt wordt.	Gemeentelijke regie ism werkgroep proefproject	Start in 2008. looptijd 2008, 2009 en 2010. Evaluatie in 2010
Prestatieveld 5 Deelname aan maatschappelijk verkeer (collectieve voorzieningen)	Speerpunt 16	Opstellen verkeersbeleidsplan om voorzieningen toegankelijker te maken	Eerst Plan van aanpak opstellen om aan te geven waar het beleid zich precies op richt, welk doel het heeft en welke resultaten bereikt moeten worden.	Regie gemeente	Start in 2008
	Speerpunt 17	Stimuleren van deelname aan activiteiten via subsidieverlening	Doorlopende evaluatie	Regie gemeente	Start in 2009
	Speerpunt 18	Activiteiten in de buurtcentra	Rustiger in de wijk	Regie gemeente ism	Start in 2008

		Wat gaan we doen	Benoemen van resultaten	Wie is regisseur en wie doen er mee	Wanneer
		aanbieden obv de vraag	Deelname aan activiteiten	wijkregisseurs en buurtcentra	
	Speerpunt 19	Signaleren	Klachten die gemeld worden bij de wijkregisseurs Meldingen van wat gaat goed	Wijkregisseurs en wijkplatforms	Start in 2008
Prestatieveld 6 Individuele voorzieningen	Speerpunt 20	Aanbesteden CVV	Is het CVV aanbesteed?	Regie gemeente in regionaal verband	2008
	Speerpunt 21	Ontwikkelen nieuw verstrekkingenboek en verordening individuele voorzieningen tbv aanbesteding in 2011	Is het nieuwe verstrekkingenboek vastgesteld? Is de nieuwe verordening vastgesteld?	Gemeente	2010
	Speerpunt 22	Evaluatie individuele voorzieningen	Nog criteria voor evaluatie opstellen	Gemeente	2010
	Speerpunt 23	Advies en plan ontwikkelen over invoering inkomensafhankelijke bijdrage		Gemeente	2010
Prestatieveld 7, 8, 9 Maatschappelijke opvang (O)GGZ Verslavingsbeleid	Speerpunt 24	Aanbieden collectieve preventie-GGZ via Gouda		Gemeente Gouda	2008, 2009 en 2010
	Speerpunt 25	Ontwikkelen zorgvernieuwingsprojecten		In 2008 gemeente Gouda	
	Speerpunt 26	Bestrijding van eenzaamheid en psychische problematiek	Wat gaan we doen? Wat willen we bereiken? Nog uit te werken	Gemeentelijke regie	Vanaf 2009
	Speerpunt 27	Bestrijding en preventie van drugsgebruik en alcohol verslaving. Ook via jeugdbeleid en LGB	Meetbaar maken in jeugdbeleid en Gezondheidsbeleid	Gemeentelijke regie	Doorlopend
	Speerpunt 28	Het ondersteunen van mantelzorgers van (O)GGZ-clients	Uitvoeringsprogramma mantelzorg en prestatieafspraken met stichting Informele zorg.	Gemeentelijke regie	Vanaf 2008

Bijlage 4: Projectstructuur om de uitvoering te realiseren

Verdeling van rollen en verantwoordelijkheden

Rol van de raad:	De raad heeft zich in een bijeenkomst op 5 februari 2008 beraden op de eigen kaderstellende rol in de uitvoering van het Wmo-beleid. De uitgangspunten, het beleidskader, heeft de raad al vastgelegd in de visie Maatschappelijke ondersteuning. De komende tijd richt de raad zich met name op het toetsen van de uitvoering van het Wmo-beleid op de waarde die het beleid heeft voor de samenleving en de bijdrage van de samenleving aan de uitvoering van het beleid.
Rol van het college:	Ontwikkelt, door middel van de projectorganisatie, het beleid. Verantwoordelijk wethouder neemt een zichtbare positie in.
Rol wethouder:	Coördineert op bestuurlijk niveau het proces met behulp van de ambtelijk projectleider/projectleider Wmo.
Wmo-raad:	Geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het college over het Wmo-beleid en de voortgang van het proces om tot uitvoering van speerpunten en proefprojecten te komen.
Rol projectleider Wmo:	Verbindt de verschillende overleggroepen met elkaar, is voorzitter van de werkgroepen en geeft informatie door aan zowel de werkgroepen als ook aan de stuurgroep en het college. Tevens informeert de projectleider de Wmo-raad over de voortgang van het project.
Stuurgroep Wmo:	<u>Bestaat uit</u> de verantwoordelijke portefeuillehouder, afdelingshoofd SBO, projectleider leefbare wijken, projectleider Wmo en drie externen. <u>Doel</u> van de projectgroep is om de algemene beleidslijnen te ontwikkelen, zicht te houden op wat de interne werkgroep doet en terugkoppeling te krijgen van de werkgroepen proefprojecten zodat, indien nodig, aangezwengeld of bijgestuurd kan worden. De projectgroep houdt zicht op het organisatiebelang (interne ontwikkeling) en de relatie met de samenleving.

- Interne werkgroep Wmo: Bestaat uit projectleider Wmo, de wijkregisseurs, de beleidsmedewerkers jeugd, onderwijs/sport, sociale zekerheid, wonen, coördinator en twee medewerkers zorgloket.
Doel van de interne werkgroep is:
- om de interne samenwerking en het integraal werken te verbeteren,
 - om de Wmo als nieuwe manier van werken (ketenaanpak) een plek te geven in de organisatie en
 - om afstemming te bereiken over de subsidieverlening op basis van de Wmo en hiertoe
 - subsidievoorwaarden te ontwikkelen zodat op basis van de vraag van de samenleving en productenboeken met een duidelijke kostprijs ingekocht kan worden.
 - Daarnaast heeft de werkgroep de opdracht om de relatie met de samenleving te verbeteren aan de hand van de Wmo.
- Wergroepen proefprojecten: Bestaat uit medewerkers SBO, externen. Nader te bepalen na 15 november.
Doel: concrete uitvoeringsresultaten boeken; per proefproject subsidievoorwaarden formuleren, samenwerking extern verbeteren door implementatie Wmo werkwijze en ketenaanpak.

Bijlage 5: Gebruikte beleidsnota's

De gebruikte beleidsnota's zijn:

Algemeen:

- Visienotitie maatschappelijke ondersteuning, vastgesteld door de raad op 28 juni 2006;
- Verslag Factum van 1 juni 2007: Hoe ziet Waddinxveen er over vier jaar uit? Een handreiking voor het Wmo-beleidsplan;
- Welzijnsvisie "Geluk aan de Gouwe", vastgesteld door de raad op 30 maart 2005;
- Volksgezondheidsnota "Gezond en wel", vastgesteld door de raad op 26 mei 2004;
- Regionale nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2007-2011;
- Nota Kiezen en Kabelen
- Woonvisie

Prestatieveld 1:

- Leefbare wijken, vastgesteld in de zomer van 2006.

Prestatieveld 2:

- Jeugdbeleid, "Jeugd in beeld" juni 2004 met een besluit over een evaluatie van het beleid en aanbevelingen.

Prestatieveld 3:

- Dienstverleningsconcept Zorgloket;
- Pact van Savelberg.

Prestatieveld 4:

- Vrijwilligersnota "Sterk Vrijwilligerswerk", vastgesteld door de raad op 26/31 maart 2003 met daarop de nota Qou Vadis: "projecten vrijwilligerswerk 2007-2010" als vervolg;
- Onderzoek van Tympaan naar mantelzorgondersteuning in Boskoop en Waddinxveen.

Prestatieveld 6:

- Kadernota individuele verstrekkingen Wmo, vastgesteld door de raad op 28 juni 2006;

Prestatievelden 7, 8, 9:

- Regionale visie (O)GGZ 2008-2011

Bijlage 6: Reactie Wmo-raad op de conceptbeleidsnota Wmo

WMO-RAAD WADDINXVEEN

Advies over:

Beleidsnota Wmo 2008 -2011

Advies 4

Waddinxveen, februari 2008

Advies van de Wmo-raad Waddinxveen over de Beleidsnota 2008 – 2011 vastgesteld door de Wmo-raad Waddinxveen op 25 februari 2008.

1. Algemeen

Visie

De Wmo-raad Waddinxveen ondersteunt van harte de visie die tot uiting wordt gebracht in het motto van de Beleidsnota: *IEDEREEN DOET MEE: UNIEK IN VERBONDENHEID*. De navolgende opmerkingen zijn bedoeld om bij te dragen tot uitwerking van die visie, teneinde deze zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen in de dagelijkse praktijk.

Omgevingsanalyse

De Wmo-raad Waddinxveen heeft geconstateerd dat de gemeente Waddinxveen in dit stadium nog zoekende is naar een concretisering van haar visie voor wat betreft de consequenties van de Wmo. In het voorliggende concept beleidsnota zijn op onderdelen eerste, voorzichtige aanzetten te lezen. Die eerste aanzetten zouden ons inziens voor een voldragen beleidsnota beslist verder uitgewerkt en op de in dit advies genoemde punten aangevuld moeten worden. Daar waar door het tijdspad dit niet mogelijk is, zal het punt moeten worden opgenomen als resultaat bij het desbetreffende prestatiegebied. Als fundament voor de beleidsnota Wmo ontbreekt een gedegen omgevingsanalyse met een probleemanalyse voor de Waddinxveense situatie. Te denken valt aan de komende vergrijzing, toenemende behoefte aan informele zorg, extramuralisering etc. De Wmo-raad adviseert dringend om het beleid te baseren op een volledig overzicht van ondersteuningsvragen, een raming van de toekomstige ondersteuningsvragen, een raming van de behoefte aan voorzieningen binnen de verschillende prestatiegebieden.

De vraag blijft dan ook in hoeverre de gemeente beschikt over cijfermatige informatie die de basis kan vormen voor het formuleren/toetsen van de beleidsnota, om vervolgens te komen tot een strategisch plan, dat uitmondt in een operationeel plan. Een deel van die informatie kan uiteraard, voor zover de gemeente er zelf niet over beschikt, van het CBS worden verkregen. Zo blijkt uit de meest recente regionale prognoses in de databank Statline dat het inwonertal van Waddinxveen, exclusief Triangel, tot 2025 met ongeveer 2000 zal afnemen, terwijl tegelijkertijd het aantal 65-plussers met 2000 toeneemt. In maart 2008 verschijnen nieuwe prognoses.

Door het ontbreken van duidelijke cijfermatige en demografische informatie is het niet mogelijk te beoordelen of de prioriteiten die gesteld worden ook daadwerkelijk die voorrang verdienen. Het is zeer wel denkbaar dat er andere speerpunten zijn, die voorrang verdienen als er beter inzicht zou zijn in aantallen, omvang en bedragen in 2008 en de verwachte ontwikkelingen in de komende jaren.

Helaas moet geconstateerd worden dat de beleidsnota op een veel te laat tijdstip verschijnt. Er had op zijn laatst al in het voorjaar van 2007 mee gestart moeten zijn. Met name om een goede cijfermatige basis te leggen voor een visie voor de komende jaren (2008-2011). De personele problemen/vacatures zullen hier ongetwijfeld de oorzaak zijn, maar dat neemt niet weg dat dit toch duidelijk geconstateerd moet worden.

Voor zover de cijfermatige informatie niet aanwezig/voorhanden is, en daardoor de betrouwbaarheid van de beleidsnota ernstig wordt beïnvloed, zal in ieder geval in de proefprojecten hieraan aandacht moeten worden besteed. Dat kan het welslagen van de proefprojecten alleen maar ten goede komen en in een uiterste geval zelfs leiden tot het in een

vroeg stadium afblazen ervan.

Om een eensluidende terminologie te gebruiken adviseert de Wmo-raad om het te hebben over vraaggerichte ondersteuning en de beleidsnota hierop aan te passen. Dit is een gezamenlijke inspanning van zorgvrager en hulpverlener die erin resulteert dat de zorgvrager die hulp ontvangt die tegemoet komt aan zijn/haar professionele wensen en verwachtingen. Deze moet tevens voldoen aan de professionele standaarden welke vastgelegd zijn.

Indeling van de Nota

De hoofdstukken 4 en 5 van de nota, waarin het beleid en de financiering worden uiteengezet, zijn ingedeeld overeenkomstig de prestatievelden van de Wmo. Dat is logisch, maar het heeft wel tot gevolg dat enkele belangrijke aspecten van het beleid over meerdere hoofdstukken verdeeld zijn. Dat geldt bijvoorbeeld voor het beleid ten aanzien van de doelgroep ouderen: delen daarvan vindt men, expliciet of impliciet, terug bij vrijwel alle prestatievelden. Dit wordt op blz. 15 ook vermeld, maar daarmee is het nog niet gemakkelijk terug te vinden. Het geldt ook voor het beleidsinstrument sociale kaart: die wordt geïntroduceerd bij prestatieveld 2 waar hij alleen voor jongeren bestemd lijkt te zijn, maar bij prestatieveld 3 wordt onderkend dat hij voor alle inwoners van belang is, zonder dat daarbij wordt ingegaan op de specifieke betekenis van dit instrument voor andere doelgroepen zoals ouderen en mantelzorgers. Sommige andere onderwerpen komt men twee of drie keer tegen. Het valt aan te bevelen om aan de nota een soort register toe te voegen zodat dit soort onderwerpen gemakkelijker terug te vinden zijn.

Te bereiken resultaten en het meten van de voortgang

De meerwaarde van de WMO als nieuwe besturingfilosofie met ingrijpende gevolgen voor het lokale samenspel van burgers, hulpverleners, professionals en gemeente ziet de Wmo-raad Waddinxveen als de kans om meer samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen te kunnen creëren. Dit stelt wel hoge eisen aan de gemeente als regievoerder die binnen het krachtenveld stimulerend, faciliterend en sturend optreedt. De Wmo-raad Waddinxveen adviseert de gemeente om het onderlinge samenspel van de verschillende partijen nader uit te werken zodat de rollen van vrijwilligers, mantelzorgers, professionele hulpverleners en de invulling van de regierol van de gemeente duidelijk zijn.

De nieuwe besturingfilosofie vraagt tevens een nadere uitwerking van de concrete resultaatverwachtingen per prestatiegebied en een beschrijving van de wijze waarop de voortgang getoetst of bewaakt wordt. Op dit moment geeft de Beleidsnota wel een beschrijving van de uitgangspunten voor een Waddinxveens Wmo-beleid. Echter de uitgangspunten worden niet vertaald in activiteiten die meetbaar en controleerbaar zijn (SMART).

Uitgangspunten

- Het algemeen verwijzen naar recente, maar ook oude en soms heel oude beleidsnotities is interessant, maar de concretisering van de beleidsregels vanuit die beleidsnotities die relevant zijn voor het te ontwikkelen beleid per prestatieveld (naast de al specifiek genoemde speerpunten) ontbreekt. De uitwerking in een drietal projecten heeft het grote gevaar in zich dat regelingen voortkomend uit die projecten in algemene regelingen worden omgezet. Het zou juist omgekeerd moeten zijn, namelijk dat er algemene regels

per prestatieveld worden gedefinieerd en waarbij voor de proefprojecten daaruit het beleid verder wordt geschreven. Kortom: het is onmogelijk om van een beleid voor een (klein) deel van de belangengroep in een prestatieveld een algemene regel te maken.

- In delen van de beleidsnota wordt niet uitgegaan van de drie pilaren van de Wmo, te weten Wonen, Zorg en Welzijn, maar is de term Leefbaarheid ingevoerd. Deze term leidt tot een verzwakkingen naar het grote terrein van het Wonen. Bovendien ontbreekt de daarbij horende woonvisie. Zo wordt ook het aspect gemist van de woonvoorzieningen voor:
 - de jongeren: wat is het huisvestingsbeleid voor hen?
 - de ouderen: wat is daar het beleid voor het Wonen, maar zeker ook voor het belang zolang mogelijk zelfstandig blijven wonen.
 - de mantelzorgers: wat is daar het beleid voor aanpassingen in woningen zodat ook zij makkelijker het werk aankunnen.
- Door de aandacht te vestigen op de groepen ouderen, mantelzorgers en de leefbaarheid in EEN (kleine) wijk wordt een visie op het totaal snel vergeten. Denk bij de mantelzorgers aan de vrijwilligers. En bij het wijkproject aan het allang bestaande wijkbeleid en het goed georganiseerde wijkbeheer. Bij de jongeren wordt alleen beleid geschreven voor jongeren in de problemen, maar er is ook algemeen beleid nodig voor jongeren.
- Er wordt veel verwezen naar eerder geschreven nota's en wanneer de einddata in zicht komen. Opvallend is dat er bij de afloop pas geëvalueerd wordt wat er in een nota is afgesproken. Dit is erg laat vindt de Wmo-raad. Geregelde evaluaties voorkomen dat je jaren later tot de conclusie komt dat er eerder aanpassingen gedaan hadden kunnen worden.
- Daar er veel beleidsnota's in omloop zijn die niet volledig op elkaar zijn afgestemd, krijg je onherroepelijk te maken met een Gordiaanse knoop. De Wmo-raad vreest dat dit ook met de Beleidsnota Wmo zal gebeuren.
- De Beleidsnota bevat nog een aantal taalfouten/verschrijvingen.

2. Opmerkingen per bladzijde/onderwerp

Blz. 5.

In de tweede alinea onder de kop "Afbakening beleidsnota Wmo" wordt gezegd dat de nota als doel heeft aan te geven wat voor de inwoners van de gemeente Waddinxveen belangrijk is en om duidelijk te krijgen waardoor leefbaarheid en welzijn verbeteren. Bij dit onderdeel wordt een onderbouwing met cijfermateriaal gemist. De Wmo-raad Waddinxveen gaat er vanuit dat de keuzes die gemaakt zijn in de nota berusten op een onderzoek naar de wensen van de inwoners van Waddinxveen. Een goede inventarisatie bij de inwoners van de gemeente Waddinxveen draagt zorg voor de betrokkenheid van de inwoners bij de Wmo waardoor het begrip "Iedereen kan meedoen", de basis van de Wmo goed tot zijn recht komt.

Blz. 6.

Ten onrechte staat onder het kopje "Totstandkoming van de Wmo-beleidsnota" dat de Wmo-raad actief betrokken is geweest bij het opstellen van de beleidsnota.

Blz. 9.

De paraplu met de baleinen (preventie, ondersteuning en participatie) geeft een goed beeld van de samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen zoals Wonen, Zorg en Welzijn. De relatie met het regionaal beleid komt niet duidelijk in dit hoofdstuk naar voren.

Het opvoeren van de begrippen leefbaarheid en welzijn als cement van de Wmo is aanleiding om te stellen dat een aparte Welzijnsvisie niet langer noodzakelijk is. Nadere uitwerking over het begrip Welzijn is in dit kader op zijn plaats. Voor de Wmo-raad Waddinxveen is het beleidsterrein Welzijn groter dan alleen de Wmo.

De laatste twee bolletjes in de opsomming zijn geen doelen van de Wmo maar eisen die door de overheid zijn gesteld bij de uitvoering van de Wmo.

De Wmo-raad Waddinxveen adviseert een alinea toe te voegen over de toekomst. Daarin is onder meer een relatie te leggen met het advies van de Raad voor Volksgezondheid & Zorg: "Beter zonder AWBZ".

Blz. 11

Laatste alinea: Bij lezing van deze tekst rijst de vraag hoe in de praktijk andere keuzes gemaakt kunnen worden en accenten verlegd kunnen worden zonder de vraaggerichtheid uit het oog te verliezen.

Blz. 15.

Op de tiende regel wordt gesproken van ouderenwerkers. Bedoeld worden hier, naar mag worden aangenomen, de ouderenbezoekers. Dat zijn vrijwilligers die alle ouderen regelmatig bezoeken, althans indien zij dat wensen. Deze vrijwilligers worden aangestuurd door de ouderenadviseur van de Stichting Waddinxveens Welzijnswerk (thans VONK). Informatie over de ervaringen van deze ouderenbezoekers moet worden geanalyseerd en worden meegenomen in het opstellen van het beleid. Evenzeer zijn de ervaringen van andere instellingen die ouderen bezoeken (de Zonnebloem, de Gouwebloem, de kerken, het maatschappelijk werk) voor het beleid van groot belang. Het lijkt de Wmo-raad van doorslaggevend belang dat zowel het proefproject ouderen als andere nieuwe activiteiten op dit terrein aansluiten bij wat deze instellingen al doen. Reeds draaiende wielen moeten niet opnieuw worden uitgevonden, maar er moet worden gestreefd naar samenwerking. Tegelijkertijd moet er voor worden opgepast dat de "centrale regie", die voor die samenwerking tussen verschillende instellingen moet zorgen, niet leidt tot het wegvallen

van keuzemogelijkheden voor hulpvragers en (misschien wel nog belangrijker) vrijwilligers. Onduidelijk is wie de "case-managers" zou moeten aanstellen en hoe ze kunnen worden betaald. Het moet trouwens nog blijken of het aanstellen van "case-managers" een goed idee is; in ieder geval lijkt het woord ongelukkig gekozen, de meeste ouderen vinden het waarschijnlijk niet leuk om beschouwd te worden als een "geval" dat "gemanaged" moet worden. Eventueel is "vertrouwenspersoon" een beter woord.

Blz. 14.

In de laatste zin van paragraaf 4.1.0 wordt gezegd dat de lijn wordt uitgezet voor alle inwoners als ook voor de doelgroep ouderen. Bedoeld wordt blijkbaar: speciaal voor de doelgroep ouderen. Het zou nuttig geweest zijn dit wat helderder aan te geven, gezien de versnippering van de behandeling van die doelgroep waar hierboven reeds op is gewezen.

Blz. 15.

De mededeling dat het goed is om de Wmo en het project Leefbare Wijken op termijn in elkaar te integreren roept de vraag op aan welke termijn daarbij gedacht wordt en of er reeds voorbereidingen voor die integratie worden getroffen.

Blz. 16.

Speerpunt 3 heet wel heel laconiek "Het opstellen van een nota ouderenbeleid", zonder nadere toelichting. De Wmo-raad verneemt graag wat de bedoeling van die nota is, hoe hij wordt opgesteld en wat er in komt te staan.

Blz. 17.

In het proefproject moet, denkt de Wmo-raad, het aanbod van voorzieningen en activiteiten voor jongeren niet alleen worden geïnventariseerd maar vooral ook worden geëvalueerd op doel en werking.

Blz. 19.

Speerpunt 2: De Wmo-raad vindt het vervaardigen van een sociale kaart een zeer belangrijke activiteit. Het is voor zowel de burger als voor het maatschappelijk middenveld van belang dat deze kaart er snel komt. De Wmo-raad verwacht dat deze aan het einde van 2008 er ligt.

Bij speerpunt 6 (er staat per ongeluk "oplossing 6") wordt gezegd dat er een klanttevredenheidonderzoek wordt gedaan in 2008. Dit is een jaarlijks terugkomende wettelijke verplichting vanuit de overheid. Voor hulp bij het huishouden jaarlijks, voor de overige prestatiegebieden één keer in de twee jaar. Het advies is om dit als monitor instrument te gebruiken (benchmarking). Van belang is dat de Wmo-raad meekijkt naar de vraagstelling en de onderwerpen waarnaar onderzoek plaatsvindt. Hiermee kan voorkomen worden dat de Wmo-raad achteraf met een aantal vragen blijft zitten, waarop geen antwoord gegeven kan worden. Voor een verantwoorde benchmarking is het bovendien van belang dat buurgemeenten zoveel mogelijk dezelfde vraagstelling hanteren (bijv. in ISMH-verband). Zie ook opmerkingen bij blz. 26.

Bovendien is de vijfde zin niet afgemaakt.

Blz. 20.

Het is een bekend gegeven: de interesse in het vrijwilligerswerk (vooral in georganiseerde vorm) is sterk aan het afnemen, maar er wordt een steeds groter beroep op deze doelgroep gedaan zoals uit de beleidsnota's Geluk aan de Gouwe, Kiezen en Kabelen en ook de Beleidsnota Wmo blijkt. De Stichting Vrijwilligerswerk is op zich een mooi instrument, maar zou meer naar buiten moeten treden met de mogelijkheden die er voor vrijwilligers (organisaties) zijn. De volgende vragen en opmerkingen zijn van belang.

- Zijn de doelstellingen die worden aangegeven in de beleidsnota Quo Vadis 2007-2010 tot op heden ook gehaald?
- Is het ook duidelijk of de mensen die een bijstandsuitkering hebben er op worden geattendeerd dat vrijwilligerswerk een mooi opstap naar een vaste baan zou kunnen betekenen en is duidelijk weer te geven of dit ook resultaat heeft?
- Verder zou de Stichting Vrijwilligerswerk meer veldwerk moeten doen en het niet alleen laten afhangen of men zich via de mail of anderszins zal aanmelden.
- Wat van wezenlijk belang is, is dat naast de jaarlijkse vrijwilligersdag ook organisaties bezocht worden en informatieavonden over vrijwilligerswerk worden georganiseerd of zo mogelijk een vrijwilligersmarkt.
- Ook zal er meer duidelijkheid moeten worden verschaft in wet- en regelgeving, en het verder faciliteren van vrijwilligers(organisaties). Voor mantelzorgers, die volgens de nota Sterk Vrijwilligerswerk onder de doelgroep vallen, is het van groot belang dat de bureaucratie verder wordt teruggedrongen.

Blz. 21.

De Wmo-raad is van mening dat het werk van mantelzorgers van groot belang is voor de organisatie van de noodzakelijke maatschappelijke ondersteuning binnen de gemeente. Uit landelijk onderzoek blijkt dat veel mantelzorgers hun grens van maximale belastbaarheid reeds bereikt hebben. Op basis hiervan is het noodzakelijk structureel beleid te ontwikkelen op basis van een grondige analyse van de behoeftes van mantelzorgers en een duidelijke uitwerking van de relatie tussen mantelzorg en professionele hulp of ondersteuning. De Wmo-raad vindt het belangrijk dat mantelzorgers in Waddinxveen tijdens de komende beleidsperiode direct voelbare ondersteuning krijgen. Initiatieven die samen met maatschappelijke organisaties in combinatie met de verplichte maatschappelijke stages van het middelbaar onderwijs kunnen worden uitgevoerd.

In dit licht gezien heeft de Wmo-raad twee opmerkingen bij het proefproject mantelzorgondersteuning:

Ad 2: Informatiebijeenkomsten voor mantelzorgers, denk aan taakovername voor die momenten.

Ad 4: Vul dit aan met het creëren van nieuwe ontwikkelingen om de vraag te beantwoorden.

Blz. 22.

De derde alinea van deze bladzij, vlak boven "Speerpunt 2" lijkt hier verdwaald te zijn. Volgens deze tekst zou inzicht in de vraag van ouderen aan maatschappelijke instellingen moeten worden verkregen uit het proefproject mantelzorg, en dat heeft daar toch weinig mee te maken. Wellicht hoort deze alinea thuis bij het op blz. 16 zonder toelichting vermelde voornemen tot het opstellen van een nota ouderenbeleid. Overigens is over de vraag van ouderen naar maatschappelijke activiteiten natuurlijk al veel bekend. Met name kan verwezen worden naar de brief van de Seniorenraad aan de wethouder en de Wmo-raad dd. 17 november 2007. Daaruit blijkt dat de activiteiten in (onder andere) het Anne Frank Centrum van groot belang worden geacht en dat de vrees bestaat dat deze activiteiten in de verdrukking komen door de fusie van SWW met Kreater, de inkrimping van het personeelsbestand van

deze instellingen en de ontwikkelingen in het Anne Frank Centrum, waaronder de voorgenomen verbouwingen.

Speerpunt 3: de medewerkers van het Zorgloket moeten mantelzorgers niet alleen kunnen ondersteunen maar ook kunnen herkennen. Sommige mantelzorgers weten immers zelf niet eens dat ze het zijn.

In de titel van paragraaf 4.5 wordt alleen het eerste deel van de beschrijving van prestatieveld 5 geciteerd ("het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer") en niet de rest daarvan ("en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem"). Als wordt aangenomen dat met deze zinsnede (onder meer) wordt bedoeld het bevorderen van de deelname van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem aan het maatschappelijk verkeer, dan kan worden geconstateerd dat in de speerpunten 1 en 2 op blz. 23 wel voornemens staan die hiertoe kunnen dienen, maar er zou meer gedaan kunnen worden. In ieder geval kan worden bevorderd dat mensen gemakkelijk op de hoogte kunnen komen van voor hen belangwekkende activiteiten; bijvoorbeeld, in het geval van ouderen door het vorig jaar opgeheven Nieuws weer te verspreiden, en in het geval van personen met psychosociale problemen door inschakeling van het maatschappelijk werk.

Onder punt 4.5.1 "De huidige situatie" wordt geconstateerd dat er onvoldoende invalidenparkeerplaatsen zijn en dat de gemeente dit onderkent "...maar tot op heden worden er geen extra parkeerplaatsen aangelegd of bestaande plaatsen verbeterd...". Er wordt geen aandacht besteed aan het feit dat 1/3 van de op toegankelijkheid geïnspecteerde gebouwen niet/onvoldoende toegankelijk is. Dit kan zowel zijn oorzaak vinden in de constructiewijze van het gebouw zelf, als ook in de manier waarop de openbare weg/trottoirs zijn aangelegd. Op blz. 23 wordt weliswaar onder speerpunt 1 de aanpassing van de parkeerplaatsen genoemd, maar er wordt geen aandacht besteed aan de toegankelijkheid van gebouwen (bijv. op het punt van het verstrekken (ver)bouwvergunningen) en onderhoud/aanleggen van openbare bestrating. Op zijn minst zou over deze onderwerpen een actiever standpunt in de beleidsnota moeten staan.

Blz. 23.

Tweede alinea. Het is juist dat in het Pact van Savelberg oorspronkelijk alleen woonzorgzones zijn voorzien rond het Anne Frank en Souburg en in Triangel, maar het is natuurlijk vreemd dat als er in Waddinxveen, na de bouw van Triangel, vier wijken zijn er slechts in drie daarvan een woonzorgzone zou zijn, en niet ook in de Zuidplas. Er wordt dan ook reeds lang gesproken over de mogelijkheid van een zorgwelzijnskruispunt of steunpunt in de Zuidplas. Dit soort voorzieningen zijn ook in het lokale Pact van Savelberg als zorgwelzijnsteunpunten aan de orde gesteld. Deze voorzieningen zouden ondermeer geplaatst kunnen worden in de wijken Zuidplas en Zuid, bijvoorbeeld in het Suytende of het Zuidhok. De Wmo-raad acht dit van des te meer belang, omdat er van wordt uitgegaan dat de zorgwelzijnskruispunten of steunpunten tevens optreden als dependances van het Zorgloket.

Speerpunten 2 en 3: In het licht van het hoofddoel van de nota, MEEDOEN, zijn deze speerpunten van bijzonder belang. Immers als men wil dat iedereen meedoet moeten er wel activiteiten zijn waar de mensen aan kunnen meedoen. Naar de mening van de Wmo-raad moet het subsidiebeleid er in de eerste plaats op gericht zijn dat belangrijke voorzieningen, zoals bijvoorbeeld het voldoen aan de vraag naar activiteiten van jeugd en van ouderen, in

Waddinxveen inderdaad beschikbaar zijn; en in de tweede plaats, dat zij voor allen toegankelijk zijn.

Blz. 24.

In de laatste alinea onder C. wordt gesproken over het contracteren van een leverancier. De Wmo-raad gaat er van uit gaan dat er tenminste twee leveranciers worden gecontracteerd.

Blz. 25.

In de laatste alinea van punt 4.6.1 staat de opmerking "... is besloten dat er een inkomensafhankelijke bijdrage ingevoerd moet worden voor de woningaanpassingen en de hulpmiddelen vanuit de Wmo." Het voorstel van B&W om in 2008 een dergelijke bijdrage in te voeren is echter door de Gemeenteraad afgewezen.

3^e alinea: De Wmo-raad adviseert om de frequentie van de contacten met alle leveranciers (niet alleen met de nieuwe) op te nemen in een kwaliteitstoetsing en deze mee te nemen in het structurele evaluatieproces. Zie eerdere opmerking op pagina 19 en ook op pagina 26.

Blz. 26:

Bij speerpunt 3 wordt aangegeven dat het goed is om het beleid eerst goed te implementeren, er daarna enkele jaren mee te werken en dan te evalueren. Er wordt voorgesteld om de evaluatie pas in 2010 uit te voeren. De Wmo-raad is van mening dat evalueren een constant proces moet zijn binnen een verbetercultuur. Regelmatige evaluatie draagt zorg voor een constante verbetering van de dienstverlening. Jaarlijks is het verplicht om een tevredenheidsonderzoek uit te voeren voor de hulp bij het huishouden. Voor de overige prestatiegebieden is een tevredenheidsonderzoek in een tweejarige cyclus verplicht. De Wmo-raad adviseert gebruik te maken van de wettelijke eisen die gesteld zijn door de overheid bij de uitvoering van de Wmo en de voortgang regelmatig te meten en voor de inwoners van de gemeente Waddinxveen inzichtelijk te maken. Het advies van de Wmo-raad is om een kwaliteitinstrument voor de Wmo met een voor de inwoners eenvoudige kwaliteitbarometer binnen het intergemeentelijk samenwerkingsverband te ontwikkelen waarbij de mogelijkheid van benchmark onderzocht zou kunnen worden. Zie ook eerdere opmerking bij blz. 19.

Blz. 27/28.

In het lijstje in paragraaf 4.7.2 ontbreekt het onderwerp schuldhelpverlening en, met name, activiteiten gericht op preventie. Voor wat de prestatievelden 7, 8 en 9 betreft is in algemene zin preventie de taak van de gemeente Waddinxveen. De Regionale visie (O)GGZ en het desbetreffende beleidsplan van de gemeente Gouda bieden hiervoor naar de mening van de Wmo-raad Waddinxveen goede aangrijpingspunten.

3. Financiën (hoofdstuk 5)

De financiële opstellingen in hoofdstuk 5 munten niet uit door duidelijkheid. De volgende vragen doen zich voor:

- Op verschillende plaatsen wordt gesproken over: "het restantbudget van de Wmo", de "reserve Wmo" en "de Stelpost ". Het lijkt hier te gaan om hetzelfde. Noem het dan consequent bij dezelfde naam.
- De indruk wordt gewekt (zie bijv. de eerste alinea op blz. 12) dat de financiële middelen geoormerkt zijn: "...en worden herkenbaar in de begroting opgenomen...." De Wmo-raad vraagt om duidelijkheid op dit punt.
- Er staat een groot aantal pm-posten in de opstelling. Dit is voor de Wmo-raad onaanvaardbaar: zo krijgt men geen goed beeld van de financiële situatie.
- Sommige personeelskosten zijn in de formatie opgenomen, andere - zoals formatie medewerkers Zorgloket bij prestatieveld 3 en formatie SBO op blz. 34 - daarentegen niet. Dit wordt niet toegelicht met getallen.
- De genoemde formatiekosten zijn voor 2009 en 2010 niet geïndexeerd.
- Voor wat betreft de prestatievelden 7, 8 en 9 vraagt de Wmo-raad zich af hoe de financiële verdeelsleutel tussen de regiogemeenten wordt vastgesteld en of er sprake is van "beloning" van regiogemeenten, die door goede actieplannen op preventief gebied minder beroep behoeven te doen op de faciliteiten van de centrumgemeente Gouda.
- Zoals in een eerder gesprek met wethouder Gerts is besproken is het budget voor de Wmo-raad Waddinxveen zoals beschreven onder overige kosten niet toereikend. Een onderbouwde begroting zal door de Wmo-raad worden ingediend.
- Het begrip Wmo-budget is enigszins dubbelzinnig; de term kan zowel gebruikt worden voor het van het Rijk voor de Wmo toegekende budget als voor het totaal van de voor de Wmo beschikbare gelden, inclusief het Wvg-budget.

Wat dit laatste punt betreft bepleit de Wmo-raad met klem dat dit totaal, in 2008 € 3.091.841, inderdaad voor de Wmo beschikbaar is en blijft, en dat de logischerwijs noodzakelijke indexering voor volgende jaren, die thans nog niet in de cijfers is verwerkt, tot stand komt. Zoals ook in de beleidsnota is vermeld, en zoals onlangs nog door de VNG is betoogd, zijn er voor die komende jaren kennelijke risico's. De gemeente dient daarop voorbereid te zijn.

Resumerend: De Wmo-raad verwacht een heldere en uitgebreide financiële paragraaf terug te vinden.

Bijlage 7: Inspraakreacties

Op 7 februari 2008 heeft er een inspraakavond plaatsgevonden waarin een korte presentatie werd gegeven over de beleidsnota Wmo en waarin de aanwezigen (professionals en belangenorganisaties) met elkaar in dialoog konden gaan over de beleidsnota Wmo 2008-2011. Tijdens deze bijeenkomst is aan de deelnemers gevraagd om kansen en bedreigingen te benoemen en om aan te geven wat aan de wensenlijst (boodschappenlijst) toegevoegd zou mogen worden. In het onderstaande wordt aangegeven wat hierbij door de aanwezigen is genoemd.

Naast deze reacties en die van de Wmo-raad zijn er geen andere inspraakreacties ontvangen door de gemeente.

De aanwezigen werden uitgenodigd om per prestatieveld een korte toelichting te geven. Hierin waren twee overkoepelende punten te ontdekken als wens. Daarbij ging het om:

- 1) het duidelijker definiëren van de regierol van de gemeente en
- 2) het stimuleren van de samenwerking.

Prestatieveld 1 – Sociale samenhang en leefbaarheid	
Kansen: – win-win situaties – ontmoetingsplaatsen laagdrempelig – betere kansen – contacten – samen doen/samenwerking – burgers erbij betrekken – duidelijk zijn – samenwerken met onbekende partijen – ruimte voor ideeën – beter fysiek welbevinden – sociale betrokkenheid zal vermeederen – zelfstandigheid heel erg aanwezig – betere leefomgeving – grotere veiligheid – contact met anderen, levenslust – bijdrage aan de samenleving – projectgroep ouderen – inspraak bewoners	Bedreigingen: – formalisatie – financiën, financieel beleid – bureaucratie, papierwinkels – verzanden in een té brede aanpak – geen continuïteit zonder commitment – ik zie een ontwikkeling als in het onderwijs van centrale wettelijke regelingen naar uitvoering door belanghebbenden via het project LAMP, suwiregelingen en minder zekerheid – verminderde gemeenschapszin – verbeteren ouderenbeleid – dat het alleen bij de instanties blijft – ontbreken van de regievoering door de gemeente – te veel regels
Boodschappenlijst: – duidelijke regie en (deel)doelstellingen – loslaten “eigen belang” benoemen/omarmen belang doelgroep – overstijgend denken – goede uitvoering Wmo – juiste informatie Wmo-loket – duidelijke trekkersrol, regiefunctie van gemeente, vooral goede regievoering – startdocument waarin commitment van de partijen wordt vastgelegd – gerichte actie op klachten – geen bureaucratie – goede samenwerking met alle partijen – kleine zichtbare projecten – goede juiste info van het loket – samenhangend activiteiten pakket in Waddinxveen – middenveld in samenhang en overleg – marktwerking in samenhang – communicatie naar de inwoners gemeente – daadkrachtig optreden met elkaar	

Prestatieveld 2 – Preventieve ondersteuning jeugd en ouders	
Kansen: – gebruik bestaand netwerk – organiseer regelmatig dialoog – ontwikkel ook weer nieuwe structurele activiteiten – stimuleer vrijwilligersbank – zowel binnen als buiten iets te doen – als jongeren zich “thuis”voelen in Waddinxveen is dat goed – wat ga je er zelf aan doen – veel activiteiten voor de jeugd opzetten – saamhorigheid kweken – beschikbaar stellen van ruimte of grasveld – visie op positieve aandacht voor jongeren – ontwikkel netwerken	Bedreigingen: – jongeren worden negatief belicht – als er één keer iets gebeurd dan spiraal – niet genoeg budget voor kwaliteit – als beloften niet worden nagekomen – vooroordelen – teveel aandacht op overlast – gebrek aan vrijwilligers – gebrek aan beschikbaar budget
Boodschappenlijst: – geld en goede visie – netwerk – locaties – positieve publiciteit – mentaliteit en inzet jong en oud – activiteiten voor de jeugd – jeugd idee geven dat ze er mogen zijn – luisteren naar de jongeren – ouderen betrekken (vrijwilligers zoeken) – teruggaan naar het begin van de Zuidplas	

Prestatieveld 3: er zijn geen reacties gekomen over dit prestatieveld omdat hier niet over is gesproken.

Prestatieveld 4: Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk	
Kansen: – herkennen van mantelzorgers	Bedreigingen: – afhankelijkheid als het té laat is – geen continuïteit Zorgloket
Boodschappenlijst: – goede voorlichting- daarmee staat en valt alles – zelfstandigheid! Géén betutteling – vertrouwenspersoon aanstellen	

Prestatieveld 5: Bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer	
Kansen: – betere mogelijkheden om activiteiten te bereiken – er komen meer activiteiten, burgerparticipatie	Bedreigingen: – de mensen die niet zomaar deelnemen aan activiteiten worden wellicht niet gezien – door psychosociale problemen kan niet iedereen participeren; te weinig aandacht voor 1^e lijnsvoorziening maakt dat deze doelgroep niet de kans krijgt op meer zelfredzaamheid & participatie
Boodschappenlijst: – aandacht voor de rol die 1e lijnsvoorzieningen kunnen spelen in mogelijk maken van burgerparticipatie in de vorm van hulp & signalering	

Prestatieveld 6: Individuele voorzieningen	
Kansen: – integraal vraaggericht indiceren – verbinden van voorzieningen – combinatie hulpmiddelen en mantelzorg én merkbare positieve effecten andere prestatievelden (bijv. meer activiteiten in buurthuizen)	Bedreigingen: – te aanbodgericht – te veel op kosten (beheersing) – steeds minder keus
Boodschappenlijst: – creativiteit om “losse” aanvragen te verbinden/ meedenken – buiten het vastgestelde pakket gaan – flexibiliteit in het aanbod	

Prestatieveld 7, 8 en 9: Bieden van maatschappelijke opvang, bevorderen van (O)GGZ en het voeren van verslavingsbeleid	
Kansen: – meer mensen op tijd bereiken – specifieke keuze per gemeente op maat – samenwerken – maatschappelijk middenveld ontmoet elkaar in de Wmo en leert samenwerken en afstemmen – financiën, kosten delen (gezamenlijk aanvragen)	Bedreigingen: – bureaucratie werkt vertragend – onvoldoende kennis Zorgloket – marktwerking & concurrentie – slagvaardigheid missen – kosten, baten
Boodschappenlijst: – informatie & deskundigheidsbevordering – ketensamenwerking – werkoverleg maatschappelijk middenveld – politie bij Wmo betrekken – website met actuele info – bereikbaarheid maatschappelijk middenveld – bemoeizorg (meldpunt) – sociale kaart in website + actualiseren – op tijd expertise betrekken in plannen	

Bijlage 8a: Reactie van de gemeente op het advies van de Wmo-raad

Geachte leden van de Wmo-raad,

In de eerste plaats danken wij u voor de intensieve wijze waarop u de beleidsnota hebt bestudeerd en ons van een reactie hebt willen voorzien. Wij merken, door de inhoud van de reactie, dat er nog veel zaken niet duidelijk zijn en dat het grote geheel niet altijd overzichtelijk is. Het lijkt ons goed om daarover met elkaar van gedachten te wisselen zodat u juist uw rol kunt pakken in het overzien van de grote lijnen, de gevolgen daarvan voor de inwoners en ons te adviseren over de keuzes die we willen gaan maken.

In het onderstaande geven wij aan wat we met uw reactie en constatering hebben gedaan. In hoofdstuk 1 van uw advies geeft u enkele algemene opmerkingen. Daar hebben wij het volgende mee gedaan:

- U merkt op dat een omgevingsanalyse ontbreekt. Wij zijn het met u eens dat er sprake zou moeten zijn van een probleemanalyse op basis van statistische gegevens. Naar aanleiding van uw reactie hebben wij statistische gegevens verzameld en opgenomen in de beleidsnota die door ons is vastgesteld op 27 mei 2008. Deze zijn te vinden in bijlage 9. Wij zien het belang van een goede analyse op basis van (deze) gegevens. Dit kost echter tijd. Dit aspect was voor deze eerste nota onvoldoende aanwezig. Daarom is voor deze eerste nota gekozen voor een pragmatische oplossing. Bij het opstellen van de volgende nota zullen wij starten met een analyse op basis van statistische gegevens.
- U mist resultaten per prestatieveld: Dat komt omdat er in de beleidsnota veelal processpeerpunten zijn vastgesteld waar nog een vervolgactie op te nemen is door het opstellen van plannen van aanpak of projectplannen. In die onderliggers van de beleidsnota worden de resultaten benoemd. Zie hiervoor bijlage 2;
- U vraagt om eenduidige terminologie waarbij u vraaggerichte ondersteuning noemt. Er blijkt uit uw reactie niet welk woord vervangen zou moeten worden. Daarbij heeft uw vraag niet direct invloed op een essentiële keuze. Om die reden hebben we dit niet vervangen;
- U vraagt tevens om het toevoegen van een register zodat makkelijk is terug te vinden waar bijvoorbeeld over ouderen en sociale kaart wordt gesproken. Dit zien wij op dit moment niet als beleidsrelevant maar zullen uw suggestie meenemen voor het opstellen van een volgende beleidsnota;
- U adviseert ons om de regierol van de gemeente nader uit te werken. Dit verzoek kwam tevens naar voren in de interactieve inspraakavond van 7 februari 2008. Een nadere uitwerking hebben we opgenomen in paragraaf 3.3. De rollen die de verschillende partijen kunnen hebben nemen we mee in plannen van aanpak, projectplannen of uitvoeringsprogramma's;
- U vraagt tevens om de concretisering van bestaand beleid in beleidsregels: Dit gebeurt deels aan de hand van projectplannen in uitvoeringsprogramma's en deels in specifiek beleid zoals jeugdbeleid;
- U geeft aan dat de drie peilers van de Wmo, zijnde wonen, zorg en welzijn in deze beleidsnota zijn losgelaten en de termen leefbaarheid en welzijn zijn geïntroduceerd. Wij menen dat hierdoor meer aandacht is voor welzijn cq sociale cohesie waardoor meer recht wordt gedaan aan de uitgangspunten van de Wmo. Specifiek beleid ten aanzien van wonen hoort niet in Wmo-beleid maar in de woonvisie;
- Het algemene beleid voor jongeren wordt onderdeel van de beleidsnota jeugd. Zie hiervoor het plan van aanpak dat aan u is aangeboden in de vergadering van 11 maart 2008.
- U adviseert ons tussentijds te evalueren. Wij nemen deze suggestie ter harte. Het staat inderdaad niet helder in deze beleidsnota maar we zullen het onderdeel uit laten maken van de projectplannen.
- U geeft aan dat u, wat betreft de verschillende beleidsnota's, vreest voor onvoldoende afstemming. Juist omdat er veel beleid bij elkaar komt in de Wmo is er voor gekozen veel beleidsnota's te bestuderen en een relatie te leggen met de Wmo.

Naast deze algemene opmerkingen geeft u ook opmerkingen per bladzijde aan. In het onderstaande geven wij ook daar een reactie op. Daarbij refereren wij aan de bladzijde die u noemt in uw advies over de beleidsnota. Uw opmerkingen herhalen wij niet, wij geven aan wat er met uw opmerking is gedaan.

- Blz 5: Toegevoegd: verwijzing naar de cijfers in bijlage 9.
- Blz 6: Actieve deelname van de Wmo-raad is veranderd in deelname met daarbij een toelichting.
- Blz 9: Over de plek van de welzijnsvisie Geluk aan de Gouwe binnen het Wmo-beleid wordt u separaat geïnformeerd.
In paragraaf 2.2 wordt het doel van de Wmo niet omschreven. Geconstateerd wordt waar de Wmo voor zorgt.
Ontwikkelingen in de toekomst: ontwikkelingen blijven doorgaan, daarover wordt de Wmo-raad geïnformeerd.
- Blz 11: De visie van de gemeenteraad kan niet ter discussie staan. Dat is het kader waarbinnen het Wmo-beleid gestalte krijgt. Vraaggerichtheid blijkt, ook bij eventuele koerwijziging het uitgangspunt. Hoe dat vorm krijgt blijkt later.
- Blz 14: Het woord "speciaal" is toegevoegd. De uitwerking is te lezen onder 4.1.2.
- Blz 15: Ouderenwerker moet zijn, ouderenbezoeker. Dit is een juiste constatering. Ervaringen van deze medewerkers en van genoemde organisaties worden de basis van het proefproject. Dat wordt opgenomen in het projectplan proefproject ouderen.
De term casemanager is op 15-11-2007 door de deelnemers zelf geïntroduceerd en daarom overgenomen. De werkgroep proefproject ouderen zal in samenwerking met de betrokken organisaties eventueel met een andere en meer passende naam komen.
- Blz 15: Het project leefbare wijken loopt tot de zomer van 2009. Vanaf dat moment dient het structureel ingebed te worden.
- Blz 16: Er wordt een plan van aanpak ontwikkeld voor het ouderenbeleid waarin aangegeven wordt wat het doel is, waar het beleid zich op richt en welke resultaten geboekt moeten worden. Zie hiervoor ook bijlage 2.
- Blz 17: Het proefproject jongeren richt zich op een specifieke wijk. De uitgangspunten zijn geformuleerd op 15 november. De uitgangspunten van het project worden aangescherpt in het projectplan in samenwerking met de betrokken organisaties en inwoners. De suggestie van de Wmo-raad wordt meegegeven aan de beleidsmedewerker jeugd om het eventueel een plek te geven in het jeugdbeleid.
- Blz 19: De Wmo-raad verwacht dat de sociale kaart er eind 2008 is. Dit is ook onze verwachting. De benchmark wordt van rijkswege uitgezet. Zoals in de nota staat is er maar één aanbieder die met een bepaald concept werkt. Om tot een goede vergelijking te komen tussen alle gemeenten is het niet zinvol om extra gegevens toe te voegen. De kracht van een landelijke benchmark is juist de onderlinge vergelijkbaarheid van de gegevens. Het was niet haalbaar om al in 2008 mee te doen, daarom wordt volstaan met het klanttevredenheidsonderzoek. Daarnaast vinden van rijkswege diverse onderzoeken plaats om de effecten van het Wmo-beleid te meten. Het heeft dus geen zin om dit in ISMH verband te doen omdat de gegevens uit de benchmark landelijk vergelijkbaar zijn.
- Blz 20: De suggesties voor stichting Vrijwilligerswerk zullen met haar worden besproken. U vraagt zich af of de doelstellingen van Qua Vadis gehaald zijn: Het zijn met name blijvende aandachtspunten die opgenomen zijn in de nota die in de lijn van het voorgaande passen.
- Blz 21: Wij als college willen de mantelzorgers ook graag ondersteunen. Daarom zijn we snel aan de slag gegaan met een uitvoeringsprogramma en uitvoeringsovereenkomst met stichting Informele zorg. Daarnaast start straks het proefproject, bieden we deskundigheidbevordering (voor de medewerkers van het zorgloket) aan en wordt een netwerkbijeenkomst georganiseerd. Dit laatste op basis van een provinciale subsidie. Het is een erg goede suggestie om te zorgen voor respijtzorg als er bijeenkomsten zijn voor mantelzorgers zelf. De verdere uitwerking hiervan wordt opgepakt door werkgroep mantelzorg.
- Blz 22: De alinea boven speerpunt 2 is verwijderd.
Uw opmerking over speerpunt 3: Wij zijn het met u eens dat de medewerkers van het Zorgloket mantelzorgers moeten kunnen herkennen. Daarom krijgen deze medewerkers binnenkort hierin een training (zie ook reactie bij opmerking blz 21).

Prestatieveld 5: U geeft aan dat er meer gedaan kan worden. Wij zijn het met u eens, maar niet alles kan in één keer. Het is de uitdaging om in de volgende beleidsperiode van de Wmo-nota de volgende stappen te kunnen zetten.

U geeft aan dat er geen aandacht wordt besteed aan het feit dat 1/3 van de op toegankelijkheid geïnspecteerde gebouwen niet/onvoldoende toegankelijk is. Dit gegeven is opgenomen in bijlage 9. Daarnaast geeft u aan dat er een actiever standpunt wordt verwacht op het gebied van toegankelijkheid van gebouwen en onderhoud/aanleggen van openbare bestrating. De uitleg bij speerpunt 1 is hierop aangepast.

Blz 23: U geeft aan dat het vreemd is dat er in Zuidplas geen woonzorgzone zou komen. Er is echter op dit moment geen woonzorgzone in Zuidplas gepland. Vandaar dat dit niet is opgenomen in de beleidsnota Wmo.

Speerpunten 2 en 3: Zie hiervoor de reactie bij opmerking blz 22.

Blz 24: Op basis van uw opmerking is deze alinea aangepast.

Blz 25: De inkomensafhankelijke bijdrage: gezien standpunt raad wordt dit ook opgeschort naar 2011. De gesprekken met leveranciers zijn onderdeel van aanbesteding en de kwaliteitstoetsing

Blz 26: Zie hiervoor onze reactie op de opmerking van blz 19.

Blz 27/28: Veel onderwerpen staan niet in deze beleidsnota omdat deze al een plek hebben in ander beleid, zo ook de schuldhelpverlening in de WWB. Dat neemt niet weg dat we zeer actief zijn op dit vlak. Het is goed om te weten dat ook de Wmo-raad een kans ziet om vanuit de regionale visie de preventie op het gebied van de (O)GGZ op te pakken.

Het laatste punt van uw advies betreft de financiën zoals deze in de beleidsnota zijn opgenomen. In het onderstaande onze reactie op de punten die u aangeeft:

- Er is eenduidig de term “stelpost Wmo” gebruikt in de definitieve versie van de beleidsnota;
- De middelen die voor de Wmo zijn toegevoegd aan de algemene uitkering zijn geoormerkt voor de uitvoering van de Wmo en herkenbaar in de gemeentelijke begroting opgenomen. Hierop is geen toelichting verder mogelijk .
- Het is vervelend dat de pm posten voor de Wmo-raad onaanvaardbaar zijn. Het kan echter niet voorkomen worden. De beleidnota is een procesnota waar veel stappen uit voortkomen. Vele zaken dienen nog in projectplannen uitgewerkt te worden. In deze projectplannen worden de pm posten omgezet in benodigde middelen. De projectplannen gaan langs de Wmo-raad, via het college naar de raad om middelen uit de stelpost Wmo vrij te maken.
- De personeelslasten die door de komst van de Wmo zijn toegenomen doordat de gemeente er meer taken heeft bij gekregen, zijn sinds begin 2007 ten laste gebracht van het Wmo-budget. Dat blijft zo.
- Geen van de kosten zijn geïndexeerd omdat dat pas kan als die cijfers voor 2009 en 2010 bekend en vastgesteld zijn door de raad. Dit wordt meegenomen bij het opstellen van de gemeentelijke begroting 2009.
- De verdeling over de regiogemeenten is gebaseerd op de verdeelsleutel die door het rijk werd gehanteerd voor het toekennen van de subsidieregelingen voor het Wmo-tijdperk. Het belang van gemeenschappelijke samenwerking wordt zeer groot geacht. Er is geen beloningssystematiek aan verbonden gezien het gemeenschappelijke belang.

Op basis van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat de financiële paragraaf, met uitzondering van de benodigde kosten voor uw raad, niet duidelijker is te maken op dit moment. Op het moment dat de 3 projectplannen zijn vastgesteld ontvangt u een nieuw financieel overzicht, gebaseerd op hoofdstuk 5, waarin de benodigde middelen voor de projectplannen zijn opgenomen.

Ten slotte zouden wij u, zoals is opgenomen in hoofdstuk 6, graag uitnodigen om het beleid te evalueren en daarvoor de criteria te benoemen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Waddinxveen,
de secretaris, de burgemeester,

(mr A. Hoogendoorn)

(H.C.J. Roijers)

Bijlage 8b: Reactie van de gemeente op de inspraak van 7 februari 2008

Daar waar mogelijk zijn de wensen verwerkt in de beleidsnota Wmo. De regierol is nader uitgewerkt onder paragraaf 3.3.

Bijlage 9: participatiegegevens

Voor het meten van de participatie van de inwoners uit de gemeente Waddinxveen is gebruik gemaakt van twee indicatoren:

1. Gebruik van maatschappelijke voorzieningen
2. Deelname aan beleidsontwikkeling, inspraak en ontwikkeling/realisatie van projecten

Gebleken is dat er niet of nauwelijks materiaal hierover te vinden is. Dit betekent dat, gericht op de toekomst, rekening moet worden gehouden met het verkrijgen van deze gegevens. In deze bijlage wordt kort aangegeven hoe dit zou kunnen.

Ad 1 Gebruik van maatschappelijke voorzieningen

Het gebruik van maatschappelijke voorzieningen wordt duidelijk uit informatie over het aantal bewoners dat gebruik maakt van o.a. wijkcentra, de bibliotheek of lid is van een vereniging of organisatie. Hier zijn momenteel geen gegevens over.

Advies in verband met het verkrijgen van gegevens:

- Vragen met betrekking tot het wel/geen gebruik van verschillende voorzieningen in de leefbaarheidsmonitor opnemen.
- In verantwoording subsidieverlening vragen naar hoeveel mensen deel hebben genomen aan de activiteiten en hoeveel mensen lid zijn van de vereniging.

Ad 2 Deelname aan beleidsontwikkeling en ontwikkeling/realisatie van projecten

De deelname van bewoners aan beleidsontwikkeling en ontwikkeling/realisatie van projecten is te meten door na te gaan welke structuren hiervoor zijn opgezet en hoeveel inwoners hieraan deelnemen. Deze gegevens zijn gedeeltelijk bekend. Wel is er sprake van overlap. Het Platform Gehandicapten, de seniorenraad, het diaconaal platform, het platform armoedebestrijding en de ouderfederatie nemen bijvoorbeeld ook deel aan de Wmo-raad. Cijfermatige gegevens over participatie aan bijvoorbeeld inspraakavonden of een project als 'jongeren op het gemeentehuis' zijn niet bekend.

- Structuren:
- Jeugdadviesraad (7 leden)
 - Platform duurzaam Waddinxveen
 - Platform Gehandicapten (4 bestuursleden)
 - Raad voor Kunst en Cultuur Waddinxveen (9 leden)
 - Seniorenraad Waddinxveen
 - Stichting Vrouwenraad Waddinxveen
 - Diaconaal Platform kerken
 - Cliëntenraad
 - Historisch Genootschap Waddinxveen
 - Natuurgroep Waddinxveen
 - Platform Armoedebelief Waddinxveen (PAW).
 - Vrouwenadviescommissie voor de woningbouw (VAC)
 - Ouderfederatie
 - Wijkplatform Zuid (i.o.)
 - Wijkplatform Groenswaard/Bomenwijk (10 personen, exclusief instanties)
 - Wijkplatform Zuidplas i.o. (naar verwachting 15 leden (exclusief instanties))
 - Wijkplatform Vondelwijk/Oranjewijk: 9 leden (exclusief instanties)
 - Ondernemers Vereniging Waddinxveen (7 leden)
 - Industrieel contact Waddinxveen (6 leden)
 - Marktcommissie (9 leden, waarvan 3 niet uit Waddinxveen)
 - Inspraakavonden: aantal deelnemers onbekend
 - Wmo-raad

Advies in verband met het verkrijgen van gegevens:

- Bij inspraakavonden aantal deelnemers tellen en deze gegevens centraal registreren.

Bijlage 10: Statistische gegevens

Algemeen: demografische gegevens

Aantal inwoners Waddinxveen per 1 januari 2007: 25.896

(Bron: BMC, Deloitte, Pon (2008). De staat van de Gemeente. Peiljaar 2005).

Groene druk Waddinxveen : 43.9%³

Grijze druk Waddinxveen : 24.4 %⁴

(Bron: BMC, Deloitte, Pon (2008). De staat van de gemeente. Peiljaar 2005)

Aantal inwoners Waddinxveen per 1 januari 2006 : 26.062

Mannen : 13.000

Vrouwen : 13.062

(bron: CBS (2008). Gemeente Op Maat 2006. Waddinxveen.)

Tabel 1: leeftijdsopbouw Waddinxveen en provincie Zuid-Holland

Leeftijd	Aantal	Percentage	Zuid Holland Percentage
0 – 4 jaar	1.580	6,1%	6,1%
5 – 9 jaar	1.688	6,5%	6,0%
10 – 14 jaar	1.797	6,9%	6,1%
15 – 19 jaar	1.842	7,1%	6,2%
20 – 24 jaar	1.442	5,5%	6,3%
25 – 44 jaar	6.906	26,5%	29,6%
45 – 64 jaar	7.181	27,6%	25,7%
65 – 79 jaar	2.895	11,1%	10,3%
80 jaar en ouder	731	2,8%	3,8%
Totaal	26.062	100 %	100 %

Bron: CBS (2008). Gemeente Op Maat 2006. Waddinxveen.

Tabel 2: aantal en aandeel huishoudens Waddinxveen en provincie Zuid-Holland

Huishoudens	Absoluut	Percentage	Zuid-Holland Percentage
Aantal huishoudens	10.424		
Éénpersoonshuishoudens	2.741	26,3%	37,6%
Huishouden zonder kinderen	3.465	33,2%	27,9%
Huishoudens met kinderen	4.218	40,5%	34,5%
Gem. huishoudensgrootte	2, 49		2,20

Bron: CBS (2008). Gemeente Op Maat 2006. Waddinxveen.

³ het aantal jongeren van 0 tot en met 19 jaar ten opzichte van het aantal mensen in de leeftijd van 20 tot en met 64 jaar.

⁴ de verhouding tussen het aantal 65 plussers ten opzichte van het aantal mensen in de leeftijd van 20 tot en met 64 jaar.

Tabel 3: aantal en aandeel niet westerse allochtonen Waddinxveen en provincie Zuid-Holland

	Absoluut	Percentage	Zuid-Holland percentage
Niet westerse allochtonen	1.712	6,6	17,0
Marokkanen	553	2,1	2,9
Antillianen/ Arubanen	106	0,4	1,5
Surinamers	197	0,8	4,1
Turken	280	1,1	3,4
Overig	576	2,2	5,1

Bron: CBS (2008). Gemeente Op Maat 2007. Waddinxveen.

Tabel 4: Uitkeringen Waddinxveen, Zuid-Holland en Nederland

Soort uitkering	Waddinxveen	Zuid-Holland	Nederland
WWB	21 op 1.000 huishoudens	60 op 1.000 huishoudens	46 op 1.000 huishoudens
Arbeidsongeschiktheid	56 op 1.000 inwoners van 15 – 65 jaar	60 op 1.000 inwoners van 15 – 65 jaar	74 op 1.000 inwoners van 15 – 65 jaar
Werkloosheid	16 per 1.000 inwoners van 15 – 65 jaar	19 op 1.000 inwoners van 15 – 65 jaar	23 op 1.000 inwoners van 15 – 65 jaar

Bron: CBS (2008). Gemeente Op Maat 2007. Waddinxveen.

Bevolkingsprognose

Tabel 5: Demografische ontwikkeling Waddinxveen 2010– 2015

Leeftijd	Aantal	
	2010	2015
0 – 17 Jaar	6.213	5.970
18 – 22 jaar	1.783	1.724
23 – 54 jaar	11.671	11.412
55 – 64 jaar	3.768	3.803
65 – 74 jaar	2.385	2.895
75 - 84 jaar	1.278	1.483
85 plus	340	373
Totaal	27.660	27.660

Bron: CBS 2004, Primos bevolkingsprognose 2003 (RIS); bewerking Tympaan instituut 2005

Prestatieveld 1 Bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

Tabel 6: oordeel leefbaarheid door bewoners Waddinxveen.

Oordeel leefbaarheid	Cijfer
Totaal oordeel	7,6
Kwaliteit van de woningen	7,4
Woonomgeving	6,4
Groen—en speelvoorzieningen	6,3
Voorzieningen	7,1
Samenleving verschillende inkomensgroepen	6,9
Samenleving allochtone en autochtone huishoudens	6,6
Betrokkenheid bij de buurt	6,5
Overlast van personen	6,8
Overlast door vuil en stank	6,6
Overlast van activiteiten	8,3
Last van criminaliteit	7,3
Veiligheidsgevoel	7,6
Verkeersoverlast	6,0
Recreatie	6,6
Gemiddelde	6,9

Toelichting: Een waardering van minder dan 6,4 wordt als lage score gezien. Een waardering van meer dan 7,4 als hoge score. 5,5 is neutraal.

Bron: Gemeente Waddinxveen (2007). Project 'leefbare wijken'. De leefbaarheidsmonitor van de gemeente Waddinxveen (nulmeting). Specifieke gegevens over leefbaarheid per wijk zijn te vinden in de leefbaarheidsmonitor.

Tabel 7: De burger als wijkbewoner, oordeel over leefbaarheid door bewoners Waddinxveen

Tevredenheid burger over:	Tevredenheid burger over	Waddinxveen	Gem. ⁵
- Voorzieningen in de wijk	Woning	8,4	8,4
	Directe woonomgeving	7,2	7,5
	Speelmogelijkheden	5,9	6,2
	Verlichting	6,9	7,2
	Wegen en straatmeubilair	5,4	6,1
	Winkels in de buurt	7,4	7,1
- Voorzieningen in de gemeente	Winkels in gemeente	6,5	7,2
	Uitgaan	6,4	6,2
	Cultuur	5,1	6,0
	Verenigingen, clubs	7,0	7,1
	Sportvoorzieningen	7,3	7,2
	Zorgvoorzieningen	6,8	6,8
	welzijnsvoorzieningen	4,9	5,6
- openbaar groen		6,3	6,8
- afvalinzameling		7,2	7,2
- onderhoud wijk		6,1	6,4
- bereikbaarheid buurt met auto		7,3	7,4
- parkeermogelijkheden in buurt		5,6	5,8
- openbaar vervoer in wijk		6,5	6,1
- parkeermogelijkheden in gemeente		6,5	6,2
- openbaar vervoer in gemeente		6,4	6,0
- fietsvriendelijkheid in gemeente		6,6	6,8
- verkeersveiligheid gemeente		5,8	6,1
- verkeersveiligheid buurt		5,7	5,8

Bron: BMC, Deloitte, Pon (2008). De staat van de Gemeente. Peiljaar 2005.

⁵ Gemiddelde van alle participerende gemeenten in 'De staat van de Gemeente'.

Tabel 8: oordeel over (on)veiligheid als onderdeel van leefbaarheid, Waddinxveen

Vraag:	Percentage	Gem. percentage
Voelt zich (heel) vaak onveilig in de buurt en in de gemeente	6,8	6,1
Mijdt (heel) vaak onveilige plaatsen in de buurt	13,4	10,2
Mijdt (heel) vaak onveilige plaatsen in de gemeente	14,2	10,4

Bron: BMC, Deloitte, Pon (2008). De staat van de Gemeente. peiljaar 2005.

Eenzaamheid: 34 % van de inwoners van Waddinxveen tussen 19 en 65 jaar is wel eens eenzaam.
(bron: GGD Hollands Midden. Gezondheidsenquête 19 – 65 jaar 2005. Factsheet 3 Psychische gezondheid).

Tabel 9: Ernstige eenzaamheid onder inwoners van Waddinxveen en Midden Holland. 19 tot en met 64 jarigen

Leeftijd	Percentage Waddinxveen	Percentage Midden Holland
19 – 64 jaar	8 %	7 %
19 - 34 jaar	9 %	7 %
34 – 49 jaar	9%	7 %
50 – 64 jaar	6%	7 %

Bron. GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsatlas Hollands Midden. Peiljaar 2005.

In Midden-Holland is bijna de helft (42%) van de 65plussers (wel eens) eenzaam. Zeven procent is ernstig eenzaam

(Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsenquête 65+ 2005. Factsheet 3 Psychische gezondheid).

Prestatieveld 2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Tabel 10: aantal en aandeel jeugdigen Waddinxveen en Zuid-Holland

Leeftijd	Absoluut	Percentage	Zuid Holland Percentage
10 – 14 jaar	1.797	6,9%	6,1%
15 – 19 jaar	1.842	7,1%	6,2%
Totaal 10 – 19 jaar	3.706	14,0%	12, 3 %
20 – 24 jaar	1.442	5,5%	6,3%
Totaal	5.157	19,5%	18, 5 %

Bron: CBS (2008). Gemeente Op Maat 2006. Waddinxveen.

Tabel 11: Mening van ouders over de opvoeding van hun kind Midden-Holland.

Leeftijd	Positief	Gematigd	Negatief
14 maanden	76%	27%	3%
3 jaar	70%	20%	10%
5 – 6 jaar	73%	21%	5%
10 – 11 jaar	80%	18%	2%

Bron: GGD Midden-Holland (2007). Jeugdmonitor. Factsheet 5. Opvoedproblemen en psychosociale gezondheid. Peiljaar 2005.

Tabel 12: Vastgesteld psychosociaal probleem, Midden-Holland.

Leeftijd	Percentage
14 maanden	11%
3 jaar	23%
5 - 6 jarigen	30%
10 – 11 jaar	18%

Bron: GGD Midden-Holland (2007). Jeugdmonitor. Factsheet 5. Opvoedproblemen en psychosociale gezondheid. Peiljaar 2005.

Tabel 13: Psychosociale problemen naar leeftijd, Midden-Holland.

Problemen	12 – 14 jaar	15 – 16 jaar
Emotionele problemen	13 %	12 %
Gedragsproblemen	20 %	15%
Hyperactiviteit	29%	25%
Problemen met leeftijdsgenoten	17%	14%
Minder sociaal gedrag	20 %	19%

Bron: GGD Midden-Holland (2007). Jeugdmonitor. Factsheet 5. Opvoedproblemen en psychosociale gezondheid. Peiljaar 2005.

Tabel 14: soort problematiek jeugdigen Waddinxveen.

Soort problematiek	Percentage
Ontwikkeling	11%
Gedragsproblemen	37%
Sociaal-emotionele problemen	29%
Aanpak opvoeding	18%
Problemen op school/kindercentrum	5%

Bron: opvoedbureau Midden-Holland. Jaarverslag 2006.

Tabel 15: Aantal spreekuren en cliënten Waddinxveen opvoedbureau Midden-Holland

Spreekuren/Cliënten	Aantal
Spreekuren	41
Cliënten	40

Bron: Opvoedbureau Midden-Holland. Jaarverslag 2006.

Prestatieveld 3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Doelgroep: bevolking Waddinxveen, zie algemene gegevens.

Tabel 16: Aantal ingediende vragen zorgloket

Soort aanvraag	Aantal
Woonvoorziening	148
Vervoersvoorziening	181
Rolstoelen	94
Hulp bij het huishouden	354
Herindicering hulp bij het huishouden	45
Heronderzoek individuele Verstrekingen	13
Totaal	835 (*)

Bron: Zorgloket Waddinxveen (2008). Peiljaar 2007.

(*) waarvan 742 toegekend, 45 afgewezen, 31 afgebroken en 17 in behandeling).

Prestatieveld 4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Tabel 17: raming ontwikkeling vraag naar mantelzorg en aanbod mantelzorg 2004 -2015 Waddinxveen

Vraag – aanbod	Aantal			
	2004	2006	2010	2015
Vraag	3.916	4.150	4.411	4.926
Aanbod	3.921	4.075	4.185	4.246
Aanbod minus vraag	5	-75	-225	-680
Vraag % op totale bevolking	14,9%	15,3	16,1	17,8%
Aanbod % op bevolking 18plus	19,7%	19,7	19,7	19,6%
Aanbod minus vraag als percentage vraag	0,1	-1,8	-5,1	-13,8

Bron: SCP 2003 a,b, CBS 2004, Primos bevolkingsprognose 2003 (RIS); bewerking Tympan Instituut 2005.

Tabel 18: Percentage mantelzorgers en het aantal uren zorg dat per week wordt gegeven. Midden-Holland.

Leeftijd	Percentage mantelzorgers	Gemiddeld aantal uren per week	% meer dan 20 uur per week
19 tot en met 64	13 %	9	12 %
65plus	13%	4	6 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsenquête 19 – 65 jaar en 65+ 2005. Factsheet 5 Mantelzorg

Uit de gezondheidsenquête van 2002 blijkt dat 80% van de mantelzorgers één of meerdere problemen bij het geven van zorg ervaart. Men ervaart het vaak als geestelijk zwaar en er schiet te weinig tijd over voor de persoon zelf en/of voor het gezin (bron: Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden-Holland (2007). Regionale visie (O) GGZ midden-Holland 2008 – 2011.)

Tabel 19: persoonskenmerken van mantelzorgers

Kenmerk mantelzorgers		% 19 – 64 jaar	% 65plus
Opleiding	Laag	42	61
	Middelhoog	33	17
	Hoog	26	22
Leeftijd	19 – 34 jaar	16	Nvt
	35 – 49 jaar	38	Nvt
	50 – 64 jaar	47	Nvt
	65 – 75 jaar	Nvt	69
	75plus	Nvt	31
Geslacht	Man	27	38
	Vrouw	73	62
Werksituatie	> 32 uur	33	Nvt
	< 32 uur	29	Nvt
		38	Nvt

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsenquête 19 – 65 jaar en 65+. Peiljaar 2005. Factsheet 5 Mantelzorg

Tabel 20: Gewenste ondersteuning door mantelzorgers

Soort ondersteuning	Percentage
Informatie en advies	61%
Belangenbehartiging	35%
Vervanging	27%
Ontspannen, activiteiten	22 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsenquête 19 – 65 jaar en 65+. Peiljaar 2005. Factsheet 5 Mantelzorg

Aantal vrijwilligers Waddinxveen: 766

(Bronnen: verantwoording verschillende organisaties en instellingen die subsidie ontvangen van de gemeente Waddinxveen, peiljaar 2006).

Geregistreerde mantelzorgers uit Waddinxveen: 32

(Bron: Stichting Informele Zorg Midden-Holland, 2008)

Prestatieveld 5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer (collectieve voorzieningen)

Doelgroep: bevolking Waddinxveen, zie algemene gegevens

Gegevens over (eerstelijns)voorzieningen: zie gemeentegids.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen: 2/3 van de gebouwen in de gemeente Waddinxveen is toegankelijk voor gehandicapten.

(Bron: onderzoek Platform Gehandicapten Waddinxveen, 2006 – 2007).

Tabel 21: Ouderen in Midden-Holland: gebruik van voorzieningen voor ouderen en bekendheid met voorzieningen.

Voorzieningen	65 – 74 jaar		75plus	
	<i>Gebruikt</i>	<i>Onbekend</i>	<i>Gebruikt</i>	<i>Onbekend</i>
<i>Financiële voorzieningen</i>				
Gemeentelijk loket	8 %	23 %	19 %	22 %
Pas 65	43 %	3 %	62%	2 %
Kwijtschelding gemeentelijke belasting	5 %	16%	8 %	18 %
Bijzondere bijstand	2 %	9 %	5 %	13 %
Declaratiefonds	2 %	43 %	3 %	43 %
<i>Huishoudelijke activiteiten</i>				
Warme maaltijd aan huis	2 %	2 %	11 %	< 1 %
Warme maaltijd elders	3 %	11 %	6 %	10 %
Ouderenvervoer	6 %	5 %	33 %	5 %
<i>Activiteiten buiten de deur</i>				
Sociaal-culturele activiteiten	14 %	2 %	27%	< 1 %
Meer bewegen voor ouderen	11 %	2 %	13 %	1 %
Gespreksgroepen	2 %	19 %	2 %	19 %
<i>Hulp in nood</i>				
Personenalarmering	3 %	11 %	22 %	9 %
Vrijwillige hulpdienst	3 %	11 %	7 %	12 %
Telefooncirkel	2 %	19 %	3 %	19 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsenquête 65plus. Peiljaar 2005. Factsheet 4. Zelfredzaamheid.

Tabel 22: woningbehoefte senioren

	2015	2030
Benodigd aantal seniorenwoningen	928	1.760

Bron: Intentieverklaring Wonen, Zorg en Welzijn in Waddinxveen, 23 december 2004. bijlage I, tabel B.

Tabel 23: Woningbehoefte mensen met een beperking.

	Zorgbehoefte 2015 volgens STAGG-norm	Bestaand (2003)	Gepland
Geclusterd wonen (24 uren intensieve zorg en toezicht)	122	163 ⁶	65
Beschut of begeleid wonen	135	5	
Zelfstandig wonen in woonzorgcomplex	389	95	
Zelfstandig wonen	381	41 ⁷	400
- aanpasbare en aangepaste woningen (bestaand en nieuwbouw) - opgepluste woningen (bestaand) - levensloopbestendige woningen (nieuwbouw)			

Bron: Intentieverklaring Wonen, zorg en welzijn in Waddinxveen. 23 december 2004

⁶ Regionale functie

⁷ Opgepluste woningen

Prestatieveld 6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Gegevens ervaren beperking door 65plussers:

Ruim tweederde van de 65-plussers in Midden-Holland ervaart de eigen gezondheid als goed tot zeer goed. Dit is beduidend minder dan onder volwassenen tot 65 jaar (89%) Vier op de vijf ouderen (81%) geeft aan minstens één langdurige ziekte of aandoening te hebben; 60% heeft meer dan één aandoening. Het gaat hierbij om hoge bloedruk, gewrichtsslijtage en spataderen/aambeien. Het percentage 75plussers met een langdurige aandoening (87%) is hoger dan onder de 65-75 jarigen. Eén op de zes zelfstandig wonende 65plussers voelt zich door de aandoening(en) zwaar belemmerd bij het uitvoeren van dagelijkse bezigheden. Zo'n 41% voelt zich licht belemmerd en 42% voelt zich niet belemmerd bij het uitvoeren van de dagelijkse bezigheden. 35% van de ouderen met één of meerdere aandoeningen ervaart de eigen gezondheid als matig tot slecht. Onder 65plussers die geen langdurige aandoening hebben is dit 9%. Bijna tweederde van de 65plussers in Midden-Holland heeft overgewicht (61%). Een op de acht lijdt aan obesitas (ernstig overgewicht). Meer mannen (65%) dan vrouwen (58%) hebben overgewicht. Zes op de tien 65plussers voldoet aan de norm voor voldoende beweging (dit is vijf dagen per week minimaal 30 minuten per dag matig intensief bewegen). (Bron: GGD Hollands Midden. Gezondheidsenquête 65+ 2005. factsheet 2).

Tabel 24: Ervaren lichamelijke gezondheid matig tot slecht, Waddinxveen en Midden Holland, inwoners 19 tot en met 64 jaar.

Leeftijd	Percentage Waddinxveen	Percentage Midden Holland
19 – 64 jaar	12%	11 %
19 – 34 jaar	6 %	7 %
35 – 54 jaar	10 %	10 %
55 – 64 jaar	19 %	17 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsatlas Hollands Midden. Peiljaar 2005.

Tabel 25: 1 of meer chronische aandoeningen Waddinxveen en Midden-Holland, Inwoners 19 tot en met 64 jaar

Leeftijd	Percentage Waddinxveen	Percentage Midden Holland
19 – 64 jaar	56 %	54 %
19 – 34 jaar	46 %	45 %
35 – 54 jaar	57 %	50 %
55 – 64 jaar	63 %	67 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsatlas Hollands Midden. Peiljaar 2005

Tabel 26: Ernstig belemmerd door chronische aandoening Waddinxveen en Midden- Holland Inwoners 19 tot en met 64 jaar.

Leeftijd	Percentage Waddinxveen	Percentage Midden Holland
19 – 64 jaar	13 %	13 %
19 – 34 jaar	13 %	10 %
35 – 54 jaar	11 %	12 %
55 – 64 jaar	15 %	14 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsatlas Hollands Midden. Peiljaar 2005

Tabel 27: Ernstig overgewicht Waddinxveen en Midden – Holland, inwoners 19 tot en met 64 jaar.

Leeftijd	Percentage Waddinxveen	Percentage Midden Holland
19 – 64 jaar	11 %	10 %
19 – 34 jaar	6 %	4 %
35 – 54 jaar	9 %	9 %
55 – 64 jaar	18 %	16 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsatlas Hollands Midden. Peiljaar: 2005

Tabel 28: Ouderen in Midden-Holland: Langdurige matige tot ernstige lichamelijke beperkingen.

Beperkingen	65 – 74 jaar	75 plus
Mobiliteitsproblemen	9 %	34 %
Gezichtsproblemen	2 %	14 %
Gehoörproblemen	2 %	7 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsenquête 65plus. Peiljaar 2005. Factsheet 4. Zelfredzaamheid.

Eén op de drie 65plussers in Midden-Holland heeft minstens één matige tot ernstige beperking op het gebied van huishoudelijke activiteiten en persoonlijke verzorging (ADL-beperking). Van deze groep heeft 70% meer dan één beperking.

(bron: Bron. GGD Hollands Midden. Gezondheidsenquête 65plus. Peiljaar 2005. Factsheet 4. Zelfredzaamheid).

Tabel 29: Uitvoeren van algemene dagelijkse levensverrichtingen door ouderen in Midden-Holland.

Activiteit	Met moeite	Slechts met hulp
Trap op- en aflopen	23 %	5 %
Zichzelf verplaatsen buitenshuis	14 %	4 %
Gaan zitten en opstaan uit stoel	14%	1 %
In en uit bed stappen	12 %	0 %
Zichzelf volledig wassen	6%	4 %
Aan- en uitkleden	6%	1 %
Woning verlaten en binnengaan	5%	3 %
Zich verplaatsen op gelijke etage	5%	1 %
Gezicht en handen wassen	2 %	0 %
Eten en drinken	1 %	0 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsenquête 65plus. Peiljaar 2005. Factsheet 4. Zelfredzaamheid.

Tabel 30: gebruik hulp bij het huishouden Waddinxveen.

Aanbieder	Aantal personen ⁸					
	klasse 1	klasse 2	klasse 3	klasse 4	klasse 5	Totaal
Inis	18	39	4	0	0	61
ZPMH	59	172	36	1	0	268
Particura	4	3	0	0	0	7
RST	0	3	0	0	0	3
Agathos	2	8	2	0	0	12
Priva Zorg	6	13	6	0	0	25
PGB	5	37	15	2	1	60
PGB Vierstroom	14	56	9	0	0	79
Totaal	108	331	72	3	1	515
startgetallen 2007 (na screening)	67	261	56	7	1	392

Bron: Zorgloket Waddinxveen. Peildatum 1 januari 2008

⁸ Uitleg klassen: zie achtergrondinformatie bronnen (bijlage 10)

Tabel 31: Ontwikkeling aantal cliënten huishoudelijke verzorging (enkelvoudig en totaal) en het totaal aantal uren huishoudelijke verzorging (enkelvoudig en totaal) 2004 – 2015 Waddinxveen

	Aantallen			
	2004	2006	2010	2015
Aantal personen huishoudelijke verzorging totaal per jaar	728	779	865	974
Aantal uren huishoudelijke verzorging totaal per jaar	54.907	58.853	65.472	73.960
Aantal personen enkelvoudige huishoudelijke verzorging per jaar	269	287	317	355
Aantal zorguren enkelvoudige huishoudelijke verzorging per jaar	21.306	22.803	25.246	28.390

Bron: CAK-BZ 2005, CBS 2004, Primos bevolkingsprognose 2005; bewerking Tympan Instituut 2005

Prestatieveld 7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang

Prestatieveld 8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.

Prestatieveld 9. Het bevorderen van verslavingsbeleid.

Tabel 32: Psychische gezondheid (gezond en ernstig ongezond) Waddinxveen en Midden-Holland
Inwoners 19 tot en met 64 jaar.

Leeftijd	Percentage Ernstig ongezond Waddinxveen	Percentage Ernstig ongezond Midden Holland	Percentage Gezond Waddinxveen	Percentage Gezond Midden Holland
19 – 64 jaar	1 %	1 %	86%	84 %
19 – 34 jaar	1 %	2 %	85%	83 %
35 – 54 jaar	0 %	2 %	89%	85 %
55 – 64 jaar	3 %	1 %	84%	85 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsatlas Hollands Midden. Peiljaar 2005

Tabel 33: Angst/depressieve klachten Waddinxveen en Midden-Holland. Inwoners 19 tot en met 64 jaar.

Leeftijd	Percentage Matig tot ernstig Waddinxveen	Percentage Matig tot ernstig Midden Holland	Percentage Ernstig Waddinxveen	Percentage Ernstig Midden Holland
19 – 64 jaar	35%	37 %	6 %	5 %
19 – 34 jaar	40%	42 %	10 %	6 %
35 – 54 jaar	31%	34 %	4 %	5 %
55 – 64 jaar	37%	34 %	4 %	5 %

Bron: GGD Hollands Midden (2007). Gezondheidsatlas Hollands Midden. Peiljaar 2005

Tabel 34: Schatting percentage van de bevolking Midden-Holland.

Trede	Omvang en kenmerken doelgroep	Schatting
6	Geen klachten of verhoogd risico	70%
5	Groepen met verhoogd risico, wel klachten, geen hulpvraag	28%
4	Multiproblemen bij zelfstandig wonende burgers, verminderde zelfredzaamheid, nog lokaal aan te pakken	1%
3	Multiproblemen en dreigende zelfredzaamheid zeer beperkt	1%
2	Acute crisissituatie zoals psychische decompensatie, overdosis, Geweldsmisdrijf, dakloosheid	
1	Dakloosheid, vaak tevens verslaving, schulden en/of psychiatrische ziekte	
	Totaal	100 %

Bron: Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden-Holland (2007). Regionale visie (O) GGZ midden-Holland 2008 – 2011. Op basis van OGGz-trap van uitval en herstel.

Tabel 35: soort psychosociaal probleem en omvang van de doelgroep Midden-Holland

Psychosociaal probleem	Omvang doelgroep	Bijzonderheden
Eenzaamheid	35% van de inwoners tussen 16- 65 is wel eens eenzaam, 7% ernstig eenzaam.	Bij ouderen is 8% ernstig eenzaam
Angststoornis/depressie	Bij 32% van de inwoners tussen 18 en 65 is er sprake van een licht risico op een angststoornis of depressie. Bij 5% is er sprake van een zwaar risico	
Psychosociale problematiek bij kinderen	21 % van de kinderen van 0 tot 12 jaar 15 – 20 % van de jongeren van 13 tot 15 jaar	
Alcoholgebruik onder jongeren	85% van de scholieren op voortgezet onderwijs heeft ooit wel eens alcohol gedronken. 61% van de scholieren heeft in de afgelopen maand gedronken	Sterke toename onder de scholieren onder de 15 jaar van 48% in 1999 naar 61% in 2003. Toename van leerlingen op het basisonderwijs dat ooit alcohol heeft gedronken van 22% naar 47%. Jongens drinken frequenter en meer dan meisjes. Er zijn verschillen tussen de schoolniveaus.

Bron: Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden-Holland (2007). Regionale visie (O) GGZ midden-Holland 2008 – 2011. Op basis van OGGz-trap van uitval en herstel

Tabel 36: geschat aantal omvang doelgroep OGGZ regio Midden-Holland.

Categorie	Geschat aantal Midden-Holland
Dak- en thuislozen	230
Zwerfjongeren	40
Totaal aantal Problematische softdrugsgebruikers	650
Softdrugsgebruikers in de ambulante verslavingszorg	81
Totaal aantal problematische harddrugsverslaafden	470
Totaal aantal problematische XTC/amfetaminegebruikers	16
Harddrugsgebruikers in de ambulante verslavingszorg	223
Totaal aantal alcoholverslaafden (alcohol afhankelijk)	7.000
Alcoholverslaafden in de ambulante verslavingszorg	544
Overlastgevende en zichtbare alcoholverslaafden	125
Aantal illegalen	850
Aantal vrouwen in heteroseksuele relaties slachtoffer van herhaald en zeer ernstig huiselijk geweld	1.500
Aantal kinderen per jaar slachtoffer van huiselijk geweld	800
Aantal kinderen per jaar dat overlijdt aan huiselijk geweld	1 – 2

Bron: Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden-Holland (2007). Regionale visie (O) GGZ midden-Holland 2008 – 2011.

Tabel 37: Gebruik van algemeen maatschappelijk werk personen uit Waddinxveen.

Soort contact	Aantal cliënten
Korte contacten ⁹	237
Procesmatige hulp	314
Totaal	551

Bron: jaarverslag 2006 Kwadraad

⁹ Korte contacten zijn contacten van maximaal 1 uur (o.a. spreekuren, telefoongesprekken).

Tabel 38: Aard van de problematiek cliënten algemeen maatschappelijk werk uit Waddinxveen.

Aard van de problematiek	Percentage
Arbeid	9,5%
Besteding	0,9%
Cultuurverschillen	0,45%
Echtscheiding	8,14%
Eenzaamheid	0,90%
Gezondheid	5,88%
Huisvesting	1,81%
Identiteit	8,14%
Maatschappelijke organisaties	2,26%
Overige psychische problemen	5,43%
Relatie ouder/kind	13,57%
Relatie tot anderen	2,71%
Relatie tot partner	17,19%
Slachtoffer machtsmisbruik/geweld (misdrijf)	1,81%
Verwerking	20,81%
Verwerving inkomen	0,45%

Bron: jaarverslag 2006 Kwadraad

Crisissituatie Waddinxveen: 7 oproepen per jaar bij Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW)

(bron: jaarverslag 2006 Kwadraad)

Tabel 39: leeftijdsopbouw cliënten algemeen maatschappelijk werk uit Waddinxveen

Leeftijd	Percentage
0- 6	0
6 – 12	0
12 – 18	2
18 – 25	7
23 – 35	19
35 – 45	28
45 – 55	18
55 – 65	17
65 – 75	8
75 – 85	1
85 jaar en ouder	1

Bron: jaarverslag 2006 Kwadraad

OGGZ

GGD Hollands Midden heeft in 2006 voor de regio Midden-Holland een eerste OGGZ-monitor gepresenteerd. Uit dit rapport blijkt dat er bij de verschillende instellingen die werkzaam zijn op het gebied van de OGGZ 1.488 unieke personen geregistreerd staan.

(bron: Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden-Holland (2007). Regionale visie (O) GGZ midden-Holland 2008 – 2011.)

Bijlage 11: Achtergrondinformatie bronnen statistische gegevens

BMC, Deloitte, Pon (2008). De Staat van de gemeente. Peiljaar 2005.

De staat van de Gemeente bestaat uit vijf onderdelen:

1. *Burgervragenlijst: de mening van burgers over de gemeente als organisatie.*
Aan de orde komen onder andere vragen over de woonomgeving, de voorzieningen, de veiligheid, het gemeentebestuur, de gemeentelijke organisatie en gemeentelijke informatie
2. *Loketvragenlijst: de mening van burgers over de dienstverlening aan de publieksbalies van de gemeente.*
Aan de orde komen vragen over allerlei aspecten van het bezoek van burgers aan het gemeentehuis.
3. *Een vragenlijst voor bedrijven en instellingen*
Aan de orde komen vragen over de dienstverlening van de gemeente aan bedrijven en instellingen en vragen over het partnerschap van de gemeente.
4. *Een vragenlijst voor gemeentelijk zelfonderzoek*
Gemeenten verzamelen zelf een aantal gegevens omtrent bouwvergunningen, ziekteverzuim etcetera. Daarnaast wordt gevraagd een aantal financiële gegevens aan te leveren (zoals het IV3-bestand).
5. *Landelijk te verzamelen gegevens over de gemeenten.*
Bevolking, demografische druk, opkomst gemeenteraadsverkiezingen, woonlasten etcetera.

Het onderzoek is gebaseerd op zes verschillende rollen van de burger:

- de burger als kiezer
- de burger als klant
- de burger als onderdaan
- de burger als partner
- de burger als wijkbewoner
- de burger als belastingbetaler.

CBS (2008). Gemeente Op Maat 2006. Waddinxveen.

De publicatie *Gemeente Op Maat 2006* is de gemeentelijke overzichtspublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Voor elke gemeente die op de peildatum 1 januari 2006 bestond, is een publicatie samengesteld. De onderwerpen in *Gemeente Op Maat 2006* lopen sterk uiteen, bijvoorbeeld van het aantal inwoners tot het aantal bijstandsuitkeringen. De gemeentelijke uitkomsten worden, waar mogelijk, steeds vergeleken met provinciale en nationale totalen.

Gemeente Waddinxveen (2007) Project 'leefbare wijken'. De leefbaarheidsmonitor van de gemeente Waddinxveen (nulmeting).

"Leefbaarheid is een verzamelterm voor een reeks van zaken die samen bepalen hoe mensen hun woon- en leefomgeving waarderen. Leefbaarheid omvat onderwerpen als veiligheid, voorzieningenniveau, (het ontbreken van) rommel op straat, contact met buurtbewoners en woonplezier".

Met het project leefbare wijken wil het college de afstand tussen inwoners en gemeente verkleinen, de betrokkenheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid vergroten. Doel van het project leefbare wijken is: de inwoners moeten goed, veilig en prettig kunnen wonen. Uitgangspunt van het project is dat aan het einde ervan de leefbaarheid in de gemeente is toegenomen.

De leefbaarheid in Waddinxveen is gemeten aan de hand van een monitor die ontwikkeld is door RIGO, in samenwerking met Aedes, Lemon genoemd. 'De leefbaarheidsmonitor Lemon behandelt veertien aspecten die de beleving van leefbaarheid bepalen. Deze monitor bevat vragen uiteenlopend van de kwaliteit van de woningen en de woonomgeving tot overlast van bepaalde activiteiten en het gevoel van veiligheid. De bewoners zijn gevraagd om een rapportcijfer te geven voor elke aspect en tevens om een totaaloordeel te

geven. Op basis van de oordelen van de bewoners worden gemiddelden berekent. Deze worden in groen- en roodgradaties gepresenteerd. Verschillen zijn zo in één oogopslag zichtbaar.

De vragenlijst is aan 1030 inwoners verstuurd. Zij werden a-select gekozen uit de Gemeentelijke BasisAdministratie (GBA). In totaal stuurden 459 inwoners de enquête terug. Een respons van bijna 45%.

Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Midden-Holland (2007). Regionale visie (O) GGZ midden-Holland 2008 – 2011.

De portefeuillehouders Wmo in Midden-Holland hebben in september 2006 besloten tot het formuleren van een samenhangend beleid op de prestatievelden 7, 8 en 9 en de collectieve preventie Geestelijke Gezondheidszorg uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In 2007 is een regionale visie opgesteld. In deze visie worden de speerpunten voor de komende vier jaar weergegeven met betrekking tot de laatste drie prestatievelden van de Wmo. Hierbij gaat het om de volgende elementen:

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten die bestaan uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Het doel van *vrouwenopvang* is het tijdelijk bieden van onderdak aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten en het bieden van begeleiding en nazorg, informatie en advies in verband met problemen van relationele aard of geweld.

OGGZ staat voor Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en richt zich op mensen die wel hulp nodig hebben, maar daar zelf niet om vragen. De reden dat mensen er zelf niet om vragen kan zijn dat mensen geen zorg willen of niet in staat zijn om hulp te vragen. Het kan hierbij gaan om activiteiten gericht op preventie, opvang en zorg. Kenmerkend voor OGGZ-problematiek is dat er vaak een combinatie van problemen speelt of ontstaat op psychosociaal, geestelijk, lichamelijk en sociaal vlak. Verder spelen problemen op het terrein van financiën, werk en wonen.

Verslavingsbeleid. Hierbij gaat het om de ambulante verslavingszorg, bestaande uit activiteiten uit de ambulante hulpverlening, die gericht zijn op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

Trap van uitval en herstel:

Het NIZW heeft in navolging van onder andere Judith Wolf een OGGZ-trap van uitval en herstel ontwikkeld. Deze trap is geënt op het proces van in- en uitsluiting van sociaal kwetsbare mensen. De trap geeft inzicht in de doelen, doelgroepen en interventies in het kader van de (O)GGZ.

GGD Midden Holland: Gezondheidsatlas Hollands Midden (2007). Gezondheidsonderzoek 19 tot 64 jaar en 65plus. Peiljaar 2005.

Om de vier jaar wordt een gezondheidsonderzoek gehouden in de regio Midden - Holland. Het doel van dit onderzoek is het (periodiek) verkrijgen van inzicht in de ervaren lichamelijke, geestelijke en sociale gezondheidssituatie van volwassenen tot 65 jaar in de regio Midden - Holland. Het laatste gezondheidsonderzoek in de regio is in 2002 uitgevoerd. Om de resultaten van het onderzoek beter aan te kunnen laten sluiten bij de beleidscyclus voor de nota's lokaal gezondheidsbeleid is het volgende onderzoek eerder, namelijk na drie jaar (2005), uitgevoerd. Hiervoor zijn enquêtes verspreid onder de inwoners van 19 tot 65 jaar. Onder 65plussers is ook een enquête gehouden. Deze bevat vragen speciaal gericht op ouderen.

Opzet

De enquête is uitgevoerd met behulp van schriftelijke vragenlijsten in het Nederlands. De vragenlijst bestaat uit landelijke standaardvraagstellingen die grotendeels zijn ontwikkeld door GGDén in samenwerking met het ROVM. Naast de basisonderwerpen hebben gemeenten twee keuzeonderwerpen toegevoegd: eenzaamheid en voorzieningengebruik.

De regio Midden-Holland bestaat uit 13 gemeenten. Voor elke gemeente is een representatieve steekproef van circa 500 inwoners getrokken uit de Gemeentelijke BasisAdministratie (GBA). De GGD heeft 6.548 vragenlijsten verstuurd en 4.342 ingevulde lijsten terug ontvangen. Dat is een respons van 67%.

Voor het specifieke onderzoek onder ouderen is uit de Gemeentelijke BasisAdministratie (GBA) van de dertien gemeenten een steekproef getrokken van 1.000 zelfstandig wonende ouderen (per gemeente naar rato van inwonertal). Hierdoor kunnen de resultaten alleen op het niveau van Midden-Holland gepresenteerd worden. Een opsplitsing naar subregio of gemeente is niet mogelijk.

Van de 1.046 benaderde 65plussers hebben 766 ouderen de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 73%.

In het ouderenonderzoek zijn twee meetinstrumenten gebruikt om de zelfredzaamheid bij ouderen te bepalen:

- OESO-schaal (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling): meet in welke mate ouderen lichamelijk beperkt zijn in het dagelijkse en sociale leven. Bevat zeven vragen over zintuigelijke (horen, zien) en mobiliteitsbeperkingen).
- ADL schaal: meet in welke mate ouderen zich redden bij de noodzakelijk huishoudelijke activiteiten en persoonlijke verzorging. Het gaat hierbij om algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL) zoals eten en drinken, aan- en uitkleden, in en uit bed stappen etc.

De resultaten zijn te vinden op [www. GezondheidsatlasHollandsMidden.nl](http://www.GezondheidsatlasHollandsMidden.nl) Dit is een website met actuele cijfers over de inwoners van alle gemeenten in de regio Hollands Midden, hun gezondheid en leefgewoonten. Daarnaast zijn er van de gegevens factsheets gemaakt die de resultaten per onderwerp kort presenteren.

GGD Midden-Holland (2007). Monitor Jeugd. Factsheet 5 Opvoedproblemen en psychosociale gezondheid.

In 2003 heeft de GGD geparticipeerd in twee landelijke onderzoeken naar het welzijn en de psychosociale gezondheid van de jeugd. Het eerst onderzoek is uitgevoerd door TNO Kwaliteit van leven en het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) bij kinderen van 0 tot en met 12 jaar. In het onderzoek is zowel aandacht besteed aan de opvoeding als de psychosociale gezondheid van kinderen. Het tweede onderzoek is uitgevoerd door het Trimbos – instituut bij 12 tot en met 18 jarigen. In dit onderzoek is onder andere gevraagd naar de psychosociale gezondheid.

Factsheet 5 beschrijft de resultaten met betrekking tot bovenstaande onderzoeken. Eerst wordt ingegaan op de opvoeding en de ervaren opvoedproblemen bij kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Daarna wordt de psychosociale gezondheid van de jeugd van 0 tot en met 18 jaar beschreven.

De cijfers zijn representatief voor de jongeren tot en met 16 jaar in Midden-Holland. De 17/18 jarigen vormen een minder goede afspiegeling van de regio, omdat deze groep alleen de schoolgaande jongeren betreft en dit zijn vooral scholieren uit de hogere schoolniveaus (HAVO en VWO). Hiermee moet rekening worden gehouden bij de interpretatie van de resultaten.

Uitleg klassen huishoudelijke verzorging

De indicatiestelling in de AWBZ is gebaseerd op functies en klassen. Huishoudelijke verzorging vormt één van de zeven functies. Wanneer iemand geïndiceerd is voor een of meerdere functies wordt per functie een klasse vastgesteld. De klasse geeft aan op hoeveel zorg iemand recht heeft. De klassen worden uitgedrukt in bandbreedtes. De klasse is zo ingericht dat deze een zekere marge geeft om schommelingen in de zorgvraag op te vangen. Bij de indicatiestelling wordt ook op deze manier naar de cliënt gekeken. Het gemiddeld aantal uren zorg wordt vertaald naar een klasse. Hieronder staan de klassen weergegeven en staat tevens de vergoeding indien iemand voor een PGB kiest.

Klasse	Omvang per week	Bedrag PGB per week (2005)
1	0 – 1,9 uur	€ 16,68
2	2 – 3,9 uur	€ 50,07
3	4 – 6,9 uur	€ 91,82
4	7 – 9,9 uur	€ 141,90
5	10 – 12,9 uur	€ 191,99
6	13 – 15,9 uur	€ 242,05

Iemand wordt dus 'ingeschaald' in een bepaalde klasse. Mensen die kiezen voor zorg in natura krijgen het aantal uren zorg geleverd dat past binnen de klasse waarin de cliënt is geïndiceerd, afhankelijk van de zorgbehoefte op dat moment. Cliënten die kiezen voor het PGB krijgen het bedrag uitgekeerd op het midden van de klasse waarvoor ze zijn geïndiceerd.

Bron: SGBO (2006). Invoering Wmo. Handreiking Hulp bij het huishouden, versie juli 2006, versie 2.

